

KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG

2026. VIII. évfolyam 3. szám

KÖZBESZERZÉSI ÉRTESÍTŐ PLUSZ

KÖZBESZERZÉSEK? LEGYEN **APP**RAKÉSZ!

NAPI KÖZBESZERZÉS ALKALMAZÁS

MENEDZSER ÉRTEŚÍTŐ   STATISZTIKÁK   FELHÍVÁSFIGYELŐ   HIRDETMÉNYEK   HATÁROZATOK

Folyamatosan frissülő applikációnknak már több mint 6000 felhasználója van. Ha praktikus és sokoldalú segítségre van szüksége a közbeszerzések világában, töltse le Ön is a Napi Közbeszerzést!

2026. VIII. évfolyam 3. szám

IMPRESSZUM

FELELŐS KIADÓ

Dr. Kovács László PhD

Közbeszerzési Hatóság, elnök

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr. Kovács László PhD

Közbeszerzési Hatóság, elnök

TISZTELETBELI SZERKESZTŐBIZOTTSÁGI TAGOK:

Dr. Varga Zs. András

Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar
tanszékvezető, egyetemi tanár

Dr. Navracsics Tibor

Közigazgatási és Területfejlesztési miniszter

Dr. Tátrai Tünde

Budapesti Corvinus Egyetem, egyetemi tanár

Prof. Dr. Boros Anita

Greenology Zöldinnovációs Fenntarthatósági Tudásközpont,
egyetemi tanár

Prof. Dr. Herbert Küpper

Institute of East European Law, Managing Director

Prof. Gustavo Piga

Professor of Economics at University of Rome Tor Vergata

Dr. György László

A gazdasági stratégiáikért és a Tanítsunk Magyarországot program
irányításáért felelős kormánybiztos

SZERKESZTŐSÉG

Főszerkesztő:

Dr. Kugler Tibor

Közbeszerzési Hatóság, főtítká

Szerkesztő:

Dr. Várhomoki-Molnár Márta PhD

Nemzeti Fejlesztési Központ,
Közbeszerzési Szabályozási Főosztály,
főosztályvezető

Olvasószerkesztő:

Dr. Kovács Dóra

Közbeszerzési Hatóság, kabinetvezető

Szerkesztőségi titkár:

Lónyainé Kaczur Piroska

Tördelés és

Online megjelenés:

Kovács Judit

Közbeszerzési Hatóság, képzési
asszisztens

Lektorok:

Dr. Kugler Tibor

Közbeszerzési Hatóság, főtítká

Dr. Várhomoki-Molnár Márta PhD

Nemzeti Fejlesztési Központ,
Közbeszerzési Szabályozási Főosztály,
főosztályvezető

A Közbeszerzési Értesítő Plusz havi rendszerességgel
megjelenő lapszámaiban szereplő cikkek lektorálása
a nyílt lektorálás elvével történik.

TARTALOM

Szerkesztőbizottsági köszöntő (Dr. Kovács László PhD)...2

A Közbeszerzési Hatóság legfrissebb állásfoglalásai
(Dr. Kiss-Kaszás Ágnes Roxán).....3

Jogorvoslati aktualitások (Dr. Horváth Éva LL.M.).....12

A Döntőbizottság D.590/18/2025. számú határozata ..12

A Döntőbizottság D.724/18/2025. számú határozata ..21

Közbeszerzési iránytű.....24

Az aránytalanul alacsony ár a közbeszerzési
eljárásokban. Az ajánlattevői árképzési szabadság jogi
és filozófiai határai a szélsőséges versenyhelyzetek
árnyékában VII. rész

(Dr. Pfeffer Zsolt PhD).....24

A horvátországi és a litvániai hivatalos státusszal
rendelkező közbeszerzési szakértők.

(Dr. Vén Gergely).....40

Statisztika (Rezső Orsolya)

A közbeszerzések főbb adatai havi megoszlásának

statisztikai elemzése 2025 I-III. negyedében 50

ISSN 2676-8860 (Nyomtatott)

ISSN 2631-1135 (Offline)

Honlap: <https://ertesitoplusz.kozbeszerzes.hu/>

Szerkesztőségi email cím: ertesitoplusz@kt.hu

Nyomdai előkészítés:

Classmate Studio Kft.

Nyomdai munkák:

Közjegyzői Akadémia Nonprofit Kft.

SZERKESZTŐBIZOTTSÁGI KÖSZÖNTŐ

A Közbeszerzési Értesítő Plusz 2026. év márciusában megjelenő harmadik számának a Közbeszerzési Hatóság *legfrissebb állásfoglalásait bemutató rovata* – egyéb kérdések mellett – foglalkozik a kiegészítő tájékoztatás jogintézményével, a Kbt. 12. § (1) bekezdés szerinti kivételi kör alkalmazásával és a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó közbeszerzési eljárásban betöltött szerepével összefüggő egyes kérdésekkel is.

A *jogorvoslati aktualitásokat bemutató rovatban* ismertetett jogesetek az ajánlatkérő bírálati kötelezettségével foglalkoznak, melyet az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek megfelelően köteles elvégezni.

A *Közbeszerzési iránytű rovatban* két szakcikk kerül publikálásra. Az első szakcikk az aránytalanul alacsony ár jogintézményével foglalkozó cikksorozat hetedik része. Magyarországon kívül Horvátország és Litvánia is rendelkezik olyan közbeszerzési szakértőkkel, akik valamilyen hivatalos, államilag elismert státusszal rendelkeznek és bevonásuk a közbeszerzési eljárásokba – legalábbis bizonyos esetekben – kötelező. A második írás bemutatja ezen személyeknek a horvátországi és litvániai közbeszerzési eljárásokban játszott szerepét, illetve azt, hogy ezekben az országokban miként lehet megszerezni a hivatalos közbeszerzési szakértői státuszt. A szakcikk ezen kívül összeveti a horvát és litván közbeszerzési szakértőket a magyarországi megfelelőikkel, az állami közbeszerzési szaktanácsadókkal és a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadókkal is.

A *Statisztika rovat* a közbeszerzések főbb adatai havi megoszlásának statisztikai elemzését tartalmazza a 2025. év I-III. negyedévei vonatkozásában.

Dr. Kovács László PhD
felelős szerkesztő
Közbeszerzési Hatóság

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG LEGFRISSEBB ÁLLÁSFOGLALÁSAI

Dr. Kiss-Kaszás Ágnes Roxán, vezető jogi tanácsadó, Közbeszerzési Hatóság
DOI: 10.37371/KEP.2026.3.1

A Közbeszerzési Hatóság legfrissebb állásfoglalásai:

A Közbeszerzési Hatóság állásfoglalások formájában ad felvilágosítást a közbeszerzési eljárásokban résztvevő jogalkalmazók számára a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) és kapcsolódó végrehajtási rendeleteinek alkalmazásával összefüggő általános jellegű megkeresésekre.

Alábbiakban a Kbt. alkalmazásával összefüggő kérdésekre adott válaszainkat rendeztük sorrendbe, bízva abban, hogy iránymutatásaink nem csak a kérdésfeltevőknek, hanem valamennyi Olvasónknak hasznos információkkal szolgálnak.

Felhívjuk Tisztelt Olvasóink figyelmét, hogy a közbeszerzésekre irányadó jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos döntések meghozatala mindenkor a közbeszerzési eljárások résztvevőinek joga és felelőssége. Hangsúlyozzuk továbbá, hogy az állásfoglalásokban megfogalmazott véleményeknek jogi ereje, kötelező tartalma nincsen.

1. kérdés

1.1. *Helytálló-e az az értelmezés, hogy a Kbt. 58. § (2) bekezdése alapján a termékekkel, építőanyagokkal kapcsolatos ajánlatkérői elvárások kizárólag a műszaki leírásban (nem pedig a műszaki leírásban és az árazatlan költségvetésben) kerülhetnek megadásra, így a nyertes ajánlattevőként szerződő félnek csak a műszaki leírásban megadott előírásoknak, paramétereknek megfelelő termékeket, építőanyagokat szükséges használni, beépíteni a teljesítés során?*

1.2. *Szükséges-e a gazdasági szereplőnek kiegészítő tájékoztatás kérés keretében meggyőződni arról, hogy az ajánlatkérő kizárólag a műszaki leírásban rögzítette a termékekkel, építőanyagokkal kapcsolatos igényeit, vagy ez a műszaki leírás tartalmával kapcsolatos törvényi elvárás mindenki számára egyértelmű és hivatkozható is a Kbt. 58. § (2) bekezdése alapján?*

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Az 1.1. kérdés szerinti értelmezés nem helytálló. A benyújtott ajánlatoknak és a nyertes ajánlattevőként szerződő fél teljesítésének meg kell felelni a közbeszerzési dokumentumokban rögzített, egyértelműen megfogalmazott követelményeknek (adott esetben akkor is, ha azok az árazatlan költségvetésben szerepelnek), amennyiben e követelményeket az erre rendelkezésre álló határidőn belül nem támadják, vagy ha a kapcsolódó jogorvoslati eljárás eredményeként hozott döntés nem támasztja alá a vitatott követelmények jogszerűségével kapcsolatos kifogásokat.

1.2. A Kbt. 58. § (2) bekezdésében foglalt előírások értelmezése tekintetében az 1.1. kérdésre adott válasz az irányadó. Ezzel együtt javasolt kiegészítő tájékoztatást kérni az ajánlatkérőtől minden olyan esetben, amikor az érintett gazdasági szereplőknek bármely okból nem egyértelmű, hogy milyen műszaki követelményeknek szükséges megfelelni az ajánlattétel, illetve a teljesítés körében.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

1.1.-1.2. A vonatkozó döntőbizottsági gyakorlat szerint az árazatlan költségvetés is része a közbeszerzési dokumentumoknak, és az ajánlatot a közbeszerzési dokumentumok előírásai szerint szükséges benyújtani, így nem hagyhatók figyelmen kívül az árazatlan költségvetésben szereplő előírások (például az anyagminőséggel kapcsolatban) [D.208/26/2023. számú döntőbizottsági határozat 59. pont]. A Kbt. 58. § (2) bekezdése alapján az is megállapítható, hogy az árazatlan költségvetésben előírt műszaki követelmények megfelelhetnek a Kbt. 58. § (2) bekezdésében foglalt, műszaki leírásra vonatkozó definíciónak is. A Kbt. 58. § (2) bekezdése értelmében a műszaki leírás azoknak az előírásoknak az összessége, amelyek a közbeszerzés tárgyának leírására

szolgáltató követelményeket, jellemzőket az ajánlatkérő által igényelt rendeltetésnek megfelelően határozzák meg. Tehát az egyes előírások a tartalmuk, illetve a funkciójuk (nem pedig a közbeszerzési dokumentumokon belüli helyük) alapján tekinthetők a műszaki leírás részének. A Kbt. 58. § (2) bekezdése szerint a műszaki leírást a felhívásban vagy a további közbeszerzési dokumentumokban szükséges megadni. Egyéb követelményt a Kbt. nem fogalmaz meg a közbeszerzési dokumentumokon belüli elhelyezés tekintetében. A törvény nem írja elő, hogy a közbeszerzés tárgyára vonatkozó műszaki elvárásokat egy helyen, a közbeszerzési dokumentumok ugyanazon részén szükséges rögzíteni, így a „műszaki leírás” megnevezéssel illetett dokumentumrészén felül akár az árazatlan költségvetés is tartalmazhat a Kbt. 58. § (2) bekezdésében meghatározott műszaki leírás fogalmi körébe tartozó követelményeket az egyes termékekkel, illetve építőanyagokkal kapcsolatban. Ugyanakkor elvárás, hogy az ajánlatkérő pontosan határozza meg a beszerzési igényét, és a közbeszerzési dokumentumok ellentmondásmentes rendszert alkossanak [D.801/16/2024. számú döntőbizottsági határozat 63. pont]. Az ajánlatkérő csak a közbeszerzési dokumentumokban konkrétan és egyértelműen meghatározott feltételeket követelheti meg [D.297/26/2023. számú döntőbizottsági határozat 77. pont]. Nem lehet érvénytelenséget alapítani azokra a követelményekre, amit az ajánlatkérő nem határoz meg egyértelműen [D.109/17/2022. számú döntőbizottsági határozat 58. pont]. A nem egyértelműen meghatározott követelmények nem eshetnek a nyertes ajánlattevő terhére sem [D.489/18/2020. számú döntőbizottsági határozat 36. pont].

A közbeszerzési dokumentumok előírásaival kapcsolatos értelmezési probléma esetén a gazdasági szereplőknek javasolt kiegészítő tájékoztatást kérni az ajánlatkérőtől a vonatkozó törvényi előírásoknak megfelelően [lásd különösen a Kbt. 56. § és a Kbt. 114. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezéseket], az előírások jogszerűségét vitató kifogásokat pedig előzetes vitarendezés, illetve jogorvoslati eljárás keretében lehet érvényesíteni [lásd a Kbt. 80. § és a Kbt. 148.-151. §-ok szerinti előírásokat].

2. kérdés

2.1. *Ha a műszaki leírásban és az árazatlan költségvetésben konkrét márka, típus megnevezése szerepel, ez mely jogszabály*

bályhely alapján minősül megadottnak? Úgy kell tekinteni, hogy ezeket a megnevezéseket az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet] 46. § (3) bekezdése szerint adta meg, vagy a gyártmány-, illetve típusnév minősülhet a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (2) bekezdése szerinti műszaki adatnak is, mivel azt csak a tárgy jellegének egyértelmű meghatározása érdekében rögzítették? E tekintetben szükséges-e felvilágosítást kérni az ajánlatkérőtől?

2.2. *Szükséges-e a műszaki leírásban rögzíteni, hogy mi az a szerződés tárgya által indokolt különleges eset, ami miatt a gyártmány és típus megnevezése nélkül nem lehetséges a szerződés tárgyának kellően pontos és érthető leírása a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (2) bekezdése szerint, vagy a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (3) bekezdése erre irányuló indokolás nélkül is alkalmazható?*

2.3. *Ha az ajánlatkérő a műszaki leírásban előírt vázkerámiafalazat kapcsán példaként egy konkrét terméket említ, a vázkerámiafalazattal kapcsolatos ajánlatkérői előírást miként kell értelmezni? Az ajánlatkérőnek bármilyen vázkerámiából készült falazatot el kell fogadnia, vagy e körben a példaként említett konkrét termék egyéb műszaki tulajdonságai is kötelező erővel bírnak a megajánlható falazat tekintetében?*

2.4. *Helytálló-e az az értelmezés a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (4) bekezdése alapján, hogy a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (2) bekezdés a) pontja szerinti teljesítmény-, illetve funkcionális követelményeknek való megfelelés igazolásait kizárólag olyan megajánlott termék esetében kell az ajánlat részeként benyújtani a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (4) bekezdése szerinti előírásoknak megfelelően, amely megajánlott termék a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (4) bekezdésében meghatározott szabványnak való megfelelés tényéből következően tesz eleget az előírt ajánlatkérői követelményeknek? A Közbeszerzési Döntőbizottság D.63/23/2021. számú határozatában foglaltakra tekintettel „az egyenértékűség csak olyan feltételrendszerben értelmezett, amelyben az ajánlatkérő a Korm. rendelet 46. § (3) bekezdésének alkalmazásával határozza meg a beszerzés tárgyát. A Korm. rendelet 46. § (2) bekezdés a) pontja alapján meghatározott beszerzési tárgy esetén nem az egyenértékűséget, hanem a műszaki megfelelést kell az ajánlatkérőnek vizsgálnia”.*

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

2.1. Meghatározott gyártmányú dologra, illetve típusra kizárólag a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (3)

bekezdésében meghatározott előírások szerint lehet hivatkozni a műszaki leírásban. A konkrét terméknevek kizárólag ezen előírásoknak megfelelően alkalmazhatók az ajánlatkérő műszaki elvárásainak megfogalmazására.

A 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (2) bekezdése nem rendelkezik a konkrét terméknevek (márka, illetve típusnév) alkalmazásáról, így a hivatkozott jogszabályhely kapcsán erre nincs is lehetőség. Nem kizárt, hogy az ajánlatkérő a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (2) bekezdése alapján megfogalmazott előírásokat is konkrét terméknevek példálózó jellegű említésével szemlélteti, azonban ebben az esetben a konkrét terméknevek nem azonosíthatók az ajánlatkérő műszaki elvárásaival, és nem is egészíthetik ki, illetve nem pontosíthatják a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (2) bekezdése alapján megfogalmazott követelményeket. A konkrét termékek műszaki tulajdonságai csak a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (3) bekezdésében meghatározott előírások alkalmazása esetén képezhetik a bírálat tárgyát.

Amennyiben nem egyértelmű a konkrét termék megjelölésével kapcsolatos ajánlatkérői szándék, illetve a terméknevhez kapcsolódó műszaki elvárás (például azért, mert meghatározott elvárás kapcsán ugyanazon konkrét termék hol szemléltetés céljából példaként, hol a szemléltető jelleg jelölése nélkül kerül megjelölésre a közbeszerzési dokumentumokon belül), javasolt kiegészítő tájékoztatást kérni.

2.2. A közbeszerzési dokumentumokban nem kell indokolni a gyártmány és típus megnevezések, illetve a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (3) bekezdésében meghatározott további hivatkozások közbeszerzési dokumentumokban való alkalmazását, azonban a közbeszerzési eljárás előkészítése során dokumentálni szükséges a hivatkozott jogszabályhely alkalmazásának jogszerűségét alátámasztó indokokat.

2.3. A vázkerámiafalazattal kapcsolatos elvárások kapcsán a 2.1. kérdésre adott válaszban foglaltak szerint javasolt figyelembe venni a közbeszerzési dokumentumok valamennyi előírását (így különösen a műszaki leírásban és az árazatlan költségvetésben foglalt követelményeket).

Amennyiben a közbeszerzési dokumentumok tartalma alapján nem egyértelmű, hogy a konkrét termék megjelölésére a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. §

(3) bekezdésében foglalt előírásoknak megfelelően került sor, vagy a terméknev csupán példaként szemléltet egy általános elvárást (adott esetben a falazat anyagával kapcsolatban), ezt az ajánlatkérőnek kiegészítő tájékoztatás keretében tisztázni kell.

2.4. A 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (4) bekezdése szerinti igazolást kizárólag olyan termék esetében szükséges benyújtani, amelynél a hivatkozott jogszabályhely által meghatározott szabvány igazolja a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (2) bekezdés a) pontja szerinti teljesítmény-, illetve funkcionális követelményeknek való megfelelést. Ha a megajánlott termék nem a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (4) bekezdése szerinti szabványnak való megfelelésből következően teljesíti a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (2) bekezdés a) pontja szerinti teljesítmény-, illetve funkcionális követelményeket, a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (4) bekezdése szerinti igazolást nem kell benyújtani. Ebből azonban nem következik az, hogy a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (2) bekezdés a) pontja szerinti teljesítmény-, illetve funkcionális követelményeknek való megfelelést kizárólag a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (4) bekezdése szerinti esetben és módon szükséges igazolni.

Az ajánlatkérő a Kbt. 69. § (1) bekezdésében előírt bírálati kötelezettségére és a Kbt. 131. § (1) bekezdésében foglalt előírásokra tekintettel jogosult, illetve köteles előírni a közbeszerzési dokumentumokban a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (2) bekezdés a) pontja szerinti teljesítmény-, illetve funkcionális követelményeknek való megfelelés objektív ellenőrzését elősegítő követelményeket. Ezen előírások nem korlátozhatják a versenyt, meg kell felelniük a Kbt. 2. § szerinti alapvető rendelkezéseknek, és nem zárhatják ki a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (4) bekezdése szerinti igazolások elfogadását.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

2.2. A 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (3) bekezdés alkalmazásának alátámasztása körében a vonatkozó szakági rendelkezések által biztosított lehetőségekre is javasolt hivatkozni. [Például az építési beruházás esetében az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól szóló 275/2013. (VII. 16.) Korm. rendelet 4. § (3) bekezdése lehetővé teszi, hogy a tervező egyértelműen beazonosítható építési terméket

jelöljön meg. A tervező jogszabályi felhatalmazáson alapuló döntése tehát adott esetben kizárhatja a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (2) bekezdése szerinti adatok rögzítését, ami a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (3) bekezdésében foglalt előírások szükségszerű alkalmazásához vezet.]

2.3. Ha az ajánlatkérőnek az az elvárása, hogy a közbeszerzési dokumentumokban a vázkerámiafalazat tekintetében megnevezett termékkel azonos vagy azzal egyenértékű termék kerüljön megajánlásra, és az egyenértékű termék feleljen meg a közbeszerzési dokumentumokban feltüntetett egyenértékűségi szempontoknak, a terméknevre csak a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (3) bekezdésében meghatározott előírások szerint lehet hivatkozni a műszaki leírásban.

A műszaki egyenértékűség körében az ajánlatkérőnek már a közbeszerzési dokumentumokban meg kell jelölnie azokat a teljesítmény-, funkcionális követelményeket, azokat a műszaki, szakmai, technikai szempontokat, amelyeket az egyenértékűség megállapítása során vizsgálni fog, amely szempontokra vonatkozóan az ajánlattevőknek az egyenértékűség igazolását meg kell adniuk.

Amennyiben az ajánlatkérő csupán szemléltető jelleggel (példálózó jelleggel) említette a konkrét terméket, a termék műszaki tulajdonságai még a vázkerámiafalazattal kapcsolatos elvárás vonatkozásában sem relevánsak. A falazat anyagával kapcsolatos általános elvárást olyan pontossággal szükséges megfogalmazni, hogy a követelmény a példa nélkül is egyértelmű legyen.¹ A konkrét termék tulajdonságai csak a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (3) bekezdésében foglalt előírások alkalmazása esetén képezhetik a bírálat tárgyát, azonban az általános műszaki elvárások szemléltetése nem tartozik a hivatkozott jogszabályhely hatálya alá. Egyebekben a 3.1. kérdésre adott válasz tekintendő irányadónak. Mivel a pusztán szemléltető jelleggel megjelölt termékek tulajdonságai a bírálat szempontjából nem relevánsak, ugyanakkor alkalmazásuk a műszaki követelmények

értelmezését megnehezítheti, a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (3) bekezdése szerinti esetkört meghaladóan példálózó jelleggel sem javasolt konkrét termékek megnevezése a közbeszerzési dokumentumokban.

2.4. A Kbt. 69. § (1) bekezdése értelmében az ajánlatkérőnek a bírálat során meg kell vizsgálnia, hogy a részvételi jelentkezések, illetve az ajánlatok megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban előírt követelményeknek és a vonatkozó jogszabályi előírásoknak. Csak így biztosítható az, hogy a szerződéskötésre ténylegesen a Kbt. 131. § (1) bekezdésében foglalt törvényi elvárásnak megfelelően, azaz a közbeszerzési eljárásban közzétett végleges feltételek szerint kerüljön sor. Az ajánlatkérő e törvényi előírásokra tekintettel köteles a Kbt. és a kapcsolódó végrehajtási rendeletek előírásaival összhangban rögzíteni a közbeszerzési dokumentumokban azokat az elvárásokat, amelyek teljesítése szükséges ahhoz, hogy a megajánlott termékek megfelelőségét a Kbt. 69. § (1) bekezdésében rögzített előírásoknak megfelelően tudja ellenőrizni. Az ajánlatkérőnek eszerint kell eljárnia a 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (2) bekezdés a) pontja szerinti teljesítmény-, illetve funkcionális követelmények tekintetében is.

3. kérdés

3.1. *Helytálló-e az az értelmezés, amely szerint a Kbt. 12. § (1) bekezdés szerinti kivételi kör alkalmazása kapcsán beszerzési tárgyanként (azaz az árubeszerzés, a szolgáltatás megrendelése és az építési beruházás tekintetében külön-külön) kell vizsgálni, hogy az érintett kapcsolt vállalkozás megfelel-e a Kbt. 12. § (1) bekezdésében előírt árbevételi előírásoknak?*

3.2. *A 3.1. kérdés szerinti vizsgálat eredményeként előfordulhat-e az, hogy egy adott kapcsolt vállalkozás vonatkozásában nem az összes, hanem csak bizonyos beszerzési tárgyak (például csak szolgáltatás megrendelése) esetében állnak fenn a Kbt. 12. § (1) bekezdés szerinti kivételi kör alkalmazásának feltételei, és a Kbt. 12. § (1) bekezdés alapján csak azon beszerzési tárgy(ak) kapcsán valósíthatók meg a beszerzések, amelyek*

¹ Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) C-424/23. számú ítélete további követelményeket fogalmaz meg az alapnyagra vonatkozó műszaki előírásokkal kapcsolatban. Az EUB álláspontja szerint a műszaki leírásban a bizonyos anyagból álló termékek felhasználására vonatkozó követelményt olyan „típusra” vagy „meghatározott termékre” való hivatkozásnak kell minősíteni, amely egyes vállalkozások vagy termékek előnyben részesítéséhez vagy kizorításához vezetne. Ezekben az esetekben is biztosítani kell az egyenértékű megajánlás lehetőségét a „vagy azzal egyenértékű” kifejezés alkalmazásával, kivéve ha valamely meghatározott anyag használata elkerülhetetlenül következik a szerződés tárgyából, mivel eltérő műszaki megoldáson alapuló alternatíva nem képzelhető el [C-424/23. számú ítélet 57-62. pontjai].

esetében a kivételi kör alkalmazásának valamennyi törvényi követelménye teljesül?

3.3. Ha a Kbt. 12. § (1) bekezdésének alkalmazása körében vizsgált kapcsolt vállalkozás egy társaságcsoporthoz tartozó tagja, helytálló-e az az értelmezés, hogy e vállalkozásnak a Kbt. 12. § (1) bekezdésben megfogalmazott árbevételi feltételeket elegendő a társaságcsoporthoz tartozó valamennyi tagja vonatkozásában összességében teljesíteni, tehát ebben az esetben nem egyetlen szervezettől kell származni az előző háromévi átlagos összárbevétel legalább 80 %-ának?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

3.1. A 3.1. kérdés szerinti értelmezés helytálló. A Kbt. 12. § (1) bekezdésében nevesített valamennyi beszerzési tárgy (azaz „az Európai Unió belüli árubeszerzések, szolgáltatások vagy építési beruházások”) esetében külön-külön kell vizsgálni, hogy a Kbt. 12. § (1) bekezdése szerinti kivételi kör alkalmazásának törvényi feltételei fennállnak-e.

3.2. A 3.1. kérdésre adott válasz alapján előfordulhat, hogy a vizsgált kapcsolt vállalkozással nem az összes, hanem csak meghatározott beszerzési tárgyak esetében köthető a Kbt. 12. § (1) bekezdése alapján közszolgáltatói szerződés. A kivételi kör kizárólag azon beszerzési tárgyak kapcsán alkalmazható, amelyek esetében az érintett kapcsolt vállalkozás megfelel a Kbt. árbevétellel kapcsolatos előírásainak.

3.3. A Kbt. és a vonatkozó irányelvi előírások alapján azon gazdasági tevékenységekből fakadó árbevétel vehető figyelembe a Kbt. 12. § (1) bekezdése szerinti kivételi kör alkalmazása szempontjából releváns arány meghatározása körében, amelyet a vizsgált gazdasági szereplő („kapcsolt vállalkozás”) a Kbt. 3. § 15. pontjában meghatározott „viszonyban” teljesített más szervezetek vagy a Kbt. 12. § (1) bekezdése szerinti, aktuális beszerzési igényhez kapcsolódó közszolgáltató ajánlatkérő részére.

Tehát nem elvárás, hogy a Kbt. 12. § (1) bekezdése szerinti kivételi kör alkalmazásához szükséges árbevétel egyetlen szervezettől származzon. A „társaságcsoporthoz tartozó tagjainak” kapcsolt vállalkozásaként végzett gazdasági

gi tevékenységekből származó árbevételeket figyelembe lehet venni a Kbt. 12. § (1) bekezdése szerinti, árbevétellel kapcsolatos követelmények vizsgálata során.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

3.1.-3.2. A Kbt. 12. § (1) bekezdése nem általánosságban, hanem az egyes (vagylagosan felsorolt) beszerzési tárgyak kapcsán ismerteti a kapcsolt vállalkozásokra vonatkozó, árbevétellel kapcsolatos követelményeket. E megfogalmazás arra utal, hogy a Kbt. 12. § (1) bekezdése szerinti kivételi kör alkalmazásával érintett kapcsolt vállalkozás árbevételének arányát a törvényben nevesített beszerzési tárgyak vonatkozásában szükséges vizsgálni a Kbt.-ben meghatározott időszakot érintően. Ezt támasztják alá a Kbt. 12. § (1) bekezdésével átültetett irányelvi előírások² is, amelyek az egyes (Kbt.-ben is felsorolt) beszerzési tárgyak esetében külön-külön rendelkeznek az irányelv alkalmazásának mellőzéséről és az ehhez szükséges feltételekről az árbevétel vonatkozásában.

3.3. A Kbt. 12. § (1) bekezdésével átültetett irányelvi rendelkezések arra irányulnak, hogy közbeszerzési eljárás lebonyolítása nélkül odaítélhető legyen a szerződés azon kapcsolt vállalkozások részére, amelyek tevékenységüket elsősorban nem a piacon kínálják, hanem annak a csoportnak a javára végzik, amelyhez tartoznak. Az árbevétellel kapcsolatos követelményeknek az a célja, hogy meghatározza a piacról szereshető árbevétel felső határát, hogy a kivételi kör alkalmazásának eredményeként ne torzuljon a verseny a közszolgáltató ajánlatkérőkhöz kapcsolt vállalkozások, illetve közös vállalkozások javára.³

A Kbt. 12. § (1) bekezdése alapján nem csupán a Kbt. 12. § (1) bekezdése szerinti, aktuális beszerzési igényhez kapcsolódó közszolgáltató ajánlatkérővel folytatott gazdasági tevékenységből származó árbevétel vehető figyelembe a kivételi kör alkalmazása kapcsán. A vizsgált kapcsolt vállalkozással a Kbt. 12. § (1) bekezdése a) pont szerinti „viszonyban” álló más szervezetekkel folytatott gazdasági tevékenységből származó árbevétel is releváns. A Kbt. 12. § (1) bekezdés a) pontja a kapcsolt

² A vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2014/25/EU irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 29. cikk (4) bekezdése.

³ Az Irányelv Preambulumának (39) bekezdése.

vállalkozással történő szerződéskötésről rendelkezik. A vonatkozó hivatkozás vélhetően arra utal, hogy minden olyan gazdasági tevékenységből származó árbevétel figyelembe lehet venni a Kbt. 12. § (1) bekezdése szerinti kivételi kör alkalmazása vonatkozásában, amely gazdasági tevékenységet az árbevétel tekintetében vizsgált gazdasági szereplő az érintett szervezet Kbt. 3. § 15. pontja szerinti kapcsolt vállalkozásaként teljesített. Ezt az értelmezést támasztják alá a vonatkozó irányelvi előírások is, amelyek megjelölik az irányelv alkalmazásának mellőzése szempontjából releváns árbevételek lehetséges forrását. Ezen rendelkezések alapján is szükséges figyelembe venni - a közszolgáltató ajánlatkérő részére történő teljesítéseket meghaladóan - azon vállalkozások részére történő teljesítéseket is, amely vállalkozásokhoz az árbevételt eredményező teljesítést végző gazdasági szereplő „kapcsolódik”.⁴ A kapcsolódás lehetséges módját szabályozó irányelvi rendelkezéseket⁵ a Kbt. 3. § 15. pontja ültette át.

A Kbt. 3. § 15. pontja valamely közszolgáltató ajánlatkérőhöz fűződő kapcsolat alapján minősíti az egyes szervezeteket, gazdasági szereplőket kapcsolt vállalkozásnak. Kapcsolt vállalkozásnak minősül a közszolgáltató ajánlatkérővel összevont (konszolidált) éves beszámoló készítésére köteles vállalkozás, a közszolgáltató ajánlatkérő által közvetlenül vagy közvetetten gyakorolt meghatározó befolyás alatt álló vállalkozás, a közszolgáltató ajánlatkérő feletti meghatározó befolyást gyakorló vállalkozás, illetve a közszolgáltató ajánlatkérővel közösen más vállalkozás meghatározó befolyása alatt álló vállalkozás.

Az árbevétel arányának számítását érdemes az üzleti év zárásához kapcsolni, és a számításokat javasolt e záró adatok alapján elvégezni. A szerződés megkötése előtti három év teljes, átlagolt árbevételi arányát javasolt vizsgálni. [Amennyiben a közszolgáltató ajánlatkérővel szerződést kötő szervezet létrehozásának vagy tevékenysége megkezdésének időpontja miatt nem áll rendelkezésre az előző három évre vonatkozó árbevételi adat, ezeket a Kbt. 12. § (2) bekezdése alapján elegendő elsősorban hiteles üzleti terv bemutatásával valószínűsíteni.] Amennyiben az így kapott eredmény alapján fennállnak a Kbt. 12. § (1) bekezdése szerinti szerződés-

kötés törvényi feltételei, akkor ez a kivételi kör jövőbeli alkalmazását megalapozhatja addig, amíg a társaság működésében olyan változás nem áll be, amely a Kbt. 12. § (1) bekezdése szerinti szerződéskötés kapcsán figyelembe vett árbevétel arányát (vagy adott esetben a Kbt. 3. § 15. pontja szerinti „viszonyt”) módosítja. Ebben az esetben szükséges a rendelkezésre álló újabb adatok alapján felülvizsgálni a kivételi kör alkalmazhatóságának megalapozottságát.

Az Európai Unió Bírósága és a hazai ítélkezési gyakorlat következetesen szigorúan és megszorítóan rendeli értelmezni a kivételi körök fennállását, melyek csak a szükséges mértékre korlátozva alkalmazhatóak, és nem célozhatják a közbeszerzési eljárások mellőzését.

4. kérdés

4.1. *Megengedett-e az állásfoglaláskérésben megjelölt programban szerzett partneri minősítés Kbt. 76. § (2) bekezdés c) pontja szerinti értékelése a kérdező által megjelölt ajánlatkérő esetében? A program szerinti partneri minősítés megszerzése érdekében pályázatot kell benyújtani, és a pályázat részeként eljárási díjat szükséges befizetni. Az eljárási díj az egyes pályázók esetében eltérő mértékű (a pályázatot kiíró, illetve elbíráló szövetség tagja csak az általános díj kevesebb, mint 11%-át köteles eljárási díjként befizetni).*

4.2. *Tekintettel az eltérő eljárási díjakra, az 4.1. kérdés szerinti értékelési szempont alkalmazása összhangban van-e a Kbt. 2. § (1)-(2) bekezdésében foglalt alapelvekkel?*

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

4.1. Az állásfoglalás kérelmben megjelölt programban szerzett partneri minősítés Kbt. 76. § (2) bekezdés c) pontja szerinti értékelése vélhetően nem felelne meg a Kbt. 76. § (6) bekezdés c) pontja szerinti előírásnak. Továbbá vélhetően az állásfoglalás kérelmek felvetései szerinti értékelés a Kbt. 76. § (6)-(7) bekezdéseiben foglalt egyéb előírásokkal sincs összhangban. Ez csak a partnerprogramban alkalmazott minősítési szempontok ismeretében, valamint a konkrét beszerzési tárgyra és a közbeszerzési dokumentumok egyéb rendelkezéseire tekintettel vizsgálható az ajánlatkérő részéről. (A partnerprogramban alkalmazott minősítési szempontokat az állásfoglalás kérelmek nem ismertette.)

⁴ Az Irányelv 29. cikk (4) bekezdése.

⁵ Az Irányelv 29. cikk (1)-(2) bekezdése.

4.2. A 4.1. kérdés szerinti értékelési szempont alkalmazása nincs összhangban a Kbt. 2. § (1)-(2) bekezdésében foglalt alapelvekkel. E tekintetben a 4.1. kérdésre adott válasz tekintendő irányadónak.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

4.1. Az ajánlatkérő a partnerprogramban szerzett minősítés értékelésével a minősítés alapjául szolgáló, külső szervezet által meghatározott szempontokat tenné az értékelés részévé. Ezen minősítési szempontok között lehetnek olyanok, amelyek kapcsolódnak a beszerzés (illetve a beszerzés eredményeként kötendő szerződés) tárgyához és megfelelnek a Kbt. 76. § (6)-(7) bekezdéseiben rögzített előírásoknak, de előfordulhatnak olyan szempontok is, amelyek az adott közbeszerzési eljárásban nem alkalmazhatók, mert nincsenek összhangban a vonatkozó jogszabályi előírásokkal, és nem relevánsak a megvalósítandó beszerzési igény szempontjából. Az ajánlatkérőnek minden előkészítés alatt álló közbeszerzés esetében eljárásonként (a részajánlat-tétel lehetőségének biztosítása esetén részajánlatonként) külön-külön kell vizsgálni, hogy a partnerprogramban alkalmazott minősítési szempontok közül melyek írhatók elő az érintett eljárásban (részajánlatban), és csak ezek a szempontok emelhetők át a közbeszerzési eljárásba értékelési szempontként.

A Kbt. 76. § (7) bekezdése értelmében a Kbt. 76. § (6) bekezdés a) pontja szerinti előírásnak azok az értékelési szempontok felelnek meg, amelyek kapcsolódnak a nyertes ajánlattevőtől elvárt teljesítés konkrét folyamatához vagy a szerződés tárgyaként meghatározott építési beruházás, áru vagy szolgáltatás életciklusának bármely szakaszához (lásd a D.448/12/2020. számú döntőbizottsági határozat 43. pontjában foglaltakat). Nem kapcsolódnak a beszerzés tárgyához azok az értékelési szempontok, amelyek a közbeszerzési dokumentumok alapján elvégzendő feladatokon kívüli tevékenységre vonatkoznak. [Például a D.38/10/2019. számú döntőbizottsági határozat 47.-48. pontjai értelmében a kültéri játékok beszerzésére és telepítésére irányuló részajánlat esetében nem kapcsolódott a beszerzés tárgyához a meghibásodott játékokat érintő hibaelhárításra vonatkozó értékelési szempont, mivel a hibaelhárítás már nem volt a nyertes ajánlattevőként szerződő fél feladata. Emiatt a hivatkozott értékelési szempont alkalmazása sértette a Kbt. 76. § (6) bekezdés a) pontjában és a Kbt. 76. § (7) bekezdésében foglalt előírások-

kat.] A Kbt. és a kapcsolódó végrehajtási rendeletekben szabályozott kizáró okokhoz kapcsolódó körülmények [például a Kbt. 62. § (1) bekezdés c) pontja által hivatkozott végelszámolás, csődeljárás, illetve felszámolási eljárás] sem vizsgálhatók az értékelés körében, és a közbeszerzési jogszabályok által alkalmassági követelményként szabályozott elvárásokat sem lehet értékelni. [Ez alól a Kbt. 76. § (3) bekezdés b) pontja szerinti esetkör kivételt képez, mivel e jogszabályhely alapján például a szakemberek alkalmasságon „felüli” többlet szakmai tapasztalata is lehet értékelési szempont. Ezzel szemben a referencia (többletreferencia) értékelése már nem kapcsolódik a beszerzés tárgyához, és nem felel meg a Kbt. 76. § (6) bekezdés a) pontjában és a Kbt. 76. § (7) bekezdésében foglalt előírásoknak, mivel ebben az esetben az ajánlatkérő egy múltbéli tevékenységet értékkel (D.448/12/2020. számú döntőbizottsági határozat 44. pont)]. Fontos továbbá, hogy az ajánlatkérő kizárólag objektív értékelési szempontokat alkalmazhat, azoknak a Kbt. 76. § (6) bekezdés b) pontja alapján mennyiségi vagy szakmai szempontok alapján értékelhető tényezőknél kell alapulniuk, és nem biztosíthatnak önkényes döntési lehetőséget az ajánlatkérőnek.

A közbeszerzési eljárásban alkalmazott (adott esetben a partnerprogramból jogszerűen átemelt) értékelési szempontokkal kapcsolatos megajánlásokat az érintett gazdasági szereplőknek a közbeszerzési eljárás során (nem pedig egy közbeszerzési eljáráson kívüli folyamatban) kell igazolni. Ezen igazolási kötelezettség körében minden olyan dokumentum benyújtható az ajánlat részeként, amely objektív módon, ellenőrizhetően és hitelt érdemlően támasztja alá az értékelési szempontokkal kapcsolatos megajánlásokat. Ezeknek a követelményeknek a minősítésekkel, tanúsítványokkal kapcsolatos dokumentumoknak (így különösen partnerprogramban szerzett minősítéssel kapcsolatos iratoknak) is meg kell felelni. Csak a Kbt. 69. § (11) bekezdése alapján ellenőrizhető adatokat nem szükséges külön igazolni [azonban a partnerprogramban szerzett minősítést igazoló hazai nyilvántartás nem tekinthető a Kbt. 69. § (11) bekezdésében említett hatósági, illetve külön jogszabály által előírt nyilvántartásnak.] Az értékelési szempontokkal kapcsolatos igazolási lehetőségeket az ajánlatkérő indokolatlanul nem korlátozhatja, nem hozhatja a partneri minősítéssel nem rendelkező gazdasági szereplőket hátrányosabb helyzetbe, különös tekintettel arra, hogy azok a gazdasági szereplők is megfelelhetnek az

értékelés körében vizsgált szempontoknak (és adott esetben akár a partnerprogramban alkalmazott valamennyi minősítő feltételnek is), amelyek a minősítő szervezet szabadon választható vizsgálatát és minősítését nem igényelték. A Kbt. 2. § (1)-(2) bekezdései szerinti alapelvekbe, illetve a Kbt. 76. § (6) bekezdés c) pontjába ütközne, ha a partneri minősítés megléte vagy hiánya az értékelés során befolyásolná a közbeszerzési eljárásban benyújtott ajánlatok rangsorát.

4.2. Kizárólag partnerprogram szerinti minősítés hiánya alapján nem vonható le következtetés a minősítéssel nem rendelkező gazdasági szereplők közbeszerzés tárgyával kapcsolatos adottságainak versenyképességéről, hiszen az érintett piaci szereplők belátásuk szerint dönthetnek a partneri minősítés igényléséről vagy ennek mellőzéséről. E döntést értelemszerűen befolyásolhatja az eljárási díj mértéke is, azonban az alapvető sérelem ingyenes lehetőség esetében is fennállna, mert a gazdasági szereplőket nem érheti hátrány a közbeszerzési eljárással kapcsolatos teljesítőképességüket, illetve a közbeszerzés tárgyával kapcsolatban rendelkezésre álló adottságaikat ténylegesen nem érintő döntéseik miatt.

5. kérdés

5.1. *Elvárás-e az ajánlatok bírálatába bírálóbizottsági tagként bevont felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadóval (a továbbiakban: FAKSZ) szemben, hogy az általa biztosított közbeszerzési szakértelem, illetve az ajánlatok formai szempontú bírálati körében vizsgálja és észlelje az ajánlat részeként benyújtott árazott költségvetés ajánlattételi határidő utáni jelentős, „szembetűnő”, műszaki-szakmai szakértelem nélkül is megállapítható módosítását?*

Az érintett, jogorvoslati eljárásban is vizsgált közbeszerzési eljárás esetében – az állásfoglalás kérelében közölt információk értelmében – azt állapította meg a Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság), hogy a nyertes ajánlattevő az ajánlattételi határidő lejártát követően az Elektronikus Közbeszerzési Rendszeren (a továbbiakban: EKR) keresztül benyújtott szakmai ajánlatát módosította – lényegében visszavonta –, és azt kicserélve egy új szakmai ajánlatot nyújtott be. Ez sem formai, sem pedig tartalmi szempontból nem tekinthető az EKR-en keresztül benyújtott árazott költségvetés kismértékű, nem jelentős módosításának. A Döntőbizottság állásfoglalás kérelében hivatkozott megállapítása értelmében a nyertes ajánlattevő megsértette a Kbt. 81. § (11) bekezdésében meghatározott ajánlati kötöttségét. Az árazott

költségvetés ajánlati kötöttséget sértő módosítását (cseréjét) egyik bírálóbizottsági tag sem vizsgálta, illetve észlelte.

5.2. *A fenti esetben szükséges-e alkalmazni a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadói tevékenységről szóló 257/2018. (XII. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: FAKSZ rendelet) 21. § (4) bekezdésében foglalt előírásokat?*

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

5.1.-5.2. **Az árazott költségvetés ajánlati kötöttséget sértő cseréje feltételezi, hogy az ajánlattételi határidő után benyújtott módosított árazott költségvetés jelentős mértékben felülírta az eredeti árazott költségvetés tartalmát. E jogsértés észlelésének alapvető feltétele az árazott költségvetés teljes körű tartalmi vizsgálata a közbeszerzés tárgya szerinti szakértelmet biztosító bírálóbizottsági tag részéről. Ez nem „váltható ki” az ajánlatok formai szempontú bírálatával, mivel annak elsődleges célja az ajánlatokkal szemben támasztott formai előírások ellenőrzése, nem pedig az ajánlat (például az árazott költségvetés) tartalmát érintő hiányosságok, illetve változások teljes körű feltárása. Eseti jelleggel akár az ajánlatok formai bírálati közben is sor kerülhet az egyes formai eltérésekhez kapcsolódó, „szembetűnő” tartalmi változások észlelésére, azonban e változások felelős (adott esetben műszaki ismereteket igénylő) értelmezése, illetve az érvényesség szempontjából releváns további ajánlati elemek (például az árazott költségvetésben módosított összes adat) azonosítása és vizsgálata kizárólag a formai ellenőrzés elvégzésétől nem várható. Az ajánlatoknak mind a formai, mind a tartalmi bírálati szükségszerű.**

A közbeszerzési jogszabályban [például a Kbt.-ben vagy az elektronikus közbeszerzés részletes szabályairól szóló 424/2017. (XII. 19.) Korm. rendeletben] meghatározott formai követelmények ellenőrzése a közbeszerzési szakértelem részét képezi. Jellemzően az ajánlatkérő által megfogalmazott formai elvárásoknak való megfelelést is a közbeszerzési szakértelmet biztosító bírálóbizottsági tag (adott esetben a FAKSZ) végzi, azonban e tekintetben (például a nem közbeszerzési szakértelem körébe eső személyek és szervezetek részéről megfogalmazott formai követelmények esetében) a Kbt. 27. § (1) bekezdése szerinti közbeszerzési szabályzat [adott esetben a konkrét eljárásra vonatkozó, Kbt. 27. § (2) bekezdése szerinti

eseti szabályzat], illetve – szerződéses jogviszony esetében – az érintett szakemberrel (adott esetben a FAKSZ-szal) kötött polgári jogi szerződés másként is rendelkezhet.

A FAKSZ rendelet valamennyi vonatkozó rendelkezése [így különösen a 21. § (4) bekezdés] irányadó a FAKSZ rendelet által szabályozott tevékenységet folytató FAKSZ-ok esetében. Ugyan a FAKSZ nem felel a nem közbeszerzési szakértelem körébe eső közbeszerzési tevékenységek megfelelőségéért és szakszerűségéért, viszont a közbeszerzési tevékenységekkel (így különösen a bírálattal) kapcsolatos közbeszerzési előírásokról köteles tájékoztatást nyújtani a FAKSZ rendelet 21. § (5) bekezdésében foglaltak szerint.

Ha a bírálóbizottsági tagok esetleg nem férnek hozzá közvetlenül az EKR-en keresztül benyújtott dokumentumokhoz, vagy adott esetben a bírálóbizottsági tagok az EKR felület kezelése körében nem rendelkeznek gyakorlattal, a bírálóbizottsági tagok rendelkezésére kell bocsátani a bírálat tárgyát képező összes dokumentumot, hogy lehetőség legyen az egyes ajánlati dokumentumok (így különösen az árazott költségvetés) tartalmát érintő változások felelős nyomon követésére. A dokumentumok továbbításával járó adminisztratív feladatokat - az adott eljárásra vonatkozó szabályzat vagy a FAKSZ-szal kötött szerződés eltérő rendelkezése hiányában - a FAKSZ köteles ellátni.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

5.1.-5.2. A közbeszerzési eljárásba bevont szakemberekkel (így különösen a FAKSZ rendelet hatálya alá tartozó tevékenységet végző FAKSZ-szal) szemben támasztott követelményeket a közbeszerzési szabályzat (adott esetben a konkrét eljárásra vonatkozó eseti szabályzat), az érintett szakemberrel kötött szerződés, valamint a szakembertől várt tevékenységre vonatkozó szakági jogszabályok (a FAKSZ tekintetében a FAKSZ rendelet) előírásai határozzák meg.

A FAKSZ nem köteles az árazatlan költségvetést, a műszaki leírást és a műszaki tervdokumentációt elektronikusan jóváhagyni [FAKSZ rendelet 21. § (9) bekezdés a) pontja], e körben mentesül a FAKSZ rendelet 21. § (8) bekezdése szerinti felelősségvállalás alól. Vélhetően a bírálat során sem várható el, hogy a FAKSZ felelősen vizsgálja, illetve észlelje az árazott költségvetés azon követelményekhez kapcsolódó tartalmi változásait, amely követelményekre nem terjed ki a FAKSZ rendelet szerinti személyes felelőssége. Az ajánlat (így különösen az árazott költségvetés) műszaki-szakmai tartalmának ellenőrzése – külön jogszabályi rendelkezés hiányában is – a közbeszerzés tárgya szerinti szakértelmet képviselő bírálóbizottsági tag(ok) feladata. Ugyanakkor a FAKSZ köteles tájékoztatni a nem közbeszerzési szakértelem körébe eső személyeket és szervezeteket azokról a Kbt. és végrehajtási rendeletei által szabályozott követelményekről, amelyeket közbeszerzési tevékenységük (így különösen a bírálat) során be kell tartaniuk [FAKSZ rendelet 21. § (5) bekezdése]. Az ajánlatkérőnek a közbeszerzési szabályzat (adott esetben a konkrét eljárásra vonatkozó eseti szabályzat), illetve a FAKSZ-szal kötött szerződés alapján szükséges megítélni, hogy a FAKSZ e tájékoztatási kötelezettségének a vonatkozó előírásoknak megfelelően tett-e eleget.

Az ajánlatoknak mind a formai, mind a tartalmi szempontú vizsgálata kötelező, a kapcsolódó bírálati cselekményeket a bírálóbizottsági tagok időben párhuzamosan is végezhetik. Emiatt az ajánlatok (például az árazott költségvetés) tartalmával kapcsolatos bírálat hiányosságai nem következnek a formai szempontú bírálattal kapcsolatos esetleges mulasztásokból.

Az állásfoglalás kérdésben közölt információk alapján nem megítélhető, hogy az ajánlatok formai bírálata megfelelő volt-e. Önmagában a Kbt. 81. § (11) bekezdése szerinti jogsértés megállapítása még nem igazolja az ajánlatok formai bírálatával kapcsolatos mulasztást. Ezt az ajánlatkérőnek az ügy összes egyedi körülményére, illetve a döntőbizottsági határozat állásfoglalás kérdésben nem hivatkozott rendelkezéseire figyelemmel szükséges vizsgálni.

JOGORVOSLATI AKTUALITÁSOK

Dr. Horváth Éva LL.M., közbeszerzési biztos, Közbeszerzési Hatóság
DOI: 10.37371/KEP.2026.3.2

A Közbeszerzési Értesítő Plusz jelen számában ismertett jogesetek az ajánlatkérő bírálati kötelezettségével foglalkoznak, melyet az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek megfelelően köteles elvégezni.

A Döntőbizottság D.590/18/2025. számú határozata

A jogorvoslati ügygel érintett tárgyak: Az ajánlatkérő által a bírálat során kiadott hiánypótlási és felvilágosításkérési felhívás nem volt alkalmas az ajánlat érvényessé tételére.

Tényállás

Az ajánlatkérő (közjogi szervezet) a Kbt. Második Rész, 81. §-a szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított közúthálózat felújítási munkái építési beruházás tárgyában, melynek ajánlati felhívását 2025. május 15. napján adta fel.

Az ajánlati felhívás tartalmazta a kötelező formai és tartalmi elemeket, ezen belül a közbeszerzés mennyiségének, az értékelési szempontoknak, a teljesítési határidőnek a meghatározását.

Az ajánlatkérő által kiadott közbeszerzési dokumentum – többek között – a következőket rögzítette:

„Az ajánlattevő kötelessége, hogy gondosan megvizsgálja és betartsa a Közbeszerzési dokumentumokban megadott összes utasítást, formai követelményt, kikötést és előírást. Az ajánlattevő kockázata és az ajánlat érvénytelenítését vonja maga után:

- ha elmulasztja az előírt információk és dokumentumok benyújtását a kitűzött határidőkre, vagy
- ha olyan ajánlatot nyújt be, amely tartalmi szempontból a hiánypótlást követően sem felel meg a Közbeszerzési dokumentumokban megadott minden követelménynek.

Ajánlatkérő tárgyi Közbeszerzési Dokumentumokat az ajánlattétel elősegítése érdekében készítette.

Ajánlatkérő megkéri az ajánlattevőket, hogy a jelen Közbeszerzési dokumentumok mellékleteként átadott nyilatkozatminták és iratminták alkalmazásával készítsék el ajánlatukat, azzal, hogy az ajánlattevők természetesen azokat saját belátásuk szerint módosíthatják, illetve – amennyiben saját eltérő mintáikat kívánják alkalmazni – alkalmazását mellőzhetik.”

Az „Ajánlati ár” fejezet szerint: „Az ajánlati egységárakat egész számra kerekített nettó forintban kell megadni a Közbeszerzési Dokumentumok részeként kiadott mintaköltségvetésben megadott minden egyes tételre. Ajánlatkérő a nettó egységárak súlyszámmal felszorozott szorzataira kapott »súlyozott egységárak« összegét értékeli, így ajánlattevőnek a felolvasólapon (Súlyozott összesített nettó ajánlati ár (nettó Ft)) ezt az összeget kell feltüntetnie.

Ajánlattevőknek az ajánlati árat (Súlyozott összesített nettó ajánlati ár (nettó Ft)) a Közbeszerzési Dokumentumok részeként kiadott mintaköltségvetés minden egyes tételének beárazásával (ajánlati egységárak) kell megadnia.

A felolvasólapon feltüntetett súlyozott összesített nettó ajánlati árnak meg kell egyeznie az Ajánlattevő által beárazott költségvetés fentiek szerint beárazott tételeinek súlyozott összegével.

A beárazott mintaköltségvetést a Kbt. 41/B. § (2) bekezdése alapján elektronikus példányban kell benyújtani. Az elektronikus példánynak a beárazott mintaköltségvetést elektronikusan megjeleníthető, jelszó nélkül olvasható, nem szerkeszthető formátumban (.pdf) kell tartalmaznia. Ezen felül a beárazott mintaköltségvetést excel fájl (.xls vagy .xlsx) formátumban is csatolni kell az ajánlat részeként.

Amennyiben a cégszerű aláírással ellátott, jelszó nélkül olvasható, nem szerkeszthető formátumban (.pdf) elektronikusan csatolt beárazott mintaköltségvetés tartalma és az excel fájl formátumban benyújtott beárazott mintaköltségvetés tartalma eltérő, úgy a cégszerű aláírással ellátott, jelszó nélkül olvasható, nem szerkeszthető for-

mátumban (.pdf) elektronikusan csatolt beárazott mintaköltségvetés tartalma az irányadó a bírálat során!

Ajánlatkérő az Ajánlattevő által beárazott és cégszerűen aláírt mintaköltségvetést (Felolvasólap A melléklete) szakmai ajánlatnak tekinti, amely benyújtásának elmaradása az ajánlat érvénytelenségét vonja maga után!

A Szakmai ajánlat a Kbt. 71. §-ban foglaltak szerint hiánypótolható.

Ajánlatkérő a szakmai ajánlat hiánypótlásával kapcsolatban felhívja a figyelmet a Kbt. 71. § (8) bekezdésére és a Közbeszerzési Döntőbizottság D.423/6/2018. számú határozatára is."

Az ajánlatkérő által kiadott „Kivitelezés EU 2025-2029 KM - Árazatlan költségvetés - UT-Tételjegyzék_MÓD4_0707.xlsx” fájlnevű Excel táblázat az „Összesítő” munkalapon felül hét munkalapot tartalmazott, amelyeken összesen 3.392 db beárazandó tételsor szerepelt. Az „Egységár” oszlopokban a cellák üresek voltak, a cellák megjelenítési formátuma „Általános” volt, azaz semmilyen speciális formázást nem tartalmazott. A „Súly” oszlopokban az ajánlatkérő egész számmal adta meg az egyes tételek súlyszámát. Az „Összeg (súly x "egységár")” oszlopokban a cellákban szereplő képlet összesorozta az „Egységár” és a „Súly” cella értékét és két tizedes jegyre lefelé kerekítette, a cellák megjelenítési formátuma „Általános” volt, azaz semmilyen speciális formázást nem tartalmazott.

Az ajánlattételi határidőig a jelen jogorvoslattal érintett 1. részre tíz ajánlat érkezett, ajánlatot tett a kérelmező is.

A kérelmező ajánlatában a pdf formátumú, cégszerűen aláírt mintaköltségvetésben (amelyet teljes egészében üzleti titoknak minősített) az „Egységár” és az „Összeg (súly x „egységár”)” oszlopokban minden esetben egész számok szerepeltek, de több tételsor esetén a szorzat értéke nem pontosan az „Egységár” és „Súly” cellák tartalmának szorzata volt. Az „Összesítő” munkalapon az „Összeg” oszlopban az egyes munkalapok „Összesen” sorai kerültek átvezetésre és két tizedesjegy pontossáig kerültek megjelenítésre. Ezek az értékek a kérelmező ajánlatában nem egész számok voltak, mindegyik tizedes törtként végződött. A "NETTÓ AJÁNLATI ÁR” cellában egész szám szerepelt két tizedesjegy pontossággal, de értéke nem az „Összeg” oszlopban szereplő számok összege volt, hanem annak lefelé egészre kerekített értéke. Az ajánlat részeként benyújtott (szintén üzleti titoknak minősített) „Kivitelezés EU 2025-2029 KM - 1.rész - Árazott költségvetés - UT-Tételjegyzék_MÓD4_0707.

xlsx” fájlban a mintaköltségvetés megjelenése a cégszerűen aláírt pdf változattal megegyezett, de 672 tétel esetén az „Egységár” oszlop celláiban az érték nem egész számmal került megadásra. Az „Egységár” és az „Összeg (súly x "egységár")” oszlopok celláinak formátuma „Szám” típusú volt, egész számot mutató megjelenítési formázással.

Az ajánlatkérő a bírálat során hiánypótlási felhívást és felvilágosításkérést küldött több ajánlattevő részére. A hiánypótlási felhívás és felvilágosításkérés 2. pontja a kérelmező 1. részre tett ajánlatával (árazott költségvetés) kapcsolatban a következőket tartalmazta:

„Ellentmondás:

Ajánlattevő benyújtotta a felolvasólapot, valamint a kitöltött költségvetését, a megajánlott ár alátámasztása céljából. A költségvetés költségösszesítőjében szereplő árak, valamint a költségvetésében szereplő több tétel vonatkozásában megadott ár tekintetében is megállapítható, hogy – bár az egyes excel cellák megjelenítési beállításai alapján látszólag egész számot tartalmaznak, azonban az érintett cellák esetében a szerkesztőléc adatai alapján megállapítható, hogy a tényleges megajánlások, egységárak – nem egész számra kerekítve kerültek megadásra, hanem akár több tizedesjegy formátumban, így módon ellentmondás áll fent az Ajánlatkérő előírása és a benyújtott alátámasztó dokumentum tartalma között. Ajánlatkérő a 2. sz. mellékletben listázta azon tételeket, amelyek vonatkozásában az egységárak tizedes jegyet tartalmaznak.

Ellentmondás tisztázása:

Kérjük Tisztelt Ajánlattevőt, hogy felvilágosításnyújtás keretein belül szíveskedjen feloldani a fenti ellentmondást, adott esetben – ha az nem ütközik a Kbt. előírásaiba – ismételten benyújtani a költségvetést oly módon, hogy a költségösszesítőben, illetve a 2. sz. mellékletben szereplő tételek esetén megadott árak egész számban kerülnek megadásra.

Jelen pont vonatkozásában nyomatékosan felhívjuk a T. Ajánlattevő figyelmét a Kbt. 71. § (8) bekezdés a)-b) pontjában rögzített korlátozásokra."

Az ajánlatkérő a felhíváshoz mellékletként csatolta a kérelmező ajánlatából kigyűjtve azt a 672 db tételt a megajánlások feltüntetése nélkül, amelyek esetén az egységárak nem egész számként kerültek megadásra.

A kérelmező hiánypótlásként benyújtotta a módosított mintaköltségvetést, ahol az Excel táblázatban egész

számra módosította az egységárakat, javította a súlyozott összegeket, és egyes nem tizedestörtként végződő tételeket is módosított annak érdekében, hogy az ajánlati ár ne változzon.

Az ajánlatkérőnek a kérelmező 1. részre benyújtott ajánlatának érvénytelenségére vonatkozó döntését az „1. számú Közbenső döntés” elnevezésű dokumentum tartalmazta, amelyben a kérelmező ajánlatának érvénytelenségét a következőkkel indokolta:

„1.) Ajánlatkérő az 1. sz. hiánypótlási felhívás és felvilágosításkérés során a lentiek szerinti ellentmondásra hívta fel Ajánlattevő figyelmét:

Ajánlatkérő a Dokumentáció II.8. pontjában az ajánlati ár kapcsán, valamennyi ajánlati részre vonatkozóan az alábbi előírást rögzítette:

»Az ajánlati egységárakat egész számra kerekített nettó forintban kell megadni a Közbeszerzési Dokumentumok részeként kiadott mintaköltségvetésben megadott minden egyes tételre. Ajánlatkérő a nettó egységárak súlyszámmal felszorozott szorzataira kapott 'súlyozott egységárak' összegét értékeli, így ajánlattevőnek a felolvasólapon (Súlyozott összesített nettó ajánlati ár (nettó Ft)) ezt az összeget kell feltüntetnie.«

Továbbá Ajánlatkérő rögzítette, hogy a beárazott költségvetést (UT-Tételjegyzék) szakmai ajánlatnak tekinti, mely a Kbt. 71. §-ban foglaltak szerint hiánypótolható. E körben továbbá Ajánlatkérő kifejezetten rögzítette, hogy:

»Ajánlatkérő a szakmai ajánlat hiánypótlásával kapcsolatban felhívja a figyelmet a Kbt. 71. § (8) bekezdésére és a Közbeszerzési Döntőbizottság D.423/6/2018. számú határozatára is.«

Ajánlattevő az ajánlatában benyújtotta a felolvasólapot, valamint a kitöltött költségvetését, a megajánlott ár alátámasztása céljából. Ugyanakkor a költségvetés költségösszesítőjében szereplő árak, valamint a költségvetésben szereplő több tétel vonatkozásában megadott ár tekintetében is megállapítható, hogy – bár az egyes excel cellák megjelenítési beállításai alapján látszólag egész számot tartalmaznak, azonban az érintett cellák esetében a szerkesztőléc adatai alapján megállapítható, hogy a tényleges megajánlások, egységárak – nem egész számra kerekítve kerültek megadásra, hanem akár több tizedesjegy formátumban, ily módon ellentmondás áll fent az Ajánlatkérő előírása és a benyújtott alátámasztó dokumentum tartalma között.

Az ajánlat összeállítása és az ártáblázatban végbemenő összesítések kapcsán fontos kiemelni, hogy nem az adott cella nézeti beállításával megjelenített szám az adott cella tényleges értéke, hanem az a szám, amit az Ajánlattevő azon cellába ténylegesen beírt, oda berögzített. Egy cella megjelenítési beállításainak módosítása nincs kihatással magára a tényleges értékre.

Fenti ellentmondás okán tehát Ajánlattevő beárazott ártáblázatában az excel szerkesztőléc adatai tekinthetőek az adott excel cella tényleges értékének, azaz az Ajánlattevő konkrét – a Kbt. 81. § (11) bekezdése szerinti ajánlati kötöttséggel is terhelt – megajánlásának.

Az Ajánlattevő által tényleges megajánlasként rögzített nem egész számú megajánlások tizedesértékei kihatással bírnak a költségvetésben elvégzett további számításokra, így tehát a soronkénti súlyszámokkal felszorozott egységár sorösszesítő [Összeg (súly x egységár)] végeredményére, illetve ezáltal természetesen a szakági összesítők, a főösszesítő, legvégül pedig az 1. sz. értékelési szempontként önállóan értékelésre kerülő nettó ajánlati árra is.

Ajánlatkérő az 1. sz. hiánypótlási felhívásban és felvilágosításkérésben tájékoztatta az Ajánlattevőt a fenti ellentmondásról, továbbá a felhívás mellékleteként kiadott dokumentumban fel is sorolta az ellentmondással érintett tételsorokat.

Ajánlatkérő az 1. sz. hiánypótlási felhívásban és felvilágosításkérésben az alábbiak szerint hívta fel Ajánlattevőt az ellentmondás tisztázására:

»Kérjük Tisztelt Ajánlattevőt, hogy felvilágosításnyújtás keretein belül szíveskedjen feloldani a fenti ellentmondást, adott esetben – ha az nem ütközik a Kbt. előírásaiba – ismételt benyújtani a költségvetést oly módon, hogy a költségösszesítőben, illetve a 2. sz. mellékletben szereplő tételek esetén megadott árak egész számban kerülnek megadásra.

Jelen pont vonatkozásában nyomatékosan felhívjuk a T. Ajánlattevő figyelmét a Kbt. 71. § (8) bekezdés a)-b) pontjában rögzített korlátozásokra.«

Ajánlattevő az 1. sz. hiánypótlási felhívásban és felvilágosításkérésben előírt 2025.09.03. napján 16:00 órai benyújtási határidőn belül benyújtotta a hiánypótlási és felvilágosításnyújtási dokumentációját. Ezek között benyújtotta a módosított költségvetését. Bár Ajánlatkérő sem írta elő, a költségvetésben megejtett egyes módosí-

tásokat bemutató, összefoglaló leírás, nyilatkozat nem került csatolásra Ajánlattevő részéről.

Ajánlatkérő a felvilágosításnyújtás keretein belül benyújtott módosított beárazott költségvetést átnézte és megállapította, hogy Ajánlattevő – a Kbt. 81. § (11) bekezdése szerinti kötöttséggel terhelt – korábbi egységárait bizonyos tételek esetében módosította, méghozzá az alábbiak szerint:

- Ajánlattevő egyrészt olyan egységár módosításokat hajtott végre, melyek közül némelyik nem csak azt eredményezte, hogy a korábbi nem egész számban megadott érték helyére – tényleges megajánlasként, azaz az excel cella tényleges értékeként – egész szám került, hanem a fentebb bemutatott számítási összefüggések miatt ezen módosítások egyes tételsorok esetében kihatással bírtak, módosították a tételsorvégi összesítéseket, összesített értékeket [Összeg (súly x egységár)].

- Ajánlattevő másrészt olyan tételek egységárait is módosította, melyekre vonatkozó felhívást Ajánlatkérőtől nem kapott, tekintettel arra, hogy azok eleve a Dokumentációban előírt követelményeknek megfelelő megajánlási értéket tartalmaztak.

A fenti módosításokkal érintett tételek jelen dokumentumokhoz külön mellékletként (1. sz. melléklet) kerülnek csatolásra. (Ugyanakkor tekintettel arra, hogy Ajánlattevő a beárazott költségvetését a Kbt. 44. §-a szerint üzleti titoknak minősítette, a melléklet – a Kbt. 79. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatás során – csak korlátozott tartalommal, az egységárak feltüntetése nélkül publikálható.)

Ajánlatkérő a fentiek szerint módosított költségvetés bírálatára az alábbi megállapításokra jutott:

- A Kbt. 81. § (11) bekezdése szerint:

»A nyílt eljárásban az ajánlatkérő a felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételekhez, az ajánlattevő az ajánlatához az ajánlattételi határidő lejártától kötve van.«

Ajánlattevő az egyes tételek egységárainak módosítása során a Kbt. 81. § (11) bekezdésébe ütköző módon járt el, tekintettel arra, hogy az ajánlati kötöttség az egyes tételek egységárai vonatkozásában az ajánlattételi határidő lejártakor beállt, azaz Ajánlattevő az egyes tételek egységárainak módosításával megsértette az ajánlati kötöttségét.

A Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontjában foglaltak szerint:

»A hiánypótlás vagy a felvilágosítás megadása:

a) nem járhat a 2. § (1)–(3) és (5) bekezdésében foglalt alapelvek sérelmével és

b) annak során az ajánlatban a beszerzés tárgyának jellemzőire, az ajánlattevő szerződéses kötelezettsége végrehajtásának módjára vagy a szerződés más feltételeire vonatkozó dokumentum tekintetében csak olyan nem jelentős, egyedi részletkérdésre vonatkozó hiba javítható vagy hiány pótolható, továbbá átalánydíjas szerződés esetén az árazott költségvetés (részletes árajánlat) valamely tétele és egységára pótolható, módosítható, kiegészíthető vagy törölhető, amelynek változása a teljes ajánlati árat vagy annak értékelés alá eső részösszegét és az ajánlattevők között az értékeléskor kialakuló sorrendet nem befolyásolja.«

Ajánlattevő az egyes tételek egységárainak módosítása során a Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontjába ütköző módon járt el, tekintettel arra, hogy a jogszabály kifejezetten csak átalányáras szerződésekre vonatkozó ajánlatkérés esetében engedi meg az ajánlattevőknek egy szakmai ajánlatnak minősülő ártáblázat, költségvetés egyes árainak módosítását, javítását.

Bár az Ajánlattevő által megejtett egységár javítások – azaz az eredetileg nem egész számos egységárak egész számokra történő módosítása – végeredményben nem vezettek a főösszesítő és így az önállóan értékelésre kerülő nettó ajánlati ár módosításához, de mindez csak azért következhetett be, mert Ajánlattevő a felvilágosítás nyújtása során önállóan olyan tételek egységárait is módosította, melyekkel szemben érvénytelenségi aggály nem merült fel és így Ajánlatkérő azok vonatkozásában nem bocsátott ki felvilágosításnyújtási felhívást.

Fentiek alapján pedig megállapítható, hogy Ajánlattevő a felvilágosításnyújtás teljesítése során az önkéntes felvilágosításnyújtás intézményét arra használta fel, hogy a hiánypótlás és felvilágosítás Kbt. 71. § (8) bekezdés szerinti korlátait megpróbálja megkerülni.

Ajánlatkérő az 1. sz. hiánypótlási felhívásban és felvilágosításkérésben kifejezetten felhívta Ajánlattevőt a Kbt. 71. § (8) bekezdés a)-b) pontja szerinti korlátok megismerésére és betartására.

A Közbeszerzési Dokumentáció II. fejezetének 1.5. pontja az alábbiakat rögzíti:

1.1. »Az ajánlattevő kötelessége, hogy gondosan megvizsgálja és betartsa a Közbeszerzési dokumentumokban megadott összes utasítást, formai követelményt, kikötést és előírást. Az ajánlattevő kockázata és az ajánlat érvénytelenítését vonja maga után:

- ha elmulasztja az előírt információk és dokumentumok benyújtását a kitűzött határidőkre, vagy

- ha olyan ajánlatot nyújt be, amely tartalmi szempontból a hiánypótlást követően sem felel meg a Közbeszerzési dokumentumokban megadott minden követelménynek.«

Tekintettel arra, hogy Ajánlattevő az 1. sz. hiánypótlási és felvilágosításkérési felhívásban meghatározott ellentmondásokat felvilágosításnyújtás keretében a Kbt. 71. § (8) bekezdésének b) pontjában, illetve a Kbt. 81. § (11) bekezdésében foglalt előírások megsértése nélkül nem tudta feloldani, az ajánlat egyéb módon nem felel meg a közbeszerzési dokumentációban meghatározott feltételeknek, azaz a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelen.”

A kérelmező előzetes vitarendezési kérelmet nyújtott be az ajánlatkérő közbenső döntése ellen, melyet az ajánlatkérő elutasított.

A jogorvoslati kérelem

Az első kérelmi elem szerint az 1. sz. hiánypótlási felhívás és felvilágosítás kérés megnevezésű dokumentum „2. Költségvetés” pontja sérti a Kbt. 2. § (3) bekezdését, a Kbt. 69. § (2) bekezdését és a 71. § (1) és (3) bekezdését.

A második kérelmi elem tekintetében a kérelmező előadta, hogy álláspontja szerint az ajánlatkérőnek az ajánlatban benyújtott költségvetése (.pdf és .xls) vonatkozásában számítási hiba javítására történő felhívás eljárási cselekményt kellett volna alkalmaznia, amelynek elmulasztásával az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 71. § (11) bekezdését.

A harmadik kérelmi elem szerint a kérelmező ajánlatának érvénytelenségét megállapító közbenső döntés jogszabálysértő, az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontját.

Az ajánlatkérő észrevétele

Az ajánlatkérő az eljárásjogi kifogásában a kérelmező ügyfélképességének hiányában az eljárás megszüntetését

sét indítványozta, érdemben a jogorvoslati kérelem elutasítását kérte alaptalanság miatt.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

A Döntőbizottság a határozatában megállapította, hogy az ajánlatkérő a jogorvoslati kérelem első és második kérelmi eleme tekintetében megsértette a Kbt. 69. § (2) bekezdését és a Kbt. 71. § (1), (3) és (11) bekezdéseit.

A Döntőbizottság megsemmisítette az ajánlatkérő által megküldött 1. sz. hiánypótlási felhívás és felvilágosítás kérés megnevezésű dokumentum 1. számú mellékletének a kérelmezőt érintő „2. Költségvetés” pontját, valamint a tárgyi közbeszerzési eljárásban azt követően hozott valamennyi, a kérelmezőt érintő ajánlatkérői döntést.

A Döntőbizottság a kérelmező jogorvoslati kérelme harmadik eleme tekintetében a jogorvoslati eljárást megszüntette.

A Döntőbizottság az ajánlatkérőt 4.000.000.-Ft bírság megfizetésére kötelezte.

A határozat indokolása a következőket rögzítette:

Az ajánlatkérő 2025. május 15. napján indította meg a tárgyi közbeszerzési eljárást, ezért a Döntőbizottság az ezen a napon hatályos anyagi jogi rendelkezések szerint járt el a jogorvoslati eljárás során. A kérelmező 2025. szeptember 15. napján nyújtotta be a Döntőbizottsághoz a jogorvoslati kérelmét, ezért a Döntőbizottság az e napon hatályos eljárásjogi rendelkezések alapján járt el.

Tekintettel az ajánlatkérő eljárásjogi kifogására, amely a kérelmező ügyfélképességére vonatkozott, a Döntőbizottság elsőként a kérelmező ügyfélképességének fennállását vizsgálta.

A Kbt. 148. § (2) bekezdése szerint a jogalkotó az ajánlatkérőn kívüli személyek, szervezetek vonatkozásában ahhoz a feltételhez kötötte a jogorvoslati kérelem előterjesztésének a jogát, hogy a vélelmezett jogsértő tevékenység vagy mulasztás jogát vagy jogos érdekét sértse vagy veszélyeztesse. Az ügyféli státusz és az ahhoz kapcsolódó jogorvoslati kérelem előterjesztésének jogosultsága szempontjából tehát a döntő kérdés az, hogy a kifogásolt, Kbt.-be ütköző ajánlatkérői magatartás a kérelmező jogát vagy jogos érdekét sérti vagy veszélyezteti-e. Azt, hogy a közvetlen érdekeltiség fennáll-e, minden esetben konkrétan, a kifogásolt ajánlatkérői ma-

gatartás vonatkozásában kell megítélni. A közvetlen érdeksérelem vagy annak veszélye többféle formában nyilvánulhat meg, így minden esetben az adott tények, körülmények vizsgálatát követően kell állást foglalni és megvizsgálni azt, hogy a jogorvoslati kérelem előterjesztőjének a közvetlen érdekeltisége valóban megállapítható-e.

A Döntőbizottság e körben megállapította, hogy az ajánlatkérő eljárási cselekménye a kérelmező jogát, jogos érdekét közvetlenül sérti, ezáltal az ügyfélképessége fennáll, figyelemmel arra, hogy az ajánlatkérő kérelmezőt érintő eljárási cselekményének jogsértő voltát kifogásolta, amely eljárási cselekmény a kérelmező ajánlata érvénytelenségéhez vezetett. A Döntőbizottság nem osztotta az ajánlatkérő álláspontját, amely szerint az ügyfélképesség fennállásának hiányát indokolja, hogy az 1. sz. közbenső döntés megnevezésű dokumentum szerint az ajánlata érvényessége esetén az ajánlatok értékelése alapján a nyolcadik helyen állna, figyelemmel arra is, hogy a tárgyi közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő az eljárás eredményéről szóló döntését a tárgyi jogorvoslati eljárás lefolytatásakor még nem hozta meg, az ajánlatok értékelését még nem végezte el.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelem elbírálásának eljárásjogi akadálya nincs, és megállapította, hogy a jogorvoslati kérelem az első és második kérelmi elem tekintetében az alábbi indokokra tekintettel alapos.

A Döntőbizottságnak az első és második kérelmi elem körében abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az ajánlatkérő jogsértő módon alkalmazta-e a hiánypótlás, illetve felvilágosítás kérés jogintézményét, illetve, hogy jogsértően mulasztotta-e el alkalmazni a számitási hiba javításának jogintézményét.

A Döntőbizottság rögzítette, hogy az ajánlatkérőt a Kbt. rendelkezései alapján az ajánlatok bírálata tekintetében többirányú kötelezettség terheli, melynek keretében elsődlegesen az ajánlatok érvényességi vizsgálatát köteles elvégezni. Az ajánlatkérő az ajánlatok érvényességi vizsgálatát a Kbt. 66. § (1) bekezdésében és a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdésében meghatározott előírások szerint köteles elvégezni, és megállapítani, hogy az ajánlatok megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban és a jogszabályokban meghatározott előírásoknak. Hangsúlyos ugyanakkor, hogy a Kbt. kógens rendelkezéseire tekintettel az ajánlatkérői előírásokra az ajánlattételi határidő időpontjában kötöttség áll be, így az ajánlatkérőnek, a Kbt. 69. § (1) bekezdése alapján, a korábban már

rögzített előírások alapján szükséges az ajánlatok vizsgálatát elvégeznie. Mindezek alapján kijelenthető, hogy az ajánlatkérőnek az ajánlattételi határidőt követően a tekintetben már nincs mérlegelési lehetősége, hogy érvényesíteni kívánja-e az általa már korábban előírtakat, ahogy abban sem, hogy a bírálat körét terheesebbé teszi-e, mint amelyre vonatkozóan a közbeszerzési dokumentumok rendelkezést tartalmaznak.

A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelem keretei között először a rendelkezésre álló közbeszerzési dokumentumokat tekintette át, amelynek során megállapította, hogy a közbeszerzési dokumentáció ajánlati árra vonatkozó 8. pontja előírta, hogy az ajánlati egységárakat egész számra kerekített nettó forintban kell megadni a közbeszerzési dokumentumok részeként kiadott mintaköltségvetésben megadott minden egyes tételre.

Az érintett pont tartalmazta továbbá, hogy a „felolvasólapon feltüntetett, súlyozott összesített nettó ajánlati árnak meg kell egyeznie az ajánlattevő által beárazott költségvetés fentiek szerint beárazott tételeinek súlyozott összegével.

A beárazott mintaköltségvetést a Kbt. 41/B. § (2) bekezdése alapján elektronikus példányban kell benyújtani. Az elektronikus példánynak a beárazott mintaköltségvetést elektronikusan megjeleníthető, jelszó nélkül olvasható, nem szerkeszthető formátumban (.pdf) kell tartalmaznia. Ezen felül a beárazott mintaköltségvetést excel fájl (.xls vagy .xlsx) formátumban is csatolni kell az ajánlat részeként.

Amennyiben a cégszerű aláírással ellátott, jelszó nélkül olvasható, nem szerkeszthető formátumban (.pdf) elektronikusan csatolt beárazott mintaköltségvetés tartalma és az excel fájl formátumban benyújtott beárazott mintaköltségvetés tartalma eltérő, úgy a cégszerű aláírással ellátott, jelszó nélkül olvasható, nem szerkeszthető formátumban (.pdf) elektronikusan csatolt beárazott mintaköltségvetés tartalma az irányadó a bírálat során.

Ajánlatkérő az Ajánlattevő által beárazott és cégszerűen aláírt mintaköltségvetést (Felolvasólap A melléklete) szakmai ajánlatnak tekinti, amely benyújtásának elmaradása az ajánlat érvénytelenségét vonja maga után!”

Fentiek alapján a Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban azt írta elő, hogy az egységárakat egész számra kerekített nettó forintban kell megadni. E körben a Döntőbizottság megvizsgálta a kérelmező által elektronikusan megjeleníthető, jelszó nélkül olvasható, nem szerkeszthető for-

mátumban (.pdf) benyújtott, beárazott mintaköltségvetést és az excel fájl formátumban szintén az ajánlathoz csatolt beárazott mintaköltségvetést, amely során megállapította, hogy a kérelmező eleget tett az ajánlatkérő azon előírásának, miszerint az egységárakat a mintaköltségvetésben egész számra kerekített nettó forintban adta meg. A kérelmező az általa benyújtott excel fájl formátumú mintaköltségvetésben az egységárak értékére vonatkozóan egy olyan cellaformázást állított be, amelynek következtében az egységár oszlopban az adott cellában rögzített érték kerekített egész számként jelenik meg. Azonban a soronkénti, súlyszámokkal felszorozott egységár sorösszesítő [Összeg (súly x egységár)] oszlop számításakor az eredetileg berögzített, több tétel esetében nem egész számok kerültek a súlyszámokkal felszorozásra, amely azt eredményezte, hogy a sorösszesítő [Összeg (súly x egységár)] értéke ezen tételek esetében matematikailag nem egyezik meg az egységár oszlopban megjelenített szám és a súlyszám szorzatával.

Az ajánlatkérő úgy értékelte, hogy a kérelmező által hivatkozott tartalmi eltérés az árazott költségvetés két formátumú (cégszerűen aláírt, nem szerkeszthető .pdf és szerkeszthető excel) példányai vonatkozásában egyáltalán nem állt fenn, ugyanakkor kifejtette, hogy nem az adott cella nézeti beállításával megjelenített szám az adott cella tényleges értéke, hanem az a szám, amit az ajánlattevő azon cellába ténylegesen beírt, oda berögzített. Egy cella megjelenítési beállításainak módosítása nincs kihatással magára a tényleges értékre, az ajánlattevő beárazott ártáblázatában az excel szerkesztőléc adatai tekinthetők az adott excel cella tényleges értékének, azaz az ajánlattevő konkrét – a Kbt. 81. § (11) bekezdése szerinti ajánlati kötöttséggel is terhelt – megajánlásának.

A Döntőbizottság rámutatott, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentációban azt is rögzítette és külön kiemelte, hogy a két formátumú mintaköltségvetés eltérése esetén a cégszerű aláírással ellátott, jelszó nélkül olvasható, nem szerkeszthető formátumban (.pdf) elektronikusan csatolt beárazott mintaköltségvetés tartalma az irányadó a bírálat során. Továbbá azt is kiemelte, hogy szakmai ajánlatnak a cégszerűen aláírt mintaköltségvetést tekinti. Tehát ez az a dokumentum, amellyel az ajánlatkérő azt ellenőrzi, hogy az ajánlattevő ajánlata megfelel-e a közbeszerzési dokumentáció előírásainak.

Az ajánlatkérő azon állítása, miszerint az ajánlattevő beárazott ártáblázatában az excel szerkesztőléc adatai tekinthetők az adott excel cella tényleges értékének – vagyis a bírálat során is ezt vette figyelembe – egyúttal azonban azt is jelenti, hogy a tárgyi esetben az excel formátumú mintaköltségvetés eltér a cégszerűen aláírt pdf formátumú mintaköltségvetéstől, tekintettel arra, hogy a szerkesztőléc adatai szerint beírt szám több esetben nem egész szám, a cégszerűen aláírt, pdf formátumú mintaköltségvetés pedig egész számokat tartalmaz az egységárak tekintetében.

Fentiekből adódóan, figyelemmel arra, hogy a két formátumú mintaköltségvetés eltért, a közbeszerzési dokumentációban előírtakra tekintettel a cégszerűen aláírt mintaköltségvetést szükséges irányadónak tekinteni. Felhívta e körben a Döntőbizottság a figyelmet, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentációban azt nem rögzítette, hogy a szerkesztőléc adatait tekinti az adott excel cella tényleges értékének és nem az egységár oszlopban megjelenő számértéket, kerekítés esetén. A Döntőbizottság e körben hangsúlyozta, hogy az ajánlatkérő csak az általa konkrétan és egyértelműen meghatározott feltételeket kérheti számon az ajánlattevőktől, tekintettel a Kbt. 69. § (1) bekezdésében meghatározott ajánlati kötöttségre.

Az ajánlatkérő nem tekintette irányadónak a bírálat során a nem szerkeszthető formátumban (.pdf) elektronikusan csatolt beárazott mintaköltségvetést, mert nem azzal kapcsolatban, hanem az excel formátumú mintaköltségvetés celláinak megjelenítési beállítására és eredeti tartalmára hivatkozva kért felvilágosítást.

A hiánypótlásra és a felvilágosítás kérésre ugyanazon szabályok vonatkoznak a Kbt.-ben.

A Nagykomentár a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvényhez (Szerkesztette: Dezső Attila, Wolters Kluwer) a Kbt. 71. § (1) bekezdéséhez rögzíti: Lényeges hangsúlyozni azonban, hogy két különböző jogintézményről van szó: „Bár a szabályozásból láthatóan e két jogintézmény egy helyen, részben közös előírások szerint szabályozott, az elérendő cél – az érvényes ajánlat elérése – is azonos, mégis külön jogintézményekről van szó. A hiánypótlás [...] a kiírási feltételek teljesítése érdekében a hiányok pótlását, kiegészítést, módosítást – vagyis a korábbiakhoz hasonlóan hiba kiküszöbölést – jelent, a [...] felvilágosításkérés ugyanak-

kor adott tartalomtisztázást. [...] A döntőbizottsági és a bírósági egységes joggyakorlat szerint az ajánlatkérőnek a hiánypótlás, illetve a felvilágosításkérés során a megjelölt hiányok, felvilágosítás esetén pontosan, egyértelműen meg kell jelölnie, hogy mit kíván az ajánlattevőktől, mi az a hiány vagy hiányosság, illetve nem egyértelmű kijelentés, nyilatkozat, amire a felhívás vonatkozik, mert az ajánlattevők csak ebben az esetben vannak abban a helyzetben, hogy megfelelően teljesítsék a vonatkozó felhívást.” Amennyiben az ajánlatkérő nem jelöli meg pontosan, hogy felvilágosítás kérés eljárási cselekményt alkalmaz-e, avagy hiánypótlást, továbbá hiánypótlás esetén nem jelöli meg pontosan a pótlendő hiányt, a hiányossággal érintett iratokat és nem hívja fel, nem határozza meg pontosan, hogy mivel tudja az ajánlattevő orvosolni az adott hiányosságot, hibát, az ajánlattevők nem tudják azt megfelelően teljesíteni. Az ajánlatkérő mulasztása azonban nem eshet az ajánlattevők terhére és ebből következően az ajánlat érvénytelenítésére nem kerülhet sor.

Az ajánlatkérő az 1. sz. hiánypótlási felhívásban és felvilágosításkérésben tájékoztatta a kérelmezőt az ellentmondásról, utalást tett a mintaköltségvetés módosítására, továbbá a felhívás mellékleteként kiadott dokumentumban felsorolta az ellentmondással érintett tételesorokat. Arra vonatkozóan azonban, hogy pontosan mit kíván meg az ajánlattevőtől az ajánlata érvényessé tétele érdekében, a felhívás nem tartalmazott egyértelmű meghatározást. Ehhez kapcsolódóan az ajánlatkérő nyilatkozatában ki is emelte, hogy elsődlegesen nem arra hívta fel a kérelmezőt, hogy úgy oldja fel az egységárok kapcsán a dokumentációban rögzített tartalmi előírással szemben fennálló ellentmondást, hogy javítja az ajánlatában szereplő hibákat, hanem – az egyenlő bánásmód és versenytisztaság alapelveit szem előtt tartva – felvilágosítást kért a kérelmezőtől az érintett tételekre adott egységárok megfelelőése és értelmezhetősége kapcsán.

A Döntőbizottság vizsgálta az ajánlatkérő által megküldött 1. sz. hiánypótlási felhívás és felvilágosításkérés 1. számú mellékletének kérelmezőt érintő 2. pontját. Az érintett pont szerint az ajánlatkérő felhívta a kérelmezőt, hogy „felvilágosításnyújtás keretein belül szíveskedjen feloldani a fenti ellentmondást, adott esetben – ha az nem ütközik a Kbt. előírásaiba – ismételten benyújtani a költségvetést oly módon, hogy a költségösszesítőben, illetve a 2. sz. mellékletben szereplő tételek esetén megadott árak egész számban kerülnek megadásra.”

Az érintett felhívás első felében az ajánlatkérő felvilágosítás kérés eljárási cselekményt alkalmazott annak érdekében, hogy a fennálló ellentmondást a két dokumentum adatai között az ajánlattevő oldja fel. Azonban a felhívás második felében az ajánlatkérő utalást tett arra vonatkozóan, hogy ha az nem ütközik a Kbt. előírásaiba, ismételten nyújtsa be a költségvetést oly módon, hogy az egységárok egész számban kerüljenek megadásra. Egyúttal mellékelve az érintett egységárok listáját.

A Döntőbizottság arra is felhívta a figyelmet, hogy az ajánlatkérő kiemelte, hogy álláspontja szerint a kérelmező ajánlatában lévő érvénytelenségi okot nem a Kbt. 71. §-a szerinti felvilágosításnyújtás keletkeztette, azt már a kérelmező ajánlattételi határidőre benyújtott szakmai ajánlata tartalmazta. Az érvénytelenségi ok a felvilágosításkérés elrendelése nélkül vagy – adott esetben – a Kbt. 71. § (10) bekezdése szerinti esetben is fennállna.

A kérelmező ajánlatának érvénytelenségéről szóló, 2025. szeptember 8. napján kelt 1. számú döntés azonban arra hivatkozott, hogy a kérelmező „egyrészt olyan egységár módosításokat hajtott végre, melyek közül némelyik nem csak azt eredményezte, hogy a korábbi nem egész számban megadott érték helyére – tényleges megajánlasként, azaz az excel cella tényleges értékeként – egész szám került, hanem a fentebb bemutatott számítási összefüggések miatt ezen módosítások egyes tételesorok esetében kihatással bírtak, módosították a tételesorvégi összesítéseket, összesített értékeket [Összeg (súly x egységár)].” Továbbá „Ajánlattevő az egyes tételek egységárainak módosítása során a Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontjába ütköző módon járt el, tekintettel arra, hogy a jogszabály kifejezetten csak átalányáras szerződésekre vonatkozó ajánlatkérés esetében engedi meg az ajánlattevőknek egy szakmai ajánlatnak minősülő ártáblázat, költségvetés egyes árainak módosítását, javítását.

Bár az Ajánlattevő által megejtett egységár javítások – azaz az eredetileg nem egész számos egységárok egész számokra történő módosítása – végeredményben nem vezettek a főösszesítő és így az önállóan értékelésre kerülő nettó ajánlati ár módosításához, de mindez csak azért következhetett be, mert Ajánlattevő a felvilágosítás nyújtása során önállóan olyan tételek egységárait is módosította, melyekkel szemben érvénytelenségi aggály nem merült fel és így Ajánlatkérő azok vonatkozásában nem bocsátott ki felvilágosításnyújtási felhívást.

Fentiek alapján pedig megállapítható, hogy Ajánlattevő a felvilágosításnyújtás teljesítése során az önkéntes felvilágosításnyújtás intézményét arra használta fel, hogy a hiánypótlás és felvilágosítás Kbt. 71. § (8) bekezdés szerinti korlátait megpróbálja megkerülni.”

„Tekintettel arra, hogy Ajánlattevő az 1. sz. hiánypótlási és felvilágosításkérési felhívásban meghatározott ellentmondásokat felvilágosításnyújtás keretében a Kbt. 71. § (8) bekezdésének b) pontjában, illetve a Kbt. 81. § (11) bekezdésében foglalt előírások megsértése nélkül nem tudta feloldani, az ajánlat egyéb módon nem felel meg a közbeszerzési dokumentációban meghatározott feltételeknek, azaz a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelen.”

Fentiekből látható, hogy az ajánlatkérő az 1. sz. hiánypótlási és felvilágosításkérési felhívásban olyan hiánypótlás megtételére tett utalást, amely nem volt alkalmas az ajánlat érvényessé tételére, hiszen azt az ajánlati egységárak és ezáltal a tételsorvégi összesítések, összesített értékek módosításával lehetett csak teljesíteni.

A Döntőbizottság mindezek alapján megállapította, hogy az 1. sz. hiánypótlási és felvilágosításkérés 1. számú mellékletének kérelmezőt érintő 2. Költségvetés pontja nem felelt meg a Kbt. 71. § (1) és (3) bekezdéseinek, amelyre tekintettel az ajánlatkérő jogsértő módon alkalmazta ezen eljárási cselekményt.

A Döntőbizottság a kérelmező alapvető jogszélelemre vonatkozó állítása tekintetében rögzítette, hogy annak megvalósulása a tételes jogsértésen túlmenően valamely többlettényállási elemre vonatkozóan állapítható meg. Figyelemmel arra, hogy a fentiekben részletezett jogsértés magában foglalta azt, hogy az ajánlatkérő nem a Kbt.-nek megfelelően járt el az 1. sz. hiánypótlási és felvilágosításkérés 1. számú mellékletének kérelmezőt érintő 2. Költségvetés pontjának kiadása tekintetében, többlettényállási elem nem merült fel. Ennek okán a

Döntőbizottság a Kbt. 2. § (3) bekezdése tekintetében nem állapította meg további jogsértés megvalósítását az ajánlatkérő részéről.

A Döntőbizottság a fentiekkel összefüggésben vizsgálta a jogorvoslati kérelem második elemét, amely szerint a hiba javítására számítási hibajavítás eljárási cselekmény alkalmazása jogszerű a tárgyi esetben. A Döntőbizottság e körben osztotta a kérelmező álláspontját, amely szerint amennyiben az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentációban foglaltak szerint jár el és irányadónak tekinti a bírálat során a .pdf formátumú költségvetést, a költségvetésben észlelt hiba javítására jogszerűen alkalmazható lett volna a Kbt. 71. § (11) bekezdése szerinti számítási hiba javítás. A kérelmező által az ajánlatban benyújtott nem szerkeszthető formátumú (.pdf) beárzott mintaköltségvetés valamennyi tétel esetében az alapadatot, azaz az egységárat egész számra kerekítve tartalmazta, az egységár és a súlyszám szorzataként előálló összeg viszont több tétel esetében eltért a szorzással elvégzett matematikai művelet (egységár x súlyszám) eredményétől, amely összeg a számítási hiba javításával korrigálható volt.

A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelem harmadik eleme tekintetében az alábbi indokokra tekintettel a jogorvoslati eljárást megszüntette.

Az Ákr. 47. § (1) bekezdés c) pontja szerint a Döntőbizottság e körben az eljárást megszüntette, tekintettel arra, hogy az első és második kérelmi elem vonatkozásában az 1. sz. hiánypótlási felhívás és felvilágosítás kérés megnevezésű dokumentum 1. számú mellékletének a kérelmezőt érintő „2. Költségvetés” pontjának, valamint a jelen közbeszerzési eljárásban azt követően hozott valamennyi ajánlatkérői döntés megsemmisítéséről döntött.

A határozat végleges, a határozat ellen keresetet nem nyújtottak be.

A Döntőbizottság D.724/18/2025. számú határozata

A jogorvoslati ügyvel érintett tárgyak: Az ajánlattevő a műszaki leírásban elvárt minőségi követelményeket teljesítette, az alacsonyabb árának okait az árindokolásában igazolta, az ajánlatkérő az indokoláskérési eljárásban a bírálati kötelezettségének eleget tett.

Tényállás

Az ajánlatkérő (kötségvetési szerv) a Kbt. Második Része szerinti közbeszerzési eljárást folytatott le zöldség, gyümölcs árak beszerzésére, dinamikus beszerzési rendszer keretében.

Az ajánlattételi felhívást a kérelmezőnek és a jelen ismertetés szerint M Kft. részére küldte meg.

Az ajánlattételi felhívás többek között rögzítette a közbeszerzés leírását, a részekre történő ajánlattétel biztosítását, a teljesítési határidőt, a szakmai ajánlatra vonatkozó előírásokat.

A dokumentáció kötelező formai és tartalmi követelményeket, műszaki leírást, részletes ártáblázatot és árazatlan költségvetést, szerződéstervezetet tartalmazott.

A dokumentáció előírása szerint a terméktáblázatban az alábbi adatokat kellett a megajánlott termékeknél feltüntetni:

Megajánlott termék márkaneve (típusa, gyártmánya), ennek hiányában gyártója (ajánlattevő által kitöltendő)

Megajánlott termék megnevezése és leírása (ajánlattevő által kitöltendő).

Megajánlott termékre vonatkozó kiserelési egység (ajánlattevő által kitöltendő)

A részenkénti ártáblázat a következő oszlopokat tartalmazta: Megnevezés, Előírt termékre vonatkozó előírások, minőségi követelmények, megajánlható kiserelési egység, Kiserelési egység (kg, db, csomó), Téli menny. adatok, Érték összesen (nettó), Áfa mértéke %.

Az előírt ajánlattételi határidőig mindkét felhívott ajánlattevő benyújtotta az ajánlatát.

Az ajánlatkérő az írásbeli összegeztést elkészítette, a közbeszerzési eljárás nyertese az M Kft. lett, a kérelmező a nyertest követő legkedvezőbb ajánlatot tevőként került kihirdetésre.

A kérelmező előzetes vitarendezési kérelme szerint a nyertes M Kft. ajánlati nettó egységárainak áttekintése során megállapította, hogy az ajánlat több termék esetében aránytalanul alacsony árat tartalmaz.

Az ajánlatkérő a Kbt. 80. § (4) bekezdése szerint árindokolásra szólította fel mindkét ajánlattevőt, az alábbiak szerint:

A részletes kifejtés körében kérte különösen az alábbi adatok indokolását:

- beszerzési árak (a lehető legnagyobb részletességgel, kiemelten a paradicsom, tv. paprika, kígyóuborka, alma, mandarin, fertőtlenített tojás vonatkozásában),
- szállítási, logisztikai költségek,
- személyi jellegű ráfordítások (járulékokkal együtt),
- vállalati általános költségek,
- adók, egyéb közterhek,
- tervezett nyereség.

Az M Kft. az árindokolását benyújtotta, melyet üzleti titokká nyilvánított.

Az M Kft. közölte, hogy az árindokolása alapját az előző évek mérlegadatain alapuló arányosítás alapján vezette le.

Csatolta a – kérelmező által megjelölt termékek vonatkozásában – 2025. évre kiállított „Bejövő számla”, „Felvásárlási jegy”, „Számla” elnevezésű dokumentumot, melyek álláspontja szerint egyértelműen igazolták az ajánlatban megadott egységárak alkalmazhatóságát.

Az üzleti titokká minősítés körében az M Kft. a következő indokolást is tette:

„Társaságunk a beszállító partnereivel a közbeszerzési ajánlatban felsorolt árak tekintetében egyedi megállapodásokat kötött, így a felsorolt árakat mind a beszállító partnereink, mind társaságunk kizárólag jelen pályázat során tudja és kívánja a feltüntetett árakon biztosítani. Előadni kívánjuk, hogy a fent említett egyedi megállapodások a felek közös döntése alapján üzleti titoknak minősülnek.”

„A kiélezett piaci helyzetnek köszönhetően a felvásárlói piac rendkívül árérzékeny, így a konkurens cégek árcsökkentése egyértelmű és jelentős pénzügyi, piaci és gazdasági sérelmet okozhat társaságunknak.”

Az ajánlatkérő elutasította a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmét.

A jogorvoslati kérelem

A kérelmező szerint az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 72. § (3) bekezdését, a Kbt. 73. § (2) bekezdését azzal, hogy nem nyilvánította az M Kft. ajánlattevő ajánlatát érvénytelennek.

Az ajánlatkérő észrevétele

Az ajánlatkérő az észrevételében alaptalanság miatt a jogorvoslati kérelem elutasítását kérte.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelmet elutasította.

A határozat indokolása szerint az M Kft. az árindokolását üzleti titoknak nyilvánította, amelynek alapján a Döntőbizottságnak az Ákr. 27. § (2) bekezdése szerint kellett eljárnia.

A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelem alapján azt vizsgálta, hogy a konkrét esetben az ajánlatkérő az indokoláskérési eljárást követően jogszerűen döntött-e az M Kft. ajánlatának az érvényességéről.

A konkrét esetben az ajánlatkérő a Kbt. 80. § (4) bekezdése szerinti eljárás keretében kért az ajánlattevőktől indokolást. Az ajánlatkérő a bírálati kompetenciája körében az indokoláskérésében meghatározta, hogy az ajánlattevő által megajánlott nettó ajánlati összár gazdasági ésszerűségének összeegyeztethetőségét vizsgálja és megadta, hogy az árindokolásban az ajánlati ár megalapozottságának vizsgálatára az ajánlattevőtől mely tények, adatok, kalkulációk rendelkezésre bocsátását kéri.

Az M Kft. ajánlattevő a benyújtott árindokolását üzleti titokká nyilvánította azzal az indokkal, hogy a beszállító partnereivel a közbeszerzési ajánlatban felsorolt áruk tekintetében egyedi megállapodásokat kötött, így a felsorolt árukat mind a beszállító partnerei, mind a nyertes ajánlattevő kizárólag jelen pályázat során tudja és kívánja a feltüntetett áron biztosítani. Közölte, hogy „a beszállító partnereink piaci érdekét sértené - azáltal, hogy konkurens cégek kizárólag hasonlóan kedvező árak esetén lennének hajlandóak vásárolni tőlük - társaságunk pénzügyi, piaci és gazdasági érdekét is súlyosan veszélyeztetné.” Hivatkozott arra is, hogy „A ki-

élezett piaci helyzetnek köszönhetően a felvásárlói piac rendkívül árzékeny, így a konkurens cégek árcsökkenése egyértelmű és jelentős pénzügyi, piaci és gazdasági sérelmet okozhat társaságunknak.”

Csatolta továbbá a - kérelmező által megjelölt termékek vonatkozásában - 2025. évre kiállított „Bejövő számla”, „Felvásárlási jegy”, „Számla” elnevezésű dokumentumokat, melyek álláspontja szerint egyértelműen igazolták az ajánlatban megadott egységárak alkalmazhatóságát.

A kérelmező - fenntartva az előzetes vitarendezési kérelmét - a jogorvoslati kérelmében a zöldség-gyümölcs termékkör sajátosságaira, a szerződés időtartamára, az elmúlt időszakra vonatkozó számlák, bizonylatok nem megfelelőségére, a Nagybani Piaci árak átlagárához viszonyítva az árak nem teljesíthetőségére hivatkozott.

Az ajánlatkérő - fenntartva az előzetes vitarendezési kérelmet elutasító válaszát -, előadta, hogy a nyertes ajánlati árának teljesíthetőségéről meggyőződött, a nyertes ajánlattevő

a megajánlott termékeket azok beszerzési ára feletti összegre árazta be ajánlatában (ezt beszállítói számlákkal / felvásárlási bizonylatokkal támasztotta alá);

a szerződés teljesítésével kapcsolatos költségeket reális mértékben, racionális kalkuláció alapján vette figyelembe az árképzés során;

a szerződés teljesítésével kapcsolatban összességében nyereséggel kalkulál.

A Döntőbizottság a rendelkezésére álló fenti bizonyítékok értékelésével megállapította, hogy az ajánlatkérő a bírálati kompetenciájában az indokoláskérési eljárást lefolytatta az általa megfelelőnek ítélt tények, adatok, kalkulációk bekérésével, a benyújtott indokolások alapján értékelte az ajánlattevők által adott magyarázatok relevanciáját, és helytállóan döntött az ajánlatok elfogadásáról.

A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő a Kbt. előírásainak megfelelően vizsgálta az aránytalanul alacsony ár gyanúját. A nyertes ajánlattevő az indokolásában számlákkal és kalkulációkkal igazolta, hogy az árai reálisak és az ajánlata tartalmaz nyereséget. A kérelmező által hivatkozott budapesti Nagybani Piaci árak önmagukban nem objektív mércék, ezért az azokhoz való viszonyítás nem elegendő az ajánlat érvénytelenségének megállapításához.

A Döntőbizottság megállapította, hogy maga a nyertes ajánlattevő is arra hivatkozott, hogy a felvásárlói piac rendkívül érzékeny, és az árajánlata egyedi megállapodásokon alapul.

A Döntőbizottság álláspontja szerint a Budapesti Nagybani Piac árai pillanatnyi, időszaki adatok, amelyek erősen ingadoznak szezonálisan és földrajzilag. Ezek nem tükrözik az egyedi beszerzési forrásokat (lásd e tekintetben az M Kft. egyedi megállapodásait). A közbeszerzési jog nem írja elő, és az ajánlatkérő sem kötötte feltételként, hogy a budapesti nagybani piaci árakhoz kell viszonyítani az ajánlatokat - az objektív mérce a tényleges beszerzési ár és az ajánlattevői kalkuláció volt. Az ajánlatkérő a beszerzési árak igazolását kérte, amely tekintetben a múltbeli szerződésekkel az ajánlattevő igazolhatta a beszerzési árakat, ha azok relevánsak (azonos termék, mennyiség, minőség), és kiegészítik az aktuális dokumentumokat.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a nyertes ajánlattevő részajánlatai minden jogorvoslattal érintett részben a rendelkezésre álló fedezeten belül maradtak, és az ajánlatkérő jogszerűen vizsgálta az ár teljesíthetőségét az általa relevánsnak tartott adatok, tények alapján, be-kérte az indokolást, majd a nyertes ajánlattevő dokumentumokkal igazolta a megajánlott árak megalapozottságát.

A nyertes ajánlattevő a kérelmező által sem vitatottan a műszaki leírásban elvárt minőségi követelményeket teljesítette, az alacsonyabb árának okait igazolta, amelyet reális kalkulációval magyarázott és dokumentumokkal alátámasztott.

A fentiek alapján a Döntőbizottság megállapította, hogy a jogorvoslati kérelem alaptalan.

A határozat végleges, a határozat ellen keresetet nem nyújtottak be.

KÖZBESZERZÉSI IRÁNYTÚ

Az aránytalanul alacsony ár a közbeszerzési eljárásokban. Az ajánlattevői árképzési szabadság jogi és filozófiai határai a szélsőséges versenyhelyzetek árnyékában VII. rész

Abnormally Low Prices in Public Procurement Procedures. The Legal and Philosophical Limits of Tenderers' Pricing Freedom in the Shadow of Extreme Competitive Situations Part VII.

Dr. Pfeffer Zsolt PhD, Felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó, Egyetemi adjunktus, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Pénzügyi Jogi és Gazdasági Jogi Tanszék

DOI: 10.37371/KEP.2026.3.3

Címszavak: közbeszerzés, aránytalanul alacsony ár, ajánlatok bírálata, árképzés, piaci ár

Keywords: public procurement, abnormally low price, evaluation of tenders, pricing, market price

Absztrakt

A közbeszerzések területén az ajánlattevői árképzés szabadságából kell kiindulni, azonban a közbeszerzési jogi szabályozás az ajánlatkérő kötelezettségévé teszi az ajánlati árak vizsgálatát abból a szempontból, hogy azok aránytalanul alacsonynak tekinthetők-e. Ha aggályos az, hogy a megajánlott áron a szerződés teljesíthető, biztosítható-e a fedezet valamennyi költségre, akkor külön eljárásban kell esélyt adni az ajánlattevőnek arra, hogy bizonyítsa objektív módon azt, hogy az adott ár a felmerült gyanúval szemben nem tekinthető aránytalanul alacsonynak. Meg kell győznie az ajánlatkérőt a teljesíthetőségről részletes számításokkal és különböző dokumentumokkal az erre vonatkozó ajánlatkérői felhívás alapján, ennek megfelelően kell az ajánlatkérőnek dönteni az érvényességről, illetve érvénytelenségről. A tanulmány célkitűzése az esetjog elemzésével e folyamat részletes bemutatása, kitérve az árképzés néhány más jogi, illetve elméleti (filozófiai) kérdésére is.

Abstract

In the field of public procurement, the starting point should be the freedom of tenderers to set prices, however, public procurement law regulations make it the obligation of the contracting authority to examine tender prices from the perspective of whether they can be considered abnormally low. If there is concern about whether the contract can be performed at the offered price and whether coverage for all costs can be ensured, then the tenderer must be given a chance in a separate procedure to prove objectively that the given price cannot be considered abnormally low against the suspicion that has arisen. He must convince the contracting authority of the feasibility of performing it with detailed calculations and various documents based on the relevant call for tenders, and the contracting authority must decide on the validity or invalidity accordingly. The objective of the study is to present this process in detail by analyzing case law, also addressing some other legal and theoretical (philosophical) issues of pricing.

A költségek és költségtani támpontok

A következő lényegi eleme az indokolásnak a költségekre vonatkozó számítás, tehát meg kell vizsgálni a költségek kérdését, tartalmát, de ehhez szükség van néhány általános, költségtani támpont meghatározására, a költségek rövid áttekintésére, csoportosítására.

a) Elsőként tehát egy rövid *költségtani áttekintés* szükséges az alapvető fogalmak leírása érdekében. A *költség* nem más, mint „a tevékenység érdekében felmerült és

felhasznált erőforrások pénzben kifejezett értéke.” A költség tehát a tevékenység érdekében merül fel, vagyis a szűkebb értelemben vett termeléshez kapcsolódik (termék-előállításához, szolgáltatásnyújtáshoz). Erőforrások felhasználását jelenti, amelyek lehetnek anyagi javak (anyagok, gépek stb.), nem anyagi javak (szellemi termékek) és emberi erőforrások (munkaerő). A *kiadás* „pénz- vagy erőforrásfogyás”, a pénzkidadás egy része csak és kizárólag pénzmozgást jelent. Például, ha egy vállalkozás kölcsönt vesz fel, a pénzkészlete nő. Ez

azonban nem bevétel, hiszen a vállalkozás eredménye nem növekszik, a kölcsönt vissza kell fizetni. Az eredményt a kölcsön visszafizetése sem fogja csökkenteni: ez kiadás, de nem költség. A kölcsön után fizetett kamat azonban már költség, aminek kifizetése már csökkenti az eredményt (hiszen a kamat az idegen pénz használatának ellenértéke). A kiadás költséggé konvertálása a számvitel feladata. Egy időszak számviteli költsége a kiadások azon részét fedi le, amely az adott időszakban az erőforrások felhasználásával, használatával, gazdasági avulásával, adózásával kapcsolatos és költségként elszámolható. *Ráfordításnak* pedig „[a] működtetés érdekében felmerült élő- és holtmunka nevezhető, illetve ráfordításként kell számba venni mindazokat a veszteségeket, amelyek a jövőben várhatóan nem fognak megtérülni”, illetve másképpen megfogalmazva, a ráfordítás „[a] teljesítmények kibocsátása érdekében eszközölt befektetések bekerülési értéke.” E három fogalom (költség, kiadás, ráfordítás) közös halmazt is képezhet, és ilyen esetben egymás szinonimájaként használhatók. Ilyen például az évi anyagbeszerzés, amelyet kifizetett a vállalkozás, a beszerzett anyagokat felhasználta a vállalkozás a gyártott termékek előállításához, és a készterméket (amelybe beépültek az anyagköltségen kívül az egyéb költségek is) el is adta, így a termék előállítási költsége az eredménybe beszámító ráfordítássá konvertálódott. De ugyanúgy képezhetők halmazmetszetek más szempontok szerint is. Míg a költség a termelés, addig a ráfordítás az értékesítés kategóriája; minden költség előbb vagy utóbb ráfordítás lesz, mivel a termelés érdekében felmerült költséget valamikor figyelembe kell venni az eredményt terhelő (csökkentő) értéként.¹

A költségek különböző szempontok szerint csoportosíthatók. Így megjelenési formájuk alapján megemlíthetők *anyagjellegű* (ideértve a szolgáltatások költségeit is, például raktározás, csomagolás, fuvarozás, pénzügyi, biztosítási szolgáltatások), *személyi jellegű* költségek (bérköltségek, így személyi alaphér, pótlékok, végkielégítések, kapcsolódó közterhek),² *értékcsökkenési leírás*. Közvetlen és közvetett költségek is léteznek. A *közvetlen költségek* gazdasági szempontból egy termékhez kötődnek, és kizárólag azon termék esetében merülnek fel. Például, ha egy

adott vállalkozás két, jól elkülöníthető terméket gyárt külön gyártósoron, akkor meghatározható, hogy az adott költség melyik termékhez kapcsolódik. Ezzel szemben a *közvetett költség* esetében ilyen közvetlen kapcsolat nem áll fenn. Az időszakhoz kapcsolódás alapján két csoport különíthető el, nevezetesen az adott időszakban felmerült költség és az időszakot terhelő költség. Ahhoz, hogy a kettő között a kapcsolat megteremthető legyen, szükséges a költségkorrekció fogalmának és elemeinek is meghatározása. *Adott időszakban felmerült költségek* körébe az tartozik, amelyik egy-egy időszak (általában egy év, esetleg ennél rövidebb időszak) alatt jelentkezik. Ilyen például a december hónapra vonatkozó bérköltség. *Időszakot terhelő költségek* pedig az adott időszak termelő-szolgáltató tevékenységéhez kapcsolódnak, így ezeket terhelik függetlenül attól, hogy mikor merültek fel. A termelés (tevékenység) volumenéhez való viszony szerint lehetnek fix vagy változó költségek. A *változó költségek* azok, amelyek a tevékenység nagyságrendjével valamilyen arányban állnak, míg a *fix költségek* a volumenhez igazodnak. A viszonylag állandó költségek a termelés (tevékenység) adott terjedelmén belül nem reagálnak a volumen változására, míg a lépcsőzetesen változó költségek egy határ elérését követően ugrásszerűen változnak. Emellett léteznek lényeges és lényegtelen, elkerülhető és elkerülhetetlen költségek is. Végül megemlíthetők az *elsüllyedt költségek*: ezek a múltbeli költségek már nem térülnek meg a jelenben zajló folyamatok keretében, a döntéshozatal során nem lényegesek.³

A KDB is végzett a költségek körében csoportosítást. E megközelítés szerint különbséget tett *közvetlen és közvetett költségek* között: „[e]gy gazdasági társaságnál minden esetben merülnek fel különböző költségek, amelyek az adott közbeszerzéssel kapcsolatban lehetnek közvetlenek, vagy közvetettek. Közvetlennek azok a költségek minősülnek, amelyek konkrétan kapcsolódnak az adott közbeszerzéshez, közvetettek, amelyek magához az adott közbeszerzéshez szorosan nem kapcsolódnak, azonban mivel működési költségek, így azokkal, de legalábbis egy részükkel az ajánlat összeállítása során számolni, kalkulálni kell.”⁴ A következőkben a „költség”

¹ Laáb Ágnes: Számviteli alapok. Elmélet és módszertan (Typotex, Budapest, 2006) 71., 137., 139–140., 227. o.

² Ld. pl. a KDB D.595/19/2023. számú határozatát. A kereset elutasításáról ld. a Fővárosi Törvényszék 103.K.700.981/2024/15. számú ítéletét.

³ Laáb: i. m. 229–235. o.

⁴ A KDB D.20/16/2022. számú határozata, [108] vagy D.215/21/2022. számú határozata, [75].

fogalma általános értelemben lesz használatos, mélyebb számviteli és jogi összefüggések értelmezése nélkül. Ez utóbbi körben például az adójog terén lehetne a költségelszámolás részletes feltételeit vizsgálni (vállalkozás érdekében felmerült költségek, megszorító jelzők alkalmazása a normaszövegben stb.), azonban jelen keretek között ez szükségtelen.

b) Az ajánlattevői indokolás objektivitása és elfogadhatósága szempontjából rendkívül lényeges a *költségek megfelelő számbavétele* (teljeskörű felsorolása), számszerűsítése és szükség szerint különböző dokumentumokkal történő alátámasztása. Ez egészíthető ki azokkal a mélyebb vizsgálatokkal, amelyekről a gazdasági észszerűség körében részletesebben szó volt.

A kiindulópont az, hogy az ajánlattevőnek azt kell bemutatni és igazolni, hogy „[a]z ajánlati ára minden kötelezően felmerülő költségtényezőt a megfelelő mértékben tartalmaz.”⁵ A bemutatandó költségek függenek a közbeszerzés tárgyától, néhány klasszikus példa: bér- és járulékköltségek, anyagköltségek, jogi, telekommunikációs, irodafenntartási, ügyvezetési, adminisztrációs költségek, biztosítási, fuvarozási költségek (anyag és munkaező tekintetében), az útdíj értéke, üzemanyagköltségek, a kapcsolódó közterhek (helyi iparűzési adó, társasági adó, innovációs járulék), közvetett költségek (alvállalkozói koordináció költsége, biztosítás és ügyviteli költségek). Vannak azonban olyan elemei az indokolásnak, amelyek nem költségek, de meg kell őket határozni, és azokhoz kell rendelni a költségeket, mert így, együttesen értelmezhetők, egymásra épülnek, egységet alkotnak. Így például a „[b]eépítendő anyagok teljesítés helyszínére történő szállításánál számolt távolság, anyag bedolgozásánál kalkulált munkaidő [...] önmagában nem értelmezhető az árindokolás körében. [...] a távolság nem költség, ezért a távolság önmagában nem értelmezhető egy árindokolás során, csak és kizárólag a hozzá rendelt árral együtt. [...] az indokolásban és a kiegészítő indokolásban rögzítettek egymással szorosán összefüggő adatok, melyek egymásra épülnek, egységet képeznek. Önmagukban egyes adatok nem

bírnak relevanciával.”⁶ Másik példa: „[a]z árindokolásból nem derült ki, hogy mi módon, megközelítőleg milyen távolságra stb. kerül szállításra a berendezés. A korábbi szállítások költségeinek alapulvétele elfogadható lehet, ugyanakkor ennek alátámasztására az indokolás nem tartalmaz semmiféle adatot, bizonyítékot, mely alapján az ajánlattevő megfelelő mérlegelés eredményeként az indokolás objektív volta, a szerződés adott áron való teljesíthetősége alátámasztásra került volna.”⁷ (A költségek felméréséről, nevesítéséről a későbbiekben még lesz szó.)

Nem feltétlenül elegendő a költségek felsorolása, hanem az is vizsgálható, hogy *tartalmazza-e a számítási, árképzési metódust*. („Az árindokolás az ajánlatkérő által kért összes árelemet tartalmazta, az ajánlati árelem vonatkozásában az alkalmazott számítási, árképzési metódust is, a figyelembe vett költségekkel együtt.”)⁸ Ebben a körben azonban célszerű figyelembe venni azt az általános jellemzőt is, amely szerint „[m]inden ajánlattevő másképp képezi költségeit, más megnevezéssel, más csoportosításban mutatja be a költségeit, ezért nem lehet egy-egy költségtényező kiragadásával megítélni az indokolást, kiegészítő indokolást, hanem egységében, összefüggésében kell vizsgálni.”⁹

Vagyis fel kell mérni azokat a költségeket, amelyek a szerződés teljesítése kapcsán felmerül(het)nek. Nyilván nem merül fel minden egyes költség a teljes egészében, hiszen vannak olyan elemek, amelyeket a közbeszerzési eljárás eredményeként létrejövő szerződésre arányosítani, vetíteni kell (például ügyvezetés, irodahelyiség fenntartásának költségei), de meg kell őket jeleníteni, hiszen az nem lenne objektív válasz, hogy ilyenekkel az ajánlattevő nem számol, mert más szerződések teljesítéséből finanszírozza ezeket, ezzel ugyanis felvetné a tiltott keresztfinanszírozás problémáját.

Szükséges e körben megemlíteni az „árelem” fogalmát is, annak ellenére, hogy ezen a téren sem áll rendelkezésre semmilyen jogszabályi támpont. Viszont megállapítható, hogy egy egyösszegben megajánlott ár árelemből épül fel.¹⁰ Általános kötelezettség az árele-

⁵ A KDB D.20/16/2022. számú határozata, [112].

⁶ A KDB D.163/18/2023. számú határozata, [77]–[78].

⁷ A KDB D.91/13/2019. számú határozata, [46].

⁸ A Kúria Kfv.III.37.191/2017/7. számú ítélete, [24].

⁹ A KDB D.52/15/2023. számú határozata, [53] vagy a KDB D.161/13/2023. számú határozata, [46].

¹⁰ A KDB D.179/19/2020. számú határozata, [40].

mekkel kapcsolatban egyrészt az, hogy az ajánlati árra vonatkozó indokolás minden kötelezően felmerülő költségtényezőt megfelelő mértékben tartalmazzon, annak ellenére, hogy az ár aránytalanul alacsony jellegűnek tűnik. Ha az ajánlattevő nem tudja indokolásaival minden kétséget kizáróan igazolni, alátámasztani azt, hogy az aránytalanul alacsony ajánlati ára ténylegesen minden árelemet tartalmaz, akkor az ár nem megalapozott, nem igazolt az, hogy a megajánlott áron a szerződés teljesíthető.¹¹ Másrészt pedig az is elvárás, hogy „[e]gy összetett tartalmú, több költségelemet magában foglaló közbeszerzési tárgy esetében az ajánlati ár kizárólag az előre kidolgozott értékű költségelemekből épülhet fel. Nem megfelelő azon eljárás, hogy egy ajánlattevő az egyes költségelemeket utólag, a Kbt. 72. §-a szerinti eljárás során alakítja ki, mivel ezen árképzést minden esetben az ajánlattételt megelőzően kell elvégezni a felelősségteljes és megalapozott ajánlattétel érdekében.”¹² Ellenkező esetben az ajánlattevő módosítani kénytelen a korábbi indokolásban megadott adatait, a jogellenes módosítás pedig érvénytelenséghez vezet, hiszen egy ilyen ajánlattevői lépésből azt a következtetést lehet levonni, hogy az árajánlatot nem megalapozottan tették.¹³ Másképpen fogalmazva: „[a]z árkalkulációnak (melyről az érintett ajánlattevő árindokolása során lényegét tekintve számot ad) nem az ajánlatkérő felhívására kell elkészülnie, annak az ajánlattevő rendelkezésére kell állnia, hiszen az ajánlattevő ennek alapján adja meg az ajánlati árát, az egyes tételekkel való kalkulációját ez alapozza meg. Azzal, hogy az ajánlattevő csupán kinyilvánítja, hogy egy adott tétellel kalkulált, de annak pontos számítási módját, vagy annak az ajánlati árban való kimutathatóságát már elmulasztja megadni, nem alapozza meg az indokolás objektivitását.”¹⁴ Ha viszont az indokolás az ajánlatkérő által kért összes árelemet, költségelemet objektív módon tartalmazza árképzési, számítási metódussal, dokumentumokkal alátámasztva, akkor jogszerű az elfogadás.¹⁵

Ugyanakkor, ha az árelemek közül akár csak egy is vitatható, akkor az egyösszegű nettó ajánlati ár is vitatható: „[a]z aránytalanul alacsony árra vonatkozóan adott indokolásban feltüntetett árelemek alapozzák meg az egyösszegben megajánlott ajánlati árát. Ezen árelemek az ajánlati árát alkotó költségtényezők, melyek alkotják az ajánlati árát. Az *ajánlati ár* ezen az árindokolásban bemutatott *költségtényezők, árelemek összessége*, így az ajánlati árát alkotó valamely árelem, költségtényező vitatása, megalapozatlansága esetén az egyösszegű ajánlati ár kerül megtámadásra, vitatásra. Az egyösszegű ajánlati ár és az azt alkotó árelemek szoros tartalmi egységet képeznek.”¹⁶ A KDB így árelemnek tekintette azt a két elemet, amelynek teljesíthetőségét, megalapozottságát vitatták a jogorvoslati eljárásban, ezek pedig a munkabér és a nyereség voltak. Azért volt fontos az árelemmel kapcsolatos alapvető elméleti megközelítés felvázolása, mert „[a]z ajánlatkérő arra hivatkozott, hogy az egyösszegű nettó ajánlati ár és a mentori szolgáltatás nettó fajlagos díja képezte az ajánlat tárgyát, az ajánlati tartalmat, és az indokolásban bemutatott árelemek nem részei az ajánlatnak, így az egyes árelemek vitatása nem minősül az egyösszegű ajánlati ár megalapozatlansága megtámadásának, megkérdőjelezésének.”¹⁷ A KDB azonban ezt nem fogadta el, és úgy foglalt állást, hogy „Mivel a fentiekben is kifejtettek alapján az indokolásban bemutatott árelemek alapozzák meg a megajánlott egyösszegű ajánlati árát, így egy árelem vitatása, megalapozatlansága kihat az ajánlati árra, egyben az egyösszegű ajánlati ár megtámadását, megkérdőjelezését is jelenti.”¹⁸

Az is lényeges kérdés, hogy a költséget *milyen módon kell kifejezni*? Konkrét összegben, vagy elfogadható az ajánlati ár százalékában megadni az indokolásban? Az ajánlatkérő egy esetben szerződéskötési feltételként írta elő minőségbiztosítási tanúsítvány rendelkezésre állását. A közbeszerzési eljárásban indokolást kért az ajánlattevőtől, ennek részeként kérte megadni a „minőségirányí-

¹¹ A KDB D.179/19/2020. számú határozata, [45].

¹² A KDB D.584/17/2023. számú határozata, [64]. A döntést keresettel támadták.

¹³ A KDB D.584/17/2023. számú határozata, [65]. A döntést keresettel támadták.

¹⁴ A KDB D.636/25/2024. számú határozata, [57].

¹⁵ Ld. a Kúria Kfv.III.37.191/2017/7. számú ítéletének [24] pontját.

¹⁶ A KDB D.179/19/2020. számú határozata, [40].

¹⁷ A KDB D.179/19/2020. számú határozata, [41].

¹⁸ A KDB D.179/19/2020. számú határozata, [41].

tási rendszer kiépítésének és tanúsításának költségét.”¹⁹ Az ajánlattevő csatolta az alátámasztó dokumentumot, és nem egy pontos összegben, hanem az ajánlati ár százalékában kifejezve adta meg a költséget. A KDB a következőképpen fogalmazott: „Az ajánlatkérő helytelenül rögzítette az összegezésben azt, hogy az [ajánlattevő] hibát követett el, amikor a kiegészítő árindokolásban nem konkrét összeget adott meg, ugyanis az ajánlatkérő a kiegészítő árindokoláskérésben nem konkrét összeg megadását kérte, hanem a költség mértékének megadását. Az [ajánlattevő] ennek a kérésnek is eleget tett. Amennyiben az ajánlatkérő a konkrét összeget akarta megtudni, úgy pontosan erre kellett volna rákérdezni a kiegészítő árindokoláskérésben vagy további indokoláskérést kellett volna küldeni az [ajánlattevő] részére.”²⁰

c) Rendkívül fontos feladat a fentieknek megfelelően *a költségek felmérése*. Ebben *támpontokat* adhatnak azok az előírások, amelyeket az ajánlatkérő fogalmazhat meg a közbeszerzési dokumentumokban. Ezek olyan ajánlatkérői rendelkezések, amelyek – az ajánlati kötöttségre, az ajánlattevői indokolás struktúrájára és az ajánlattevői mozgástérre vonatkozó feljebb kifejtett részleteknek megfelelően – kötelező erővel bírnak, a kötőerő hierarchiájában lényegesen magasabb szinten állnak, mint azok az elvárások, amelyeket az ajánlattételi határidő lejártá után fogalmaz meg az ajánlatkérő, az érvénytelenséget kockáztatja az az ajánlattevő, amely ezeket az indokolása elkészítésénél figyelmen kívül hagyja. Példaként említhető a következő eset: „A Döntőbizottság rögzíti, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentáció részeként csatolt útmutató 16-17. oldalain az ajánlati ár képzése kapcsán iránymutatást adott az ajánlattevőknek, mely tartalmazta, hogy kötelező jelleggel, a jogszabályi előírásokból eredően számolniuk kell bizonyos díj/költség tételekkel, továbbá bevétel elemekkel is. Az itt felsorolt tételek tartalmazták többek között, hogy az ajánlattevőknek számolniuk kell a bér emelkedésével a szerződés teljesítésének ideje alatt és az inflációval is. [...] A Döntőbizottság a rendelkezésre álló

dokumentumokból megállapította, hogy az ajánlatkérő egyértelmű előírást tett a közbeszerzési dokumentáció részeként becsatolt útmutatóban a tekintetben, hogy mely költségek feltüntetését kéri kötelezően az ajánlattevőktől. Az ajánlatkérői előírás ellenére az [ajánlattevő] nem kalkulált a béremelkedés és az infláció költségével, amely az árindokolásából és a kiegészítő árindokolásából is megállapítható, erre tekintettel az ajánlatkérő jogszerűen nyilvánította érvénytelenné az [ajánlattevő] ajánlatát.”²¹ Ahogyan arról szó volt a korábbiakban (az indokolás struktúrája körében), az is lényeges, ha az ajánlatkérő az értékelésre kerülő ajánlati ár részletezésére külön dokumentumot bocsát rendelkezésre (költségvetés, ártáblázat, kereskedelmi ajánlat stb.) a közbeszerzési dokumentumok részeként. Végül az is megemlíthető, hogy ha az ajánlatkérői felhívás tartalmaz először konkrét felsorolást arra nézve, hogy az ajánlatkérő szerint milyen költségek bemutatása szükséges az indokolásban. Így például egy esetben „A rezsióradíj megállapítása során figyelembe vett költségek kimutatásához az ajánlatkérő iratmintát is az ajánlattevők rendelkezésére bocsátott, amely alapján lényegében a korábban hatályban volt díjrendelet mellékletében meghatározott költségtételekkel megegyezően kért adatot az ajánlattevők költségképzéséről.”²² Azonban „Abból, hogy az ajánlatkérő meghatározott költségelemek felmerülését feltételezi a kiadott indokoláskérésben, nem következik, hogy ilyen költségelemek ténylegesen felmerültek az adott ajánlat kalkulációja során.”²³

Kérdés lehet az, hogy pontosan meddig terjeszkedhet az ajánlatkérő a *különböző költségek nevesítésének* terén, ugyanis nincs szabályozva, hogy mi az, ami ténylegesen számon is kérhető. A joggyakorlat szerint megalapozottá kell tenni azt, hogy az ajánlati ár minden kötelezően felmerülő költségtényezőt a megfelelő mértékben tartalmaz.²⁴ Vagyis „Az indokolás akkor megfelelő, ha abból az ajánlatkérő meg tudja állapítani a részletezett költségelemek alapján, hogy az ajánlati ár tartalmaz valamennyi jogszabályban és egyéb módon vállalt olyan kötelezettséget, amelynek figyelembevételével az

¹⁹ A KDB D.314/202/2025. számú határozata, [23].

²⁰ A KDB D.314/202/2025. számú határozata, [94].

²¹ A KDB D.107/19/2023. számú határozata, [71]–[75].

²² A KDB D.139/16/2021. számú határozata, [38].

²³ A KDB D.348/18/2024. számú határozata, [87]. A kereset elutasításáról ld. a Fővárosi Törvényszék 106.K.703.061/2024/22. számú ítéletét.

²⁴ A KDB D.20/16/2022. számú határozata, [112].

[ajánlattevő] az ajánlati ára kialakításakor kalkulált. Az indokolásból ki kell tűnnie, hogy az egyes költségelemeket terhelő, kötelezően figyelembe veendő kiadásokat az ajánlattevő belekalkulálta az ajánlati árába.”²⁵ Valamennyi költség számonkérésére azonban nem jogosult az ajánlatkérő. Így például „A hiteltörlesztés és az abból fakadó bankköltségek díja, biztosítási díjak nem tartozhatnak a tárgyi beszerzés költségei közé, mivel a tárgybani szolgáltatás ellátásához, az előírt feladatok elvégzéséhez szükséges költségeket lehet az árban érvényesíteni. Az árnak a tárgybani szolgáltatás ellátásához tartozó, a körben szükségszerűen felmerülő költségeket kell tartalmaznia, nem tartoznak ide az egyéb okból felvett hitel törlesztésének költségei.”²⁶ Ugyanígy nem róhatta fel a versenytárs ajánlattevő azt, hogy nem számolt a nyertes ajánlattevő a hitel törlesztésének költségvonzatával (hiszen a hitelt nem erre a projektre vették fel), ahogy azt sem, hogy nem számoltak a fejlesztés előfinanszírozásának kamatköltségével. „A likviditási, illetve árképzési stratégia olyan sajátos aspektusát vizsgálja fel az [ajánlattevő], mely nem általánosítható a gazdasági szereplőkre és ezáltal nem is elvárható és nem alapozza meg azt, hogy a szerződés az érdekelt ajánlati árain nem teljesíthető. Ugyancsak nem figyelembe vehető azon hivatkozás sem, hogy az opcionális fejlesztési tételek előfinanszírozása kapcsán a [nyertes ajánlattevőnek] olyan kamatköltsége keletkezne, melyet az árba be kellett volna építenie. Az [ajánlattevő] olyan szélsőséges körülményekre alapította álláspontját, melyet az ajánlatkérő előírásai nem tartalmaztak, és ezt a szerződéses feltételek sem támasztanak alá (kizárólag egyszeri lehívással valamennyi opciós tétel), továbbá az opciós fejlesztés funkciójából sem lehet erre következtetni, mivel ennek célja a későbbi üzemeltetés során kialakuló új igények beépítése.”²⁷ Egy másik, további példa is említhető a kérdés megvilágítására. A KDB a következőkre mutatott rá egy döntésében: „Az összegezésben kiemelt, a vírusvédelmi védekezés és előírás-

sok költsége, mint árelem tekintetében csak utóbb, a kiegészítő árindokolás kérés keretében kért felvilágosítást az [ajánlattevőtől] és tekintette azt szintén érvénytelenségi tényezőnek. A Döntőbizottság leszögezi, hogy az árindokoláskérés törvényi eszköze ugyan valóban arra szolgál, hogy segítségével az ajánlatkérő tájékozódhasson az ajánlati ár, illetve annak egyes összetevői megalapozottsága felől, ha azok az ajánlat értékelése szempontjából lényeges ajánlati elemek. Nem szolgálhat azonban egyúttal az újabb és újabb, az eljárás során ajánlatkérő által nem hiányolt, az értékelés szempontjából lényegesnek korábban nem tartott költségelemek előhívására, figyelemmel a Kbt. 72. § (1) bekezdésére.”²⁸ Így a kiegészítő indokoláskérés „[a] Kbt. 73. § (4) bekezdése körében nem arra irányul, hogy az ajánlatkérő valamennyi környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményt ellenőrizzen. Csak azon körülményeket kell ellenőriznie, amelyek hiánya, nem megfelelő érvényesülése lényegesen befolyásolhatja az ajánlati árat.”²⁹ Ahogyan meg kell húzni az ajánlatkérőnek azt a küszöbértéket, amely alatt az ár felveti az aránytalanul alacsony jelleg gyanúját, ugyanúgy meg kell húzni azt a határt is, amelyen belüli költségek relevánsak a megalapozott döntéshez. Az ezen kívül eső költségek fedezésére például az ajánlattevő által képzett tartalék is fedezetet nyújthat. „Az [ajánlattevő] által képezett tartalék – az általa megjelölt funkcióját és célját tekintve – megfelel annak az elvárásnak, hogy többek között az említett vírusvédelmi előírások és védekezés költségeire is fedezetet nyújtson, indokolt volt ezért azt a kifejezetten ilyen jellegű és célú kiadások fedezetére kialakított tartalék soron figyelembe vennie.”³⁰ Ugyanakkor nem téveszthető szem elől az a korlát, amely szerint a „[t]artalékok nem képezhetik deklarált, de esetlegesen rosszul kalkulált költségek forrását.”³¹ (A tartalék kérdéséről a későbbiekben még lesz szó.) Említést kell tenni a szerződést biztosító mellékkötelezettségekről is, két példával kiemelve azt, hogy nem feltétlenül

²⁵ A KDB D.432/15/2024. számú határozata, [42]. A 2. kérelmi elem vonatkozásában megsemmisítette és e körben a KDB-t új eljárásra kötelezte a Fővárosi Törvényszék 106.K.703.443/2024/19. számú ítélete.

²⁶ A KDB D.52/15/2023. számú határozata, [48].

²⁷ A KDB D.78/25/2024. számú határozata, [146]. A kereset elutasításáról ld. a Fővárosi Törvényszék 103.K.701.972/2024/13. számú ítéletét.

²⁸ A KDB D.222/17/2021. számú határozata, [91].

²⁹ A KDB D.222/17/2021. számú határozata, [91].

³⁰ A KDB D.222/17/2021. számú határozata, [91].

³¹ A Fővárosi Törvényszék 103.K.700.964/2018/9. számú ítéletét idézi a KDB D.470/15/2021. számú határozata, [35].

minden, az ajánlattevőt terhelő pénzügyi teher jeleníthető meg árelemként az ajánlati ár részeként. Az első példa a *meghiúsulási kötbér*. A bíróság szerint ha az ajánlati ár részét képezné ennek költsége, akkor elveszne a szankciós jellege, hiszen az ajánlattevő átháríthatná annak összegét az ajánlatkérőre. A Kúria úgy fogalmazott, hogy „[a]z ajánlati árnak, a vállalási árnak nem kell tartalmaznia a meghiúsulási kötbér összegét, mert nem a vállalási árnak, nem a várható haszonnak kell fedezetet nyújtania a meghiúsulási kötbérre. Amennyiben az [ajánlatkérő] álláspontja helyes lenne, akkor a meghiúsulási kötbért tartalmazó vállalási ár elfogadásával az ajánlattevő a kötbér megfizetését is áthárítaná az ajánlatkérőre és az elveszítene szankció jellegét. A meghiúsulási kötbér ugyanis annak a szankciója, hogyha az ajánlattevő nem vagy nem a szerződés szerint teljesít, köteles a kötbért megfizetni, ezáltal arra ösztönzi, hogy minőségi munkát végezzen, kötbérfizetési kötelezettség ne terhelje.”³² A második példa a *jótállás*. Ennek feltételei is különbözőek lehetnek attól függően, hogy ki vállalja. Ha a gyártó vállalja, akkor az alkatrészcsere költségvonzata is nála merül fel, így az ajánlattevőnek nem kell számolnia vele, ennek megfelelően a beszerzési árba van kalkulálva. [„Az árindokolás maga rögzíti, hogy a gyártó biztosít 24 havi jótállást, így a jótállás körébe eső költségek nem az ajánlattevőnél, hanem a gyártónál merülnek fel, ennek megfelelően az a beszerzési árba kalkulálva lett. Ugyanakkor az ajánlattevőnek az árindokolás körében e tekintetben nincs további kötelessége, s jogszerűen nem kötelezhető arra, hogy e tekintetben további indokolást adjon (Székesfehérvári Törvényszék 2.Kf.16/2017/6.)”]³³

Elméleti szempontból azonban el kell határolni azokat a biztosítékokat, amelyeket „előre”, azaz a nem szükségszerű jogsértés (szerződésszegés) megtörténtét megelőzően kell rendelkezésre bocsátani – és ezért biztosabb megoldás az ajánlatkérő szempontjából –, hiszen egy kötbért akkor kell megfizetni, ha már megtörtént például a késedelem vagy a meghiúsulás. Egy kötbér kifizetése ugyanakkor bizonytalan, hiszen alapjaiban függ

a nyertes ajánlattevőként szerződő fél fizetési képességétől és készségétől. A biztosíték azonban több évig is az ajánlatkérőként szerződő félnél van, illetve egy garanciaszerződés akkor is költséget okoz a nyertes ajánlattevőként szerződő félnek, ha előírás- és szerződésszerűen teljesít, ezért is indokolt a Kbt. rendelkezései között korlátozni az ilyen biztosítékok mértékét.³⁴ Az ilyen biztosítékok szankciójellegének meghatározhatósága tehát más irányból közelíthető meg. Említhető olyan indokoláskérés is példaként ennek megfelelően, amikor az ajánlatkérő az „egyéb, a teljesítéshez szükséges költségek” körében kifejezetten kérte megadni például a teljesítési biztosíték költségét.³⁵

d) Azonban nem lehet eltekinteni attól, hogy a *szükséges költségeket megfelelő módon számításba vegye és elkülönítse* az ajánlattevő, hiszen az „[i]ndokolásadások során visszaélésre adhatna okot, ha egy ajánlattevő egy-egy költségtenyezőt beleérthetne egy másik költségelembe, vagy akár a nyereségbe. Épp ezért fontos az, hogy a felmerülő költségeket abban az árelemben kell kalkulálni, feltüntetni és bemutatni, ahol azok felmerülnek. Ha az egyes árelemek nem egyértelműen kerülnek bemutatásra az ajánlattevő részéről, illetve ha az ajánlattevő nem ott kalkulálja az egyes költségeket, ahol azok felmerülnek, nem mutatja be konkrétan, hogy mekkora összeggel számolt, akkor az az ajánlatkérő számára nem ellenőrizhető és nem tud meggyőződni az ajánlati ár megalapozottságáról, teljesíthetőségéről. Az ilyen tartalmú indokolás nem alapozza meg az ajánlati ár objektív alátámasztását, a teljesíthetőség igazolását, pedig az indokolásnak erre kell szolgálnia.”³⁶ Másfelől ugyancsak korlátot jelent az, hogy az ajánlattevő egyoldalúan nem zárhat ki valamely költségelemet „szuverén módon”: „[a] bíróság szerint az ajánlattevő [...] nem mondhatja meg 'szuverén módon' azt, hogy neki egyes költségei nincsenek. Arra nézve tehát nincsen [...] ajánlattevőnek szuverén autonómiája, hogy meghatározza, hogy milyen költségei merülnek fel és milyenek nem [...]. A bíróság ezzel kapcsolatban utal arra, hogy ha ezzel elmentéses értelmezést fogadnánk el, akkor az ajánlattevő

³² A Kúria Kfv.II.37.747/2014/9. számú ítélete.

³³ A KDB D.91/13/2019. számú határozata, [52].

³⁴ A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény módosításáról szóló 2010. évi LXXXVIII. törvény 15. §-ához fűzött részletes indokolás.

³⁵ Ld. a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 27.K.33.704/2014/10. számú ítéletét.

³⁶ A KDB D.20/16/2022. számú határozata, [111].

végül is azt is mondhatná, hogy neki tulajdonképpen semmilyen költsége nem merül fel, mivel a 'szuverén autonómiája' alapján így döntött."³⁷

Vagyis egy ajánlattevő nem állíthatja, hogy bizonyos jellemző okán valamilyen feladatra nézve nem merül fel költsége, összhangban az előzőekben említett „költség-szuverenitás” hiányával. Ez átvezet ahhoz a kérdéshez is, hogy egy adott tevékenység jár költségvonzattal, ha másként nem, hát *arányosítva* az adott szerződésre. Ennek megfelelően egy esetben nem volt elfogadható az az érvelés, amely szerint a palackok saját munkavállaló általi összeszerelése és a saját tulajdonú telephelyen való tárolása nem jár sem az összeszereléssel, sem a raktározással, sem pedig a bérleti díjjal kapcsolatban költséggel, mert arányos költség merül fel ezek körében. Nem volt így elfogadható az a megközelítés, amely szerint a palackok összeszerelésével kapcsolatos munkabér költséget az ajánlattevő nem a palackok bérleti díja körében kívánta elszámolni, amint ahogy az sem, hogy a palackok bérleti díja körében raktározási költség nem merült fel, még a Just in Time rendszerű termelést is tekintve, mivel a telephely rezsiköltsége olyan költség, amelyet e körben kellett volna kalkulálnia az ajánlattevőnek.³⁸

e) Az ajánlattevők is hibázhatnak a költségek számítása terén, ezek a *hibák, tévesztések, hiányok, ellentmondások* az ajánlatkérő számára nyilvánvalóvá válhatnak. Az ajánlattevőnek tehát az árképzése során kellő körültekintéssel kell eljárnia, tudatosan célszerű az ajánlati ára meghatározásakor a költségeket felmérni, és azokat az ajánlati árba megfelelő módon beépíteni. Ha nem így tesz, akkor már az ajánlati kötöttséggel terhelt ajánlati árának alátámasztása meghiúsulhat, az ajánlata érvénytelenségét kiváltva ezzel. Így ha az ajánlattevő a további, kiegészítő indokolása körében próbálja meg az ilyen jellegű hiányosságokat kiküszöbölni, akkor az indokolása objektivitása megdőlhét. Egy esetben az ajánlattevő a tévesen megadott összesített bérköltségre (és összesített költségre) utólag próbált magyarázatot adni, ez azonban nem állt összhangban a korábbi nyilatkozatá-

val. Ez olyan eltérést eredményezett az eredeti indokoláshoz képest, a költségelemet (a diszpécser-létszámot) úgy változtatta meg, „[a]mely már az eredeti indokolás átértelmezésének, megváltoztatásának minősül, és mint ilyen, nem felel meg az indoklás egészével szemben támasztott objektivitás követelményének. A jelen ügyre vonatkoztatva a fenti elvárásokat, nem felel meg az objektív alapú indokolás követelményének, ha az ajánlattevő az ajánlatkérő árindokolás-kérésére és kiegészítő árindokolás-kérésére egymáshoz viszonyítva eltérő válaszokat ad, az indokolását, az abban foglalt adatokat módosítja, az egyes költségelemeket átírja, újabb elemekkel bővíti.”³⁹ Egy másik esetben az ajánlattevő újrakalkulálta az indokolásában megadott óraszámokat, és ezt a hibát rögzítette is a további, kiegészítő indokolásában, javított költségtáblázatokat is csatolva. A KDB szerint ez érdemi változtatást jelentett, nem adminisztratív, számítási hiba volt, hiszen mindez hatással volt a létszámra és a költségekre is.⁴⁰ („[a] nem az ajánlatkérő által előírt óraszámval való kalkulálás érdemi hibát jelent, nem számítási hibát takar. Továbbá az indokolások így nem ténytiszta, nem objektívek, mivel az indokolásban foglaltakat nem kiegészítette, megerősítette az [ajánlattevő] a kiegészítő indokolásában, hanem egy új tartalmú indokolást nyújtott be.”)⁴¹ Ugyanakkor további, kiegészítő indokoláskérés is szükséges lehet jelentős eltérések feloldása érdekében, ennek elmaradása az ajánlat érvényességének jogsértő megállapításához vezethet. Egy döntésében „A Döntőbizottság megállapította, hogy az árindokolásban a nyertes ajánlattevő által feltüntetett teljes érték a fentiekben hivatkozott elemeket nem tartalmazta. A második elem körében látszik tehát, hogy valóban olyan érték eltérés (2.518.500.-Ft.) jelentkezett, mely jelentős és amely tekintetében az ajánlatkérőnek további, a Kbt.-ben foglalt bírálati cselekmények elvégzésére lett volna a kötelezettsége. Az ajánlatkérőnek a számításban keletkezett érték különbség tisztázása érdekében, kiegészítő árindokolást kellett volna kérnie a nyertes ajánlattevőtől.”⁴² Az is lényeges elvárás, hogy az ajánlattevőnek a vállalat az ajánlattételi határidő lejártáig kell megtenni, a

³⁷ A Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 14.K.27.493/2016/19. számú ítélete.

³⁸ A Kúria Kfv.VI.37.788/2017/5. számú ítélete, [36]–[37].

³⁹ A Fővárosi Törvényszék 106.K.703.443/2024/19. számú ítélete, [55].

⁴⁰ A KDB D.506/24/2025. számú határozata, [52].

⁴¹ A KDB D.506/24/2025. számú határozata, [52].

⁴² A KDB D.671/20/2025. számú határozata, [20].

vállalás vizsgálata nem lehet feltételes, jövőbeli vagy változó mértékű, ennek megfelelően szintén alapkövetelmény mind a tudatos ajánlattétel, mind pedig a tudatos indokolásadás. („Nem fogadható el az az [ajánlattevői] álláspont, hogy a szerződéskötést követően ellenőrzi az [ajánlattevő] a helyszínt és ennek megfelelően látja el a szükséges és indokolt ellenőrzéseket. A vállalást az ajánlattételi határidőig kellett megtenni, a megajánlott mennyiség megalapozottságát az indokolásban kellett alátámasztani. Az ajánlatkérő kötelezettsége az egyértelműen meghatározott vállalás vizsgálata, az nem lehet jövőbeli, feltételes vagy változó mértékű. [...] Csak a jogorvoslati kérelemben hivatkozott az [ajánlattevő] arra, hogy 'a csővezetéken sok ellenőrizni való nincsen', illetve az ellenőrzés más feladatokkal párhuzamosan is kivitelezhető, így ezt az ajánlatkérő nem vehette figyelembe a döntése meghozatala során.'")⁴³ Vizsgálni kell végül adott esetben azt, hogy mekkora jelentőségű az adott hiba: „Megjegyzi a Döntőbizottság, hogy ha esetlegesen az érdekelt számítása, indokolása hibás is lenne ezen árelem tekintetében, önmagában ez nem eredményezné az ajánlata érvénytelenségét figyelemmel arra, hogy az [ajánlattevő] által megjelölt többletköltség minimális töredéke lenne a havi szolgáltatási díjnak, a szerződés teljesíthetőségét ez nem befolyásolja. A fentiek alapján a Döntőbizottság ezen árelem tekintetében sem állapított meg jogsértést, így az [ajánlattevő] ajánlatának érvénytelenségét sem.”⁴⁴

f) Ha valamely felsorolás nem tér ki egyenként a költségekre, nem elég részletes, akkor ez a sajátosság nem eredményez minden további nélkül érvénytelenséget, hanem megalapozza a további, kiegészítő indokoláskérés szükségességét, amelyről a későbbiekben részletesen szó lesz, azonban egy példa megemlíthető ebben a körben is. „A közvetett költségek bemutatása során felsorolás jelleggel utal az [ajánlattevő] a munkavédelmi, munkaegészségügyi díjakra, a képzési díjakra és egyéb előre nem várható költségekre. Ezen költségelemeket egyenként nem mutatja be az [ajánlattevő], csak mint a közvetett költség részeit egyösszegeben meghatá-

rozva annak mértékét. A szabadságok miatti helyettesítések, betegszabadságok költségeire a munkaviszonyban foglalkoztatott hostessek esetében tért ki. Így az [ajánlattevő] indokolása megemlíti a hivatkozott költségelemeket, melyre tekintettel lehetőség nyílik a kiegészítő indokoláskérésre, amely lehetőséget ad ezen elemek további részletesebb bemutatására. Minderre tekintettel a fentiekben hivatkozott költségelemek nem elég részletes bemutatásának hiánya érvénytelenséget – kiegészítő indokolás nélkül – nem alapoz meg.”⁴⁵

g) Kulcskérdés a költségek körében a munkadíj mértéke, illetve az egy egységre jutó munkadíjra számított költségelemek (létszám, bér, járulék stb.). Mindez pedig attól függ, hogy az ajánlattevő hogyan tervezte a teljesítéshez szükséges létszámadatot, viszont lényegi követelmény, hogy e költségelemek „[e]gyértelműen meghatározhatóak és lekövethetőek legyenek.”⁴⁶ Mivel „Az ajánlatkérőnek kötelezettsége, hogy az ajánlat teljesíthetőségéről meggyőződjön, így – függetlenül attól, hogy a kiírás szerint a létszám adatok megadását nem várta el – az ajánlati ár elemeinek vizsgálata szükségképpen maga után vonta annak vizsgálatát, amikor annak tisztázása vált szükségessé, hogy a beszerezni kívánt egyes tételekre megadott mennyiségek egy egységre bontva reális anyag- és bérköltséggel számítottak-e.”⁴⁷ Példa egy megfelelő indokolásra: „[a] költségvezetés részletes, objektív, ismerteti a szerződés teljesítése során felmerülő lényegi költségelemeket, számításokat. A szakemberek kapcsán a feladatokat megjelölte, munkaóra ráfordítást, bérköltséget, alvállalkozói díjat, rezsi és adminisztrációs költséget, utazási költséget, nyereséget, adót, az eszközök, illetve a licence költségeit. A munkavállalói bérköltség alátámasztására benyújtotta a bérlapokat.”⁴⁸ Ahogyan arról néhány bekezdéssel korábban szó volt, az ajánlattevő az indokolása objektivitását és az ajánlata érvényességét kockáztatja, ha a tervezett létszámadat körében hibázik az első indokolásában, és azt a további, kiegészítő indokolása keretében szándékozik kijavítani.⁴⁹

⁴³ A KDB D.292/12/2017. számú határozata, [67]–[70].

⁴⁴ A KDB D.170/15/2023. számú határozata, [37].

⁴⁵ A KDB D.470/15/2021. számú határozata, [32].

⁴⁶ A Fővárosi Törvényszék 3.Kf.650.175/2015/7. számú ítélete.

⁴⁷ A Fővárosi Törvényszék 3.Kf.650.175/2015/7. számú ítélete.

⁴⁸ A KDB D.52/15/2023. számú határozata, [53].

⁴⁹ Ld. a Fővárosi Törvényszék 106.K.703.443/2024/19. számú ítéletének [55] pontját.

Vannak olyan költségek, amelyek felmerülésének jogszabályi feltételeit meg kell vizsgálni, így például a *környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek* való megfelelés is kulcskérdés.⁵⁰ Ebből adódóan lényegesek azok a bérelemek, amelyek juttatási kötelezettségét a *munkajogi szabályok* határozzák meg: „[a]z ajánlatkérő aránytalanul alacsony árra, és ezzel összefüggésben az indokolás megfelelőségére vonatkozó vizsgálati kötelezettsége kiterjed a munkajogi jogszabályok ajánlattevő általi betartásának vizsgálatára is. Ebbe a körbe tartoznak különösen az Mt. szabályai, annak is az ajánlati árral leginkább összefüggő, a munka- és pihenőidőre, a munkaszüneti napokon, illetve az éjszaka történő munkavégzésre, valamint a munkabérre, bérpótlékokra vonatkozó előírásai. Ezen – a munkabéreköltséget nagymértékben befolyásoló – szabályok ajánlattevő általi betartását akkor tudja az ajánlatkérő érdemben vizsgálni, ha az ajánlattevő erre vonatkozóan is minden tény, adatot, kalkulációt a rendelkezésére bocsát az indokolásban.”⁵¹ Így ha például nem teljesülnek a műszakpótlék azon munkajogi feltételei, amelyeket a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) állapít meg, akkor az eseti megrendelésekhez kapcsolódóan nem lehet vele számolni. Ehhez azonban el kell végezni az „eseti” és a „rendszeres” fogalmak értelmezését. A következőképpen teljesült mindez egy döntésben: a „[j]ogszabályi rendelkezésekből jól látható, hogy a műszakpótlék megállapításához konjunktív feltételek fennállása szükséges. E feltételek egyike a rendszeresség. A vitatott pontban a műszakpótlék kérdése az eseti megrendelések kapcsán merült fel. Rendszerességnek tekinthető egy cselekmény ismétlődése, ha az meghatározott időközönként történik, míg az eseti megrendelés csupán alkalmoszerű. Az eseti megrendelések tekintetében nem tudható, hogy azokra milyen időközönként kerül sor, mikor kezdődnek és mikor fejeződnek be, ezért nem lehet hozzájuk rendszerességet kapcsolni, és nem lehet megállapítani azt sem, hogy az Mt.-ben meghatározott legalább négy óra eltérés megvalósul-e.

Mindezekre tekintettel a Döntőbizottság álláspontja szerint az [ajánlattevőnek] az eseti megrendelések tekintetében nem kellett számolnia műszakpótlékkal, így a műszakpótlékkal való kalkuláció hiánya nem róható fel részére, ezen okból nem lehet megállapítani az ajánlatának érvénytelenségét.”⁵² Előfordulhat, hogy a munkaszerződés egyes feltételeit (például a szabadságok mértékére, a kiadásuk rendjére vonatkozó szerződéses rendelkezéseket) is vizsgálni kell, ha az Mt.-től való eltérés lehetősége fennáll, hiszen az adott szakember szabadságának költsége is megjelenhet egy munkaóra vetítve. Lényeges az is, hogy kerültek-e a munkaszerződésben kikötésre további bérpótlékok, vannak-e különleges rendelkezések a vezető állású munkavállalókra. Ezek olyan munkajogi körülmények, amelyek befolyásolhatják az ajánlati árat, amely a megkötött, érvényes munkaszerződések bekérésével tisztázhatók, ellenőrizhetők.⁵³ Azonban „[n]incs olyan jogszabályi rendelkezés, amely azt írná elő, hogy az ajánlatkérőnek az általa elfogadott munkajogi megoldásokat rögzítenie kellene, a perbeli esetben pedig az [ajánlatkérő] a közbeszerzési eljárás tárgyát képező feladat készenléti jellegű munkakörben történő ellátását nem zárta ki. [...] az árak további indokoltatása [...] indokolatlan lett volna, mert az a [KDB] által kifogásolt különbözőség (készenléti jellegű vagy rendelkezésre állási jellegű munkakör) feloldására e jogintézmény nem alkalmas.”⁵⁴ Ebben a körben is lényegesek a megfelelő mélységi vizsgálatok, szükség szerint a további, kiegészítő indokolás kérése a részletek tisztázása érdekében, ennek elmaradása jogsértés megállapításához vezethet. („A Döntőbizottság a fentiek alapján megállapította, hogy az ajánlatkérő jogsértően állapította meg az egyéb érdekelt indokolásainak megfelelőségét, ezáltal ajánlatának érvényességét, mivel a fenti bérpótlékok hiányára, illetve az azt esetlegesen jogszerűvé tevő speciális foglalkoztatási, munkaidő-beosztási módok alkalmazására vonatkozóan további kiegészítő indokolást kellett volna kérnie az [ajánlattevőtől].”)⁵⁵ A foglalkoztatáshoz és a

⁵⁰ Ld. a Kbt. 72. § (4) bekezdését, valamint a 73. § (4) bekezdését, illetve 2026. január 1-jét követően a 73. § (1) bekezdés g) pontját.

⁵¹ A KDB D.95/15/2021. számú határozata, [69].

⁵² A KDB D.107/19/2023. számú határozata, [67]–[68].

⁵³ Ld. a KDB D.95/15/2021. számú határozatának [73]–[74] pontjait.

⁵⁴ A Kúria Kf.II.39.261/2022/5. számú ítélete, [41]–[42] „Az, hogy a kérelmező az ajánlati árat úgy számolta ki, hogy a készenléti jellegű munkavégzés alapján kalkulálta a munkavállalók bérét, nem eredményezi az ajánlatok összehasonlíthatatlanságát.” Uo. [40].

⁵⁵ A KDB D.60/21/2025. számú határozata, [60].

foglalkoztatási jogviszonyokhoz kapcsolódó jogszabályi és szerződéses rendelkezések vizsgálata, bér- és közterhek felmérése, megítélése, számításainak ellenőrzése külön jártasságot igényelhet, ennek megfelelően azon közbeszerzések esetében, amelyeknél az élömunkaerő bevonása jelentős súlyú, olyan szakértő bevonása lehet indokolt az ajánlatkérő részéről, aki az ebből fakadó pénzügyi kérdéseket megfelelő tapasztalat és felkészültség birtokában meg tudja válaszolni.

A tényleges *munkaerőszükségletet* nem feltétlenül létszám adatok alapján lehet meghatározni, hanem munkaórán és óradíjban is. „Amennyiben ‘a feladatok elvégzéséhez szükséges óraszámok alapján’ kalkulálják a ‘bér és egyéb költséget’, ‘nem releváns a szabadság, betegszabadság, helyettesítés értéke’, a Döntőbizottság nem látta indokát, hogy ezen általános megállapítástól a jelen ügyben eltérjen.”⁵⁶ Tehát vizsgálni kell azt is, hogy kell-e gondoskodni helyettesítésről vagy sem, végezhet-e más feladatot a kieső időben az adott személy, vagy sem, illetve mit írt elő az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban. „Az ajánlatkérő a közbeszerzés leírásában nem írta elő, hogy bizonyos feladatokat kizárólag egy meghatározott személy végezhet, más nem. Meghatározta az egyes feladatok ellátásának időigényét napokban, illetve egy esetben, órában, azt azonban nem rögzítette, hogy bármely tevékenységet [...] kizárólag ugyanazon, egy fő végezheti el.”⁵⁷ Így „A Döntőbizottság szerint ‘kieső idővel’ nem volt szükséges kalkulálni az ajánlattevőknek, mert ha az ajánlattevő meg tudja oldani, hogy a tárgyban beszerzés kapcsán az ajánlatkérői több napos válaszadási idő alatt a munkatárs addig más feladatokat végezzen, akkor arra lehetősége van, ez nem volt kizárt. A szabadság, betegszabadság, helyettesítés költségét az indokolás alapján a nettó óradíj eleve tartalmazza, mivel [...] a feladatok elvégzéséhez szükséges óraszámok alapján kalkulálta a bér és alvállalkozói költséget, így óradíj alkalmazása esetén a költségek mértéke kapcsán a továbbiakban nem releváns a szabadság, betegszabadság, helyettesítés értéke.”⁵⁸

Egy másik esetben az *időráfordítás* (a munkaórák) kapcsán az ajánlatkérő nem tett előírást a közbeszerzési dokumentumokban, mégis vizsgálnia kellett azt, hogy az ajánlattevő hogyan számolt. Egy esetben „[a] z ajánlatkérő valóban nem határozta meg a kötelezően figyelembe veendő munkaórák számát, ugyanakkor azzal, hogy az [ajánlattevő] áringokolásában maga választotta az időráfordítás alapján történő indokolásadást – az egyes részfeladatokhoz pontos időtartamot kapcsolt, melyhez a kapcsolódó költségeket hozzárendelte – az ajánlatkérői bírálatnak a munkaórák elfogadhatóságának és megalapozottságának vizsgálatára szükségszerűen ki kellett terjednie. Az ajánlatkérő – mint felelős gazdálkodó – a megfelelő bírálat érdekében nem kötelezhető az egyes óraszámok fenntartás nélküli elfogadására, így az ajánlatkérő – az [ajánlattevő] által – a bírálat részévé tett időráfordítás mértékének vizsgálata körében figyelemmel lehet saját tapasztalatára, vagy más olyan támpontra – jelen esetben a kamarai ajánlásra –, melyek alapot adhatnak a vizsgálatnak – még abban az esetben is, amikor erre vonatkozó kifejezett előírás a közbeszerzési dokumentumokban nem kerül megjelölésre és az elszámolás alapja nem időalapú. Vizsgálat nélkül ugyanis az ajánlat és az áringokolások közötti koherencia nem ítéhető meg, az pusztán egy kimutatás egyszerű elfogadása lenne mögöttes szakmai tartalom megítélhetősége nélkül, mely a Kbt. 2. § (4) bekezdése szerinti alapelvi követelménnyel nem összeegyeztethető.”⁵⁹ Egyébként az ajánlat érvénytelenségét „[n]em az eredményezte, hogy az áringokolása körében ismertetett munkaórákkal kalkulálta ajánlati árát, hanem az, hogy ezen munkaórák tényszerűsége, alátámasztottsága nem igazolódott be, kiegészítő indokolásában nem tudott magyarázatot adni mindannak a levezetésnek, melyet az áringokolásában ő maga adott meg.”⁶⁰

h) Említhetők olyan költségek is, amelyek alakulására a szerződés teljesítésének konkrét körülményei fognak döntő hatást gyakorolni, azonban ezekkel már az ajánlattétel időszakában is megfelelő módon számolni kell.

⁵⁶ A KDB D.52/15/2023. számú határozatában kifejtett álláspontot idézi a KDB D.763/20/2024. számú határozata, [51].

⁵⁷ A KDB D.763/20/2024. számú határozata, [51].

⁵⁸ A KDB D.52/15/2023. számú határozata, [53].

⁵⁹ A KDB D.350/21/2025. számú határozata, [47].

⁶⁰ A KDB D.350/21/2025. számú határozata, [48].

Egy hostess-szolgáltatások beszerzése tárgyú közbeszerzési eljárásban az ajánlattevő azt rögzítette az indoklásában, hogy rendelkezik formaruhával, ezért e körben nem számolt költséggel. Ezt azonban a KDB nem fogadta el, mert az ajánlatkérő még nem ismertette, hogy milyen formaruhát kell az ajánlattevőnek biztosítania, tehát megvan az esélye annak, hogy olyan formaruhát igényel az ajánlatkérő, amellyel az ajánlattevő még nem rendelkezik, vagy ha rendelkezik is, előfordulhat, hogy később arculatváltás lesz, és ennek megfelelően újak beszerzésének költségével kell tervezni. Emellett a szerződés időtartama több, mint egy év, ez idő alatt számolni kell a ruhák amortizációjával, tisztíttatásával is. „Így az, hogy az [ajánlattevő] nem kalkulált egyáltalán erre vonatkozóan költséggel, nem megfelelő, hiányos. Az indoklásban foglaltak alapján ezért megállapítható, hogy nem tartalmaz minden felmerülő költséget az [ajánlattevő] ajánlati ára. Nem megfelelő továbbá az az [ajánlattevői] hivatkozás, hogy a közvetett költségek között az egyéb előre nem várható költségek között kalkulált az [ajánlattevő] az esetlegesen e körben felmerülő költségekkel, mert a közvetett költségek az [ajánlattevő] által az indoklásban megjelöltek szerint más tartalmú költségeket foglalnak magukban, továbbá a formaruhákkal kapcsolatos költségek előre nem várható költségnek nem minősülnek, mivel a formaruha szükségességét az [ajánlattevő] tudta előre, így az azzal kapcsolatos költséggel előre számolni kell.”⁶¹ Egyébként a KDB azt is rögzítette, hogy a tartalékokra sem lehet hivatkozni eredményesen ebben a körben, valamint a további, kiegészítő indoklás sem szolgálhat alapul a korrekcióra, mert hiányzó tételek pótlására nincs lehetőség.⁶²

i) Szükséges említést tenni a tartalékról⁶³ (a tartalék-képzésről), hiszen valóban lehetnek olyan előre nem látható kockázatok, amelyek költségei fedezésének hasznos forrása lehet a szerződés teljesítésének időszakában.

A tartalék is részét képezi az ajánlattevői árképzésnek, vita tárgyát képezheti az, hogy az alultervezett-e vagy sem. Egy esetben a versenytárs ajánlattevő azzal érvelt, hogy a másik ajánlattevőnek a tartalékkeretet esetleg alacsonyabb arányban kellett volna figyelembe vennie. A KDB azonban úgy ítélte meg, hogy ezek a feltételezések nem változtatnak azon, hogy az ajánlattevő tartalékkerettel számolt, és mivel nem állították, hogy a tartalékkeret oly mértékben alultervezett, hogy nem is jelenhet meg az árképzésben, a KDB nem látott okot sem az ajánlati ár megalapozatlansága miatti érvénytelenségre, sem pedig a további ajánlatkérői indokoláskérés alkalmazhatóságára.⁶⁴

A tartalék kapcsán fontos az, hogy az ajánlatkérő mit írt elő. Erre a területre is igaz, hogy a jogszabály meglehetősen szűkszavú, így az ajánlatkérői előírások némely esetben vita tárgyát képezhetik. Egy esetben a következőképpen fogalmazott a bíróság: „A tartalékkeret képzését az [ajánlatkérő] nem írta elő az ajánlattevők számára, mivel erre elsősorban építési beruházások esetén van szükség. A nyertes ajánlattevőn nem kérhető számon az, hogy a teljesítés során milyen fokú kockázattal kalkulál, és ennek extra költségeit külön költség soron miért nem jeleníti meg.”⁶⁵ Megjegyzendő ebben a körben, hogy az építési beruházások esetén alkalmazandó tartalékkeret,⁶⁶ az egyébként kiköthető opció és az ajánlati árban megvalósítható tartalékképzés nem ugyanaz, bár „[s]em a Kbt., sem a Korm. rendelet nem tartalmazza az opció fogalmát, a tartalékkeretről ezzel szemben a jogszabályok kifejezetten rendelkeznek.”⁶⁷ A tartalékkeret „Tipikusan a kivitelezés során felmerült pót- vagy többletmunkák ellentételezésére szolgál, amelynek összegét, mint opcionális részt a közbeszerzés becsült értékebe is be kell számítani. A tartalékkeret terhére csak az építési beruházás teljesítéséhez, a rendeltetésszerű és biztonságos használathoz szükséges

⁶¹ A KDB D.470/15/2021. számú határozata, [35].

⁶² Ld. a KDB D.470/15/2021. számú határozata, [35]–[36] pontjait.

⁶³ „Későbbi felhasználás végett megtakarított, félretett v. felhalmozott pénz v. más anyagi eszköz.” Bárczi Géza – Ország László (szerk.): A magyar nyelv értelmező szótára 6. Sz-Ty (Akadémiai Kiadó, Budapest, 1962) 527. o.

⁶⁴ Ld. a KDB D.265/17/2021. számú határozatának [104]–[105] pontjait.

⁶⁵ A Fővárosi Törvényszék 104.K.701.001/2020/6. számú ítélete, [31].

⁶⁶ Ld. az Épköz. 20. §-át.

⁶⁷ A KDB D.119/9/2020. számú határozata, [36]. A kereset elutasításáról ld. a Fővárosi Törvényszék, 103. K.704.941/2020/29. számú ítéletét.

munkák számolhatóak el.”⁶⁸ Ennek megfelelően kell megítélni azt a helyzetet, ha az ajánlattevő az egyik ajánlati elemre, a tartalékkeretre 0%-os vállalást tesz a költségvetés vonatkozó sorában úgy, hogy az ajánlatkérő a tartalékkeretre nézve semmilyen előírást nem tett sem a mérték, sem pedig a felhasználás körében. A KDB – az akkori szabályok szerint – úgy fogalmazott, hogy az ajánlatkérő nem értékelte önállóan a költségvetési főösszesítőben szereplő tételt, emiatt nem minősül az ajánlati ár aránytalanul alacsonynak. Emellett megállapították, hogy a „[t]artalékkeret egy olyan kockázati tétel, amelyhez műszaki tartalom nem társul, ezáltal egy olyan árnövelő tétel, amely amennyiben beárzásra nem kerül, az az ajánlat érvényességét nem befolyásolja, mivel műszaki tartalmat nem érint, így a szerződés teljesítését nem veszélyezteti.”⁶⁹ Ha az ajánlatkérő nem ír elő tartalékkeretet, akkor ehhez célszerű igazítania az árazatlan költségvetés sorait is, a felesleges jogviták elkerülése érdekében. Egyébként a tartalékkeret előírása alapvetően az ajánlatkérő döntésétől függ, de vannak esetek, amikor azt jogszabály alapján kötelező alkalmazni és az ennek megfelelő rendelkezéseket a kivitelezési szerződés részévé kell tenni.⁷⁰

Az is hangsúlyos, hogy az ajánlattevő a tartalékszámítása kapcsán milyen kifejezést használ. Egy esetben a nyertes ajánlattevő az indokolásában úgy fogalmazott, hogy a nyereségéből adott százalékban „eredménytartalékot” képez a következő évre tervezett minimálbér- és garantált bérminimum-emelés fedezetének biztosítására. A KDB a vonatkozó jogorvoslati eljárásban megvizsgálta, hogy a nyertes ajánlattevő által használt „eredménytartalék” fogalom mit jelent az Sztv. rendszerében, arra is tekintettel, hogy sem az indokolásában, sem a további, kiegészítő indokolásában nem „[t]ett arra vonatkozó nyilatkozatot [...], hogy az eredménytartalék kifejezést nem az Sztv. szerinti saját tőke elemként értelmezve használta. Ezt kizárólag az ajánlatkérő állította

a jogorvoslati eljárás során benyújtott észrevételében...”⁷¹ Abból az egységes joggyakorlatból indultak ki, amely szerint „[v]alamennyi ajánlati elem vonatkozásában ténylegesen felmerülő valamennyi költséget ott kell elszámolni, ahol az valójában felmerül, az egyes költségtényezők nem csoportosíthatók át. A Döntőbizottság rögzíti, hogy ezt a körülményt egy objektív alapú áringokolásnál nem lehet figyelmen kívül hagyni, különösen az Sztv. 15. § (3) és (7) bekezdései alapján.”⁷² A KDB ebből adódóan nem fogadta el objektívnek a nyertes ajánlattevői indokolást, ugyanis az „Az áringokolás [...] tekinthető objektív alapúnak, amely egyértelműen alátámasztja a tényleges helyzetet. A Döntőbizottság rámutat, hogy az eredménytartalék a gazdasági társaság saját tőkéjének része, amely nem likvid, így az a béremelésre jogszerűen nem használható fel.”⁷³ Ebből következően arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az ajánlatkérőnek további, kiegészítő indokolást kellett volna kérnie, hiszen az ajánlatkérőnek „[t]isztáznia kell, hogy a [nyertes ajánlattevő] pontosan mit ért az eredménytartalék kifejezés alatt, hogy mely soron áll rendelkezésre a [...] béremelések fedezete. Az ajánlatkérő [úgy] hozott döntést a [nyertes ajánlattevő] ajánlata érvényessége kérdésében, hogy nem tisztázta további kiegészítő áringokolás-kérés útján azt, hogyan képezte az eredménytartalékot az ajánlattevő, ezzel az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 72. § (3) bekezdését.”⁷⁴ A KDB ahhoz a feltételhez kötötte az eljárás folytatását, hogy az ajánlatkérő „további kiegészítő áringokolás-kérés keretében tisztázza,” hogy a nyertes ajánlattevő „kiegészítő áringokolása az [...] Sztv. 15. § (3) és (7) bekezdéseinek megfelelő-e az, hogy a következő évhez kapcsolódó „béremelés költsége fedezetére eredménytartalékot képezett.”⁷⁵

Ahogy arról szó volt a korábbiakban, a tartalék például vírusvédelmi előírások és védekezés költségeire is fedezetet nyújthat, azok kifejezetten ilyen jellegű és

⁶⁸ A KDB D.119/9/2020. számú határozata, [36]. A kereset elutasításáról ld. a Fővárosi Törvényszék, 103. K.704.941/2020/29. számú ítéletét.

⁶⁹ A KDB D.392/15/2012. számú határozata.

⁷⁰ Ld. pl. az állami építési beruházások rendjéről szóló 2023. évi LXIX. törvény 48. §-át.

⁷¹ A KDB D.691/17/2025. számú határozata, [57].

⁷² A KDB D.691/17/2025. számú határozata, [58].

⁷³ A KDB D.691/17/2025. számú határozata, [58].

⁷⁴ A KDB D.691/17/2025. számú határozata, [59]–[60].

⁷⁵ A KDB D.691/17/2025. számú határozatának rendelkező része.

célú kiadások fedezetére kialakított tartalék soron figyelembe vehető. ⁷⁶ Ugyancsak elfogadható volt a „költésértartalék” fedezetként akkor, amikor az ajánlattevő már nyújtott korábban a közbeszerzés tárgyát képező szolgáltatásokat, és így induló költségekkel nem számolt. („[é]letszerűek és elfogadhatóak a nyertes ajánlattevő különlegesen előnyös körülményekre való hivatkozásai is miszerint a korábban már nyújtott ilyen jellegű szolgáltatásra való tekintettel, ezen költségelemek tekintetében induló költségekkel, illetőleg jelentős költségráfordításokkal nem kellett számolnia, illetőleg ezekre a költségtartalék megfelelő fedezetet nyújt.”) ⁷⁷ Azonban nem lehet minden esetben feltétel nélkül hivatkozható végső mentsvárként alkalmazni akkor, ha az ajánlattevő nem megfelelően tervezett a szükséges költségekkel, illetve akkor, ha saját maga jelöli meg a tartalék felhasználásának kereteit, funkcióit, tekintettel arra, hogy „A Döntőbizottság kialakult joggyakorlata szerint a tartalék nem képezheti az előre meghatározott, de rosszul kalkulált költségek forrását.” ⁷⁸ Egy másik, az iparűzési adóra vonatkozó jogvita során a KDB a következőképpen foglalt állást: „A Döntőbizottság gyakorlata konzekvens a tekintetben, hogy a teljesítés során felmerülő minden költséget ott kell figyelembe venni, ahol, vagy amivel kapcsolatban az felmerül. Így az iparűzési adóval kapcsolatos hiány nem orvosolható a tartalékból való feltöltéssel, átcsoportosítással. Az [ajánlattevő] ajánlatának teljesíthetőségét és a jogszabályoknak való megfelelését az ajánlattétel időpontjában az ajánlatban feltüntetett adatok alapján kell megítélni. Az ajánlat helyi iparűzési adó tekintetében tett mértéke akként rögzült, ahogy azokkal az [ajánlattevő] az ajánlat megtételének időpontjában kalkulált, és ennek forrása az ajánlatban nem az [ajánlattevő] által képzett tartalék összege. Az ezzel ellentétes joggyakorlat arra vezetne, hogy az aránytalanul alacsony árra folytatott vizsgálat objektív keretei elmosódnának, és az ajánlatkérők nem tudnának objektív módon vizsgálatot lefolytatni az ajánlat adott áron való teljesíthetőségéről. Ez pedig alkalmas lenne a közbeszerzések átláthatóságának veszé-

lyeztetésére.” ⁷⁹ A bíróság is osztotta a KDB álláspontját, mivel az ajánlattevő az alábbiak szerint határozta meg a tartalék célját: olyan vállalkozói költségekre és kockázatokra nyújt fedezetet, amelyek a teljesítés során vagy azzal összefüggésben merülnek fel, amelyekkel tehát az ajánlattevő előzetesen nem kalkulált. „A KDB mind-ebből következően helytállóan vette figyelembe a tartalék [ajánlattevő] által megjelölt funkcióját és megfelelő súlyt tulajdonított annak, hogy utóbb azt más módon kívánta volna felhasználni. A döntése helyességét nem teszi kétségessé, hogy az [ajánlattevő] a későbbiekben, a jogorvoslati eljárás során tett nyilatkozatában, illetve a keresetlevelében a képzett tartalékot már más jellemzőkkel kívánta felruházni. Az [ajánlattevő] a tartalék összegét a saját maga által az Indokolásban felállított kritériumok alapján sem használhatta volna fel a megemelt hipa összegének kiegészítésére.” ⁸⁰ Egy-egy jogvita szempontjából az is lényeges lehet tehát, hogy ha az ajánlattevő tartalékot képez, és ennek a rendeltetését, a felhasználás kereteit is meghatározza, akkor az ehhez való kötöttséget is figyelembe kell venni.

Megjegyzendő, hogy említhető a korábbi joggyakorlat időszakából olyan döntés, amely másképpen foglalt állást a helyi iparűzési adó tartalékból történő finanszírozása kapcsán. Egy esetben az ajánlatkérő az indokoláskéréseiben a helyi adók tételét külön szempontként nem szerepeltette. A kérelmet benyújtó közös ajánlattevők is a helyi iparűzési adó tételét az áringdolásuk kockázati fedezet tételében mutatták ki havi rendszerességgel. A KDB azt vizsgálta, hogy a támadott ajánlatot benyújtó közös ajánlattevők az áringdolásukban meghatározott tartalék és irodai adminisztrációs és központi költségekre vonatkozó Ft/hó összeg fedezetet nyújt-e az általuk kalkulált havi iparűzési adóra, vagy sem. Úgy foglaltak állást, hogy „[a] tartalék, illetőleg az adminisztrációs és központi költségek az iparűzési adó fenti összegére elégséges fedezetet nyújtanak akként, hogy a tartalék és a központi költségek tételét összeadva annak mintegy harmadát teszi ki, ekként a közös ajánlattevők által megjelölt ezen költségteleken kívül a tartalék egyéb

⁷⁶ A KDB D.222/17/2021. számú határozata, [91].

⁷⁷ A KDB D.161/13/2023. számú határozata, [45].

⁷⁸ A KDB D.66/23/2024. számú határozata, [80]. A kereset elutasításáról ld. a Fővárosi Törvényszék 103.K.701.388/2024/12. számú ítéletét.

⁷⁹ A KDB D.66/23/2024. számú határozata, [82]-[83].

⁸⁰ A Fővárosi Törvényszék 103.K.701.388/2024/12. számú ítélete, [19].

célra is fedezetet nyújt.”⁸¹ A bíróság úgy foglalt állást, hogy az ajánlatkérő megemlítette az indokoláskérésében a közterheket, de azokat nem bontotta szét, így a kérelmet benyújtó közös ajánlattevők is a helyi iparűzési adót az árindokolás kockázati fedezeti tételében mutatták ki havi rendszerességgel és a nyertes ajánlattevők tekintetében is ehhez képest – az egyenlő elbánás elvére tekintettel – a KDB megfelelően vette figyelembe a tartalék/irodai adminisztrációs és központi költségek tételét. „Önmagában nem teszi elfogadhatatlanná az árindokolást az, ha külön e tétel megnevezésre nem kerül, de kimutatható a rendelkezésre álló adatok alapján, hogy a helyi adó költsége fedezve van, az teljesíthető a tartalék összegére is figyelemmel.”⁸²

Az *árfolyamkockázat* kezelése (képez-e vele kapcsolatban tartalékot az ajánlattevő vagy sem) is volt már jogvita tárgya. Egy esetben az ajánlatkérő – többek között – azzal indokolta az ajánlat érvénytelenségét, hogy az ajánlattevő nem számolt az árfolyamváltozással. Az ajánlattevő az ajánlatkérői felhívásra úgy nyilatkozott, hogy „árfolyam kockázattal összefüggő költség” nem merül fel az esetében, az indokolás mellékletét egy gazdasági szereplőtől származó, forintban megadott árajánlat is képezte, az árajánlat pedig tartalmazta az ajánlatot adó általános szerződési feltételeinek internetes elérhetőségét is. A KDB megvizsgálta a hivatkozott általános szerződési feltételeket, és megállapította, hogy az kifejezetten lehetővé tette a szállítói áremelést például árfolyamváltozás miatt, ennek megfelelően a KDB szerint az ajánlat érvénytelen, mert nem adott objektív választ azzal összefüggésben, hogy mely okból nem tartja indokoltnak árfolyamkockázattal kapcsolatos tartalék képzését, hiszen az ajánlattevő a kiegészítő indokolásában kizárólag arról nyilatkozott, hogy ajánlati árai forintban értendők és öt évre vonatkoznak. Mindebből azonban az következett – osztva az ajánlatkérői álláspontot –, hogy az ajánlat árfolyamkockázattal összefüggésben nem került objektív módon alátámasztásra. A KDB rámutatott azon joggyakorlatra, „[a]mely szerint az ajánlati árakat az ajánlatadás pillanatában

fennálló, ajánlattevő rendelkezésére álló ajánlati áron kell kalkulálni”, de ebben az ügyben nem ez okozott érvénytelenséget, mert az ajánlattevő a folyamatban lévő közbeszerzési eljárás során a joggyakorlatnak megfelelően, az általa az ajánlattételkor ismert ajánlati áron képezte ajánlati árát. Az indokolás során azonban azt nem tudta alátámasztani, hogy a jelentős értékben adott szállítói árajánlat esetében az öt éves szerződéses időszakban nem történik áremelkedés, „[s]őt az általa csatolt iratok az ajánlatkérő állításával egyezően kifejezetten az ellenkezőket – az árfolyamváltozásból eredő költségváltozás lehetőségét – igazolták.”⁸³

A tartalék jó szolgálatot tehet azokban az esetekben, amikor az ajánlattevő a közbeszerzési jogi környezetből eredően, az abban rejlő lehetőségeket kihasználva kerül abba a helyzetbe, hogy nem tud konkrétumokat előadni, viszont számol annak a lehetőségével, hogy a későbbiekben az általa kalkulált költségnél magasabbal kell számolni. Az alvállalkozók körében részletesebben lesz erről a kérdéstről szó, azonban ebben a körben röviden megemlíthető a következő példa. A Kbt. szabályozásából adódóan csak az ajánlattételkor ismert alvállalkozókat kell megjelölni az ajánlatban, feltéve, hogy ezt az ajánlatkérő előírta.⁸⁴ Nem törvényi követelmény tehát, hogy az ajánlattevő személy szerint megnevezze az alvállalkozóit. Ha nem kötelező kiválasztania őket az ajánlattételi határidő lejártáig, akkor nyilván nem tudhatja, hogy azt a feladatot, amelyet ő alvállalkozásba kíván majd adni, ki és mennyiért, milyen árképzés eredményeként fogja teljesíteni, tehát nem lehet még kitől konkrétumokat (számításokat, levezetések, egyértelmű ajánlatokat) kérni. Egy esetben az ajánlattevő ezt úgy hidalta át, hogy indikatív ajánlatokat kért, és a legalacsonyabbakat csatolta. Ezek sem voltak aggálytalanok, azonban fontos elvi kiindulópont lehet, hogy „A Döntőbizottság álláspontja szerint indokolt lehet, hogy ilyen esetben az ajánlattevő a megalapozott ajánlattételhez több – akár hosszabb ajánlati kötöttségű – indikatív ajánlatot is beszeressen az alvállalkozói bevonással érintett részre, továbbá a

⁸¹ A KDB D.202/9/2015. számú határozata. A kereset elutasításáról ld. a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.32.221/2015/5. számú ítéletét, amelyet hatályában fenntartott a Kúria Kfv.II.37.156/2016/5. számú ítélete.

⁸² A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.32.221/2015/5. számú ítélete, amelyet hatályában fenntartott a Kúria Kfv.II.37.156/2016/5. számú ítélete.

⁸³ A KDB D.763/20/2024. számú határozata, [56]–[58].

⁸⁴ Ld. a Kbt. 66. § (6) bekezdését.

tartalék összegét a szokásosnál magasabb mértékben állapítsa meg.”⁸⁵ A megfelelő indikatív ajánlatok mellett tehát a tartalék számítása is lényeges lehet, hiszen nem lehet tudni, hogy pontosan mennyiért is fogják majd a feladat teljesítését vállalni a jövőben az alvállalkozók, tehát nyilván fedezetet kell biztosítani arra az esetre, ha végül csak magasabb összegben sikerül megkötni az alvállalkozói szerződéseket.

A tartalék azonban *nem szükségszerű eleme* az indokolásnak. „Áttekintve az [ajánlattevői] indokolásokat azonban az volt megállapítható, hogy az [ajánlattevő] kifejezetten tartalékot nem mutatott ki, kizárólag nyereséggel számolt, mely azonban nem azonos a tartalék fogalmával.”⁸⁶ Az árindokolás összeállításának is van

költsége, ugyanakkor „[a]z ajánlati ár alátámasztásának kötelezettsége nem függ sem a beszerzés értékétől, sem az ezzel járó munkateher mértékétől. Ilyen 'arányosítást' ezért az KDB sem vizsgálhat.”⁸⁷ Azonban „Az ajánlattevőknek nem kell tartalékot sem képeznie az ajánlati ár alátámasztásának munkaköltségére, mert már az ajánlati ár kialakításakor is számítania kell arra, hogy az árképzését majd alá kell tudni támasztania.”⁸⁸ Különösen igaz ez azokra a helyzetekre, amikor az ajánlattevőnek tudnia kell, hogy az ajánlati árának a becsült értékhez viszonyított különbsége miatt az ajánlati ára aránytalanul alacsonynak minősül, így – a Kbt. előírásai alapján – mindenképpen árindokolást fog kérni tőle az ajánlatkérő.⁸⁹

---

⁸⁵ A KDB D.94/21/2021. számú határozata, [56].

⁸⁶ A KDB D.1/13/2019. számú határozata, [55].

⁸⁷ A Fővárosi Törvényszék 106.K.702.915/2024/13. számú ítélete, [42].

⁸⁸ A Fővárosi Törvényszék 106.K.702.915/2024/13. számú ítélete, [42].

⁸⁹ A Fővárosi Törvényszék 106.K.702.915/2024/13. számú ítélete, [42].

A horvátországi és a litvániai hivatalos státusszal rendelkező közbeszerzési szakértők Public Procurement Experts with Official Status in Croatia and Lithuania

Dr. Vén Gergely, vezető jogi tanácsadó, Közbeszerzési Hatóság

DOI: 10.37371/KEP.2026.3.4

Címszavak: közbeszerzési szakértő, állami közbeszerzési szaktanácsadó, felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó, járulékos közbeszerzési szolgáltatás

Absztrakt

Magyarországon kívül Horvátország és Litvánia is rendelkezik olyan közbeszerzési szakértőkkel, akik valamilyen hivatalos, államilag elismert státusszal rendelkeznek és bevonásuk a közbeszerzési eljárásokba – legalábbis bizonyos esetekben – kötelező. Ebben a cikkemben igyekszem áttekinteni ezen személyeknek a horvátországi és litvániai közbeszerzési eljárásokban játszott szerepét, illetve bemutatni azt, hogy ezekben az országokban miként lehet megszerezni ezt a hivatalos közbeszerzési szakértői státuszt. A cikkben ezen kívül összevetem őket a magyarországi megfelelőikkel, az állami közbeszerzési szaktanácsadókkal és a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadókkal is.

Abstract

Outside Hungary, Croatia and Lithuania also have public procurement experts who have some kind of official, state-recognized status and whose involvement in public procurement procedures is mandatory, at least in certain cases. This study reviews the role of these individuals in public procurement procedures in Croatia and Lithuania and describes how to obtain official public procurement expert status in these countries. I also compare these experts with their counterparts in Hungary: state public procurement consultants and accredited public procurement consultants.

Horvátország és Litvánia – Magyarországgal és Szlovákiával¹ együtt – az Európai Unió azon kivételes tagállamai közé tartoznak, amelyekben a jogalkotó úgy döntött, hogy a közbeszerzések megfelelő lebonyolításához szükséges az ajánlatkérő oldalán közreműködő járulékos közbeszerzési szolgáltatást nyújtó személyeket valamilyen bürokratikus ellenőrzés alá vonni. Magyarországon például ilyen személyek immár 22 éve – változó elnevezéssel: hivatalos közbeszerzési tanácsadó, felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó, állami közbeszerzési szaktanácsadó – járnak el közbeszerzési szakértelmet biztosítva az ajánlatkérő oldalán. Ezek a hivatalos státusszal rendelkező szakértők – ahol vannak ilyenek – általában piaci alapon végzik a munkájukat, illetve az sem kizárt, hogy e hivatalos státusszal nem rendelkező szereplők is létezzenek a közbeszerzési piacon, ám az kétségtelen, hogy az ilyen hivatalos stá-

tusz megszerzése még akkor is piaci előnyt jelent, ha egyébként az igénybevételük nem kötelező, mivel a státusz megléte önmagában feltételezi, hogy van mögötte akár egy szakmai vizsgálóval, akár gyakorlattal megalapozott szakértelem.

Az Európai Parlament és a Tanács 2014. február 26-i 2014/24/EU irányelve a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (a továbbiakban: 2014/24/EU irányelv) és a többi, az ún. közszolgáltatói közbeszerzésekről szóló és a koncessziós irányelvről egyaránt elmondható, hogy nem foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy az egyes európai uniós tagállamok ajánlatkérői milyen személyi, szervezeti keretrendszerben folytatják le a közbeszerzési vagy koncessziós eljárásaikat. Másképpen fogalmazva: a tagállamok jogalkotására bízzák annak eldöntését, hogy kívánna-e, és ha igen, milyen személyi és szervezeti segítséget nyúj-

¹ Lásd Vén Gergely: A járulékos közbeszerzési tevékenység szabályozása Csehországban, Lengyelországban és Szlovákiában, valamint összefüggései az uniós és a magyar közbeszerzési joggal. In: Közbeszerzési Értesítő Plusz. 2025/5. sz., 38-47.

tani a közbeszerzési eljárások lebonyolításához, milyen kereteket adnak a járulékos beszerzési tevékenységnek.² Az Európai Bizottság 2017-ben tette közzé az (EU) 2017/1805 sz. Ajánlását annak érdekében, hogy nemzeti szinten ösztönözze az uniós tagállamokat a közbeszerzések professzionalizációjára irányuló stratégiák és kezdeményezések kidolgozására. Ez nem bizonyult elégségesnek, a közbeszerzők alacsony szintű profesz-zionalizációja számos uniós tagállamban rendszerszin-tű probléma, aminek eredményeként, a közbeszerzési szolgáltatók piaca virágzik, mivel egyes ajánlatkérők még a közbeszerzési szabályok alapvető ismereteinek is híján vannak.

Az Európai Bizottság ebből a célból tette közzé a ProcurCompEU-t.³ Ennek az eszköznek az a célja, hogy hozzájáruljon a közbeszerzés professzionalizációjához, azáltal, hogy elismeri és támogatja a vonatkozó szakmai tevékenységek stratégiai jelentőségét és elősegíti annak elérését, hogy az ezen a területen dolgozó szakemberek képesek legyenek megfelelni a jövő kihívásainak és a közösségi beruházásokat a fenntartható növekedés szolgálatába állítani. A ProcurCompEU tartalmaz többek között egy tanulmányt a közbeszerzés professzionalizálásáról az EU-ban és azon kívül.⁴

Régóta kívánatosnak tetszik egy színvonalas, egységes közbeszerzői szakma kialakulása és fenntartása. Ahol ezeknek a személyeknek hivatalos státusza van, ott e szakma is nagyobb presztízsnak örvend.⁵

Mindenekelőtt érdemes megnézni, hogy a 2014/24/EU irányelv mit tartalmaz a közbeszerzési eljárások lefolytatásának személyi feltételeiről. A 2014/24/EU irányelv 2. cikk (1) bekezdés 15. pontja szerint járulékos beszerzési tevékenységnek minősülnek a beszerzési tevékenységekhez nyújtott támogatási tevékenységek, különösen a következő formákban:

- az építési beruházásra, árubeszerzésre vagy szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélését, illetve ilyen keretmegállapodások megkötését az ajánlatkérő szerv számára lehetővé tevő műszaki infrastruktúra;
- a közbeszerzési eljárások lefolytatásával vagy tervezésével kapcsolatos tanácsadás;
- közbeszerzési eljárások előkészítése és irányítása az érintett ajánlatkérő szerv nevében és javára.

A járulékos beszerzési tevékenységet nyújthatja a 2014/24/EU irányelv 2. cikk (1) bekezdés 16. pontja szerint központi beszerző szerv, vagy a 17. pont szerint beszerzési szolgáltató, aki olyan közjogi vagy magánjogi szerv, amely járulékos beszerzési tevékenységet kínál a piacon.

A 2014/24/EU irányelv 37. cikk (4) bekezdése szerint lehetőség van arra, hogy a központi beszerző szerv által az ajánlatkérő részére nyújtott járulékos beszerzési tevékenységre irányuló szerződés megkötését ne előzze meg közbeszerzési eljárás. Ez utóbbi szabályt az adott nemzeti jogalkotók eldönthetik, hogy adaptálják-e, vagy sem.

Az Európai Unió tagállamaira ugyanakkor a fentiekben ismertetett törekvések dacára leginkább az jellemző, hogy a járulékos közbeszerzési szolgáltatásra vonatkozó jogi szabályozásuk nem terjed túl a 2014/24/EU irányelv által lefektetett minimális szabályokon. Ezek alól jelent kivételt például a jelen dolgozatban tárgyalt két ország, Horvátország és Litvánia közbeszerzési jogi szabályozása.

Horvátország

A járulékos közbeszerzési szolgáltatásról általában Horvátországban

A közbeszerzési szakértőkre és tanácsadókra vonatkozó szabályozással való megismerkedés előtt érdemes rövi-

² Lásd Dezső Attila (szerk): Magyarázat az Európai Unió közbeszerzési jogához. Budapest, Wolters Kluwer, 2015.

<https://uj.jogtar.hu/#doc/db/374/id/A15Y1578.KK/ts/20150228/lr/chain184>; III. fejezet 5. Az uniós szabályozás célja és rendszere pontjának utolsó bekezdése, XI. fejezet 4. Az elsődleges jog alkalmazása a közbeszerzések vonatkozásában pontjának utolsó előtti bekezdése.

³ Lásd: https://commission.europa.eu/funding-tenders/tools-public-buyers/professionalisation-public-buyers/procurcompeu-european-competency-framework-public-procurement-professionals_hu.

⁴ Lásd Marta PAUL: A következő generációt érintő professzionalizációs kihívások a jövőorientált közbeszerzés jegyében in: Közbeszerzési Jog 2022/2 Wolters Kluwer 2022. 2-13.

⁵ Lásd Tátrai Tünde: A közbeszerzés mint sajátos beszerzési tevékenység és fejlődési lehetőségei Magyarországon. PhD értekezés, Budapesti Corvinus Egyetem, 2006; https://phd.lib.uni-corvinus.hu/5/1/tatrai_tunde.pdf.

den áttekinteni a magyarországi szabályozás lényegét. Ez segítséget nyújthat mind a horvátországi, mind a litvániai szabályozás kontextusba helyezéséhez. Magyarországon a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 3. § 14. pontja tartalmazza a „járulékos közbeszerzési szolgáltatás” fogalom meghatározását, amely a 2014/24/EU irányelv 2. cikk (1) bekezdés 15. pontjának a magyar jogba történő átültetése:

„14. járulékos közbeszerzési szolgáltatás: közbeszerzési eljárás lefolytatásához nyújtott támogatási tevékenység, így különösen

- a) közbeszerzési eljárások lefolytatását, illetve keretmegállapodások megkötését az ajánlatkérő számára lehetővé tevő műszaki infrastruktúra rendelkezésre bocsátása,
- b) közbeszerzési eljárások lefolytatásával vagy tervezésével kapcsolatos tanácsadás,
- c) közbeszerzési eljárások előkészítése és lefolytatása az érintett ajánlatkérő nevében és javára;”

A Kbt. 3. § 24a. pontja szerint továbbá közbeszerzési szolgáltató olyan szervezet vagy személy, amely járulékos közbeszerzési szolgáltatást kínál a piacon. Ennél szűkebb személyi kört ölel fel a Kbt. 3. § 2a. pontja szerinti úgynevezett állami közbeszerzési szaktanácsadó, aki a Kbt. 5. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti ajánlatkérő, valamint a Kbt. 5. § (1) bekezdés c) pont ca) alpontja és cb) alpontja szerinti szervezet által foglalkoztatott olyan személy, aki járulékos közbeszerzési feladatot lát el az őt foglalkoztató ajánlatkérő számára.

Magyarországon továbbá – a jelenlegi szabályozás [Kbt. 197/E. §] szerint – előreláthatólag 2026. június 30-ig létezni fognak az úgynevezett felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadók is, akik lényegében az állami közbeszerzési szaktanácsadókkal megegyező feladatkört láttak, illetve látnak el, ám attól némileg eltérő személyi körben, azaz esetükben nem feltétel a közszféra-szervezet általi foglalkoztatás, korábban lényegében a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadók piaca látta el közbeszerzési szakértelemmel az ajánlatkérőket.

A Kbt. 3. § 2a. pontjának a jelenlegi szöveggel történő, 2023. november 8-i hatályba lépése ugyanakkor nem jelentette a közbeszerzési tanácsadói piac végét, és az a jelenlegi átmeneti állapot 2026. június 30-i lezárulásával sem fog megszűnni. Egyrészt az állami közbeszerzési szaktanácsadók foglalkoztatásából jelenleg ki vannak zárva például a helyi és nemzetiségi önkormányzatok és társulásaik, és az állami közbeszerzési szaktanácsadók kötelező bevonásának tárgyi köre sem terjed ki valamennyi közbeszerzési eljárásra. Ebből következően – mivel a közbeszerzési szakértelemre vonatkozó kereslet ezen szervezetek és beszerzési tárgyak körében is fennáll – járulékos közbeszerzési szolgáltatás továbbra is beszerezhető a piacról, a Kbt. 3. 24a. pontja szerinti úgynevezett közbeszerzési szolgáltatóktól is. Magyarországon tehát jelenleg a független, kvázi hivatásrendi, hivatalos státuszt igénylő közbeszerzési tanácsadás jelenleg elmozdulóban van a közbeszerzési szakértelem magába a közszférába történő integrálás felé. Nem biztos persze, hogy valóban meg is érkezik ide, és egy újabb szabályozási fordulattal nem ruházzák-e fel inkább a tanácsadói piac szereplőit valamilyen különleges státusszal.

Ezen bevezetés után ismerkedjünk meg a horvátországi helyzettel.

Horvátországban a közbeszerzéseket a közbeszerzési jogról szóló 2016. december 12-i törvény (a továbbiakban: Horvát Kbt.) szabályozza a legmagasabb szinten.⁶

A Horvát Kbt. is részben abból a célból került megalkotásra, hogy átültesse az Európai Unió szabályait a nemzeti jogrendszerbe. Ennek megfelelően a Horvát Kbt. is ismeri a 2014/24/EU irányelv 2. cikk (1) bekezdés 15. pontja szerinti járulékos közbeszerzési tevékenységet, amely a Horvát Kbt. 3. cikkének 18. pontja alapján a közbeszerzések támogatását jelenti különösen az alábbiak szerint:

- műszaki infrastruktúra biztosítása, amely lehetővé teszi az ajánlatkérők számára, hogy közbeszerzési szerződéseket ítéljenek oda vagy keretmegállapodásokat kössenek építési beruházásra, áru beszerzésére vagy szolgáltatás nyújtására;

⁶ A horvátországi közbeszerzési jogszabályok elérhetők innen: <https://www.javnanabava.hr/pravni-i-strateski-okvir/podzakonski-propisi> illetve a Horvát Kbt. elérhető innen: <https://www.zakon.hr/z/223/Zakon-o-javnoj-nabavi>.

- közbeszerzési eljárások előkészítésével vagy lebonyolításával kapcsolatos tanácsadás;
- közbeszerzési eljárások előkészítése és lebonyolítása az ajánlatkérő megbízásából.

A járulékos közbeszerzési tevékenység nyújtható mind piaci körülmények között, mind a közszféra keretein belül: egyrészt a Horvát Kbt. 2. cikk 26. pontja ismeri a „beszerzési szolgáltatót”, amely az a gazdasági szereplő, amely a piacon járulékos beszerzési tevékenységet végez, másrészt pedig a Horvát Kbt. 2. cikk 28. pontja megemlíti azt a lehetőséget, hogy a központi beszerző szervezet is végezhet járulékos közbeszerzési tevékenységet. Ezt megerősíti a Horvát Kbt. 366. cikk (1) bekezdése is, amely megismétli azt, hogy a központi beszerző szervezet adott esetben végezhet járulékos közbeszerzési tevékenységet is. Ezek közül a Horvát Kbt. inkább a központi beszerző szervezet által végzett kiegészítő közbeszerzési tevékenységet részesíti bizonyos előnyben azáltal, hogy a Horvát Kbt. 30. cikk 16. pontja beemeli a közbeszerzési eljárások alóli kivételek körébe azt a megállapodást, amelyet az ajánlatkérő a központi beszerző szervezettel köt járulékos közbeszerzési tevékenység végzése céljából.

A hivatalos státuszú közbeszerzési szakértők Horvátországban

Ezek a horvátországi, közbeszerzési szakértőkre vagy tanácsadókra vonatkozó rendelkezések azonban csak a 2014/24/EU irányelv által kijelölt minimális szabályozásnak az átültetései. A horvátországi szabályozás – csakúgy, mint a magyarországi – nem áll meg ezen a ponton, hanem a jogalkotó szükségesnek tartja azt is, hogy az ajánlatkérők megfelelő közbeszerzési szakértelemhez juttatása érdekében további szabályokat alkosson meg. Horvátországban ugyanis léteznek hivatalosan elismert státuszú közbeszerzési szakértők is. E horvátországi közbeszerzési szakértőkről maga a Horvát Kbt. nem ad fogalom meghatározást, illetve egyéb módon sem írja körül azt, hogy milyen személyek értendők ebbe a körbe. E közbeszerzési szakértők képzését és nyilvántartását a Horvát Kbt. 440. cikke alapján a közbeszerzési politikáért felelős államigazgatási szerv szervezi meg. A Horvát Kbt. 440. cikk (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a közbeszerzési szakértők képzéséről a Gazdasági és Fenntartható Fejlesztési Miniszternek a közbeszerzési képzésről szóló 154/2023. (2023. december 21.) sz. rendelete (a továbbiakban: Kép-

zési Rendelet) szól. Más szempontból a hivatalos státuszú közbeszerzési szakértőkkel összefüggésben néhány igen lényeges információ mégis kiolvasható magából a Horvát Kbt.-ből is: a Horvát Kbt. 197. cikk (1) bekezdése szerint az ajánlatkérő minden egyes eljárása előtt köteles létrehozni egy úgynevezett közbeszerzési szakértői bizottságot. E közbeszerzési szakértői bizottság a Horvát Kbt. 197. cikk (2) bekezdése szerint előkészíti és lefolytatja a közbeszerzési eljárást, és amelynek tagja a Horvát Kbt. 197. cikk (4) bekezdése szerint legalább egy fő közbeszerzési tanúsítvánnyal rendelkező személy. Ez a személy – ahogyan a szakértői bizottság többi tagja is – a Horvát Kbt. 197. cikk (3) bekezdése szerint lehet akár az ajánlatkérő alkalmazottja, akár más személy is.

A Horvát Kbt. szerint tehát a közbeszerzési tanúsítvánnyal rendelkező személyt, azaz a közbeszerzési szakértőt minden egyes közbeszerzési eljárás előkészítésébe és lefolytatásába be kell vonni. Nincsen olyan kiemelt csoportja az ajánlatkérőknek, mint Magyarországon az állami közbeszerzési szaktanácsadók esetében, akiknek egyáltalán alkalmazásában állhat ilyen személy. Nincsenek továbbá a közbeszerzési eljárásoknak olyan – a hivatalos státuszú szakértő kötelező igénybevétele szempontjából – megkülönböztetett tárgyi körei, mint amelyeket a Kbt. 27. § (3) bekezdésének a)-c) pontjai határoznak meg. Azaz Horvátországban nincsen közbeszerzési eljárás ezen hivatalos státuszú közbeszerzési szakértő nélkül. A Kbt. 27. § (3) és (4) bekezdése szerinti úgynevezett bíráló bizottságban szereplő közbeszerzési szakértelemmel rendelkező személy esetében továbbá nem követelmény, hogy egyúttal ő legyen az a személy is, akit állami közbeszerzési szaktanácsadóként vagy felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadóként az ajánlatkérő az eljárásába bevon.

A horvátországi szabályozás továbbá egyértelműbb a magyarországinál a tekintetben, hogy mikortól kötelező a tanúsítvánnyal rendelkező közbeszerzési szakértő bevonása a közbeszerzési eljárásba, ugyanis a Horvát Kbt. 197. cikk (2) bekezdése szerint a közbeszerzési szakértői bizottság előkészíti és lefolytatja a közbeszerzési eljárást. A felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadói tevékenységről szóló 257/2018. (XII. 18.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 257/2018. (XII. 18.) Korm. rendelet] 21. § (2) bekezdése egyrészt a közbeszerzési eljárás előkészítéséről és lefolytatásáról beszél, mint olyanokról, amelyek a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó feladatát képezik, ugyanakkor konkrétan csak azt

az előkészítés körébe tartozó feladatot nevesíti, hogy ez a személy köteles elektronikusan jóváhagyni vagy aláírni az eljárást megindító felhívást és a közbeszerzési dokumentumokat [257/2018. (XII. 18.) Korm. rendelet 21. § (9) bekezdés a) pont]. Ezzel gyakorlatilag megegyező rendelkezéseket tartalmaz az állami közbeszerzési szaktanácsadók tekintetében az állami közbeszerzési szaktanácsadói tevékenységről szóló 478/2023. (X. 31.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 478/2023. (X. 31.) Korm. rendelet] 18. § (1) bekezdése, amely szintén az előkészítés és lefolytatás kifejezéseket tartalmazza és a 18. § (8) bekezdés a) pontja, amely szintén az eljárást megindító felhívás és közbeszerzési dokumentumok jóváhagyásáról szól. Nyilván, ha másként nem, ezzel a jóváhagyással a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó vagy az állami közbeszerzési szaktanácsadó legalább utólag mintegy „rábólint” az ajánlatkérő által a Kbt. 28. § szerinti előkészítés keretében addig végzett tevékenység megfelelő voltára. Ugyanakkor nem egyértelmű, hogy ezeknek a személyeknek a tevékenysége ki kell-e, hogy terjedjen például a Kbt. 28. §-ában szabályozott, eljárást előkészítő tevékenységekre is, például az előzetes piacfelmérésre. A horvátországi szabályozás ellenben világosan leszögezi azt, hogy – a közbeszerzési szakértői bizottság tagjaként – a közbeszerzési szakértői tanúsítvánnyal rendelkező személynek közre kell működni már az eljárás előkészítésében is.

Nemcsak a közbeszerzési „folyamat” elején, hanem a végén is eltér egymástól a horvátországi hivatalos státuszú közbeszerzési szakértők és a magyarországi megfelelőik közreműködésének köre. A közbeszerzési jogorvoslati eljárás szabályait a Horvát Kbt. Negyedik Része, a 398-435. cikkek tartalmazzák. Ezek nem tartalmazzák rendelkezéseket a közbeszerzési szakértőkről. Ezzel ellentétben a Kbt. 145. § (7) bekezdése szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság előtti jogorvoslati eljárásban az állami közbeszerzési szaktanácsadói, kamarai jogtanácsosi vagy ügyvédi képviselőt kötelező. A horvátországi hivatalos státuszú közbeszerzési szakértők szerepe tehát csak a közbeszerzési eljárásra, illetve annak előkészítésére korlátozódik, és a közbeszerzési eljárás lezárulásával véget ér.

Lássuk tehát, kik is ezek a közbeszerzési szakértői tanúsítvánnyal rendelkező személyek, mi a feladatuk? Mint fentebb említésre került, a Horvát Kbt. semmilyen fogalom meghatározást róluk nem tartalmaz. A hivatalos státuszú közbeszerzési szakértők tevékenysége

alapvetően nem különül el a Horvát Kbt. 197. cikke szerinti közbeszerzési szakértői bizottság tevékenységétől. A Gazdasági, Vállalkozási és Kereskedelmi Minisztériumnak a közbeszerzési eljárásokban történő beszerzések és pályázatok dokumentálásáról szóló 65/2017. (2017. július 7.) sz. rendelete (a továbbiakban: Dokumentálási Rendelet) tartalmaz további szabályokat a közbeszerzési szakértői bizottság, ezen belül a közbeszerzési szakértő tevékenységéről. A Dokumentálási Rendelet 17. cikk (1) bekezdése az ajánlatok elektronikus, a 18. cikk (1) bekezdése az ajánlatok nem elektronikus felbontásánál írja elő a közbeszerzési szakértői bizottság valamelyik tagjának a jelenlétét. A Dokumentálási Rendelet 19. cikk (1) bekezdése szerint az ajánlatok vizsgálatának és értékelésének eljárását a közbeszerzési szakértői bizottság folytatja le a közbeszerzési dokumentációban meghatározott feltételek és követelmények alapján. A Dokumentálási Rendelet 19. cikk (2) bekezdése szerint e vizsgálati és értékelési eljárásban legalább egy olyan szakértői bizottsági tagnak részt kell vennie, aki érvényes közbeszerzési tanúsítvánnyal rendelkezik. Ezen kívül többszakaszos eljárásban a szakértői bizottság tagjainak közre kell működniük a részvételi jelentkezések vizsgálatában [Dokumentálási Rendelet 24. cikk (2) bekezdés 19. pont], a tárgyaláson [Dokumentálási Rendelet 25. cikk (1) bekezdés 16. pont], a versenypárbeszédén [Dokumentálási Rendelet 26. cikk (1) bekezdés 15. pont], a végleges ajánlatok bontásakor [Dokumentálási Rendelet 27. cikk (1) bekezdés 9., 14. és 17. pont] és a végleges ajánlatok értékelésekor [Dokumentálási Rendelet 28. cikk (1) bekezdés 33. pont]. Fontos különbség a magyarországi felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadóhoz vagy állami közbeszerzési szaktanácsadóhoz képest az, hogy a horvátországi, tanúsítvánnyal rendelkező közbeszerzési szakértők nem rendelkeznek semmiféle speciális felelősséggel. Nem szükséges például az, hogy az eljárást megindító felhívást és a közbeszerzési dokumentumokat aláírják vagy ellenjegyezzék, vagy bármilyen egyéb módon jóváhagyják. Hasonlóképpen a többi eljárási cselekménynél is a jogszabályokban csak az a feladatuk kerül nevesítésre, miszerint „jelen kell lenniük”, „közre kell működniük”. A jelenlétüket és a közreműködésüket pedig az egyes eljárási cselekmények során felvett jegyzőkönyvek igazolják. A 257/2018. (XII. 18.) Korm. rendelet 21. § (3) bekezdése szerint a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó, a 478/2023. (X. 31.) Korm.

rendelet 18. § (3) bekezdése szerint az állami közbeszerzési szaktanácsadó felel a közbeszerzési szakértelmért. A közbeszerzési szakértő felelősségének ilyen közvetlen megállapítása a horvátországi szabályozásban nem szerepel.

Hogyan szerezhethet valaki Horvátországban közbeszerzési szakértői tanúsítványt?

Az erre jelentkezőnek először is a Képzési Rendelet 2. cikk 11. pontja alapján részt kell vennie a képzésen, amelyért jelenléti igazolást kap. Ez a képzés a Képzési Rendelet 2. cikk 6. pontja szerint egy online platformon⁷ zajlik. A képzés – melynek célja a közbeszerzés területén való ismeretek, készségek és képességek megszerzése a közbeszerzési eljárások hatékony végrehajtása érdekében – szakértői képzési programból és szakmai fejlesztési programból áll [Képzési Rendelet 2. cikk 3. pont]. Ezek közül a szakmai képzési program irányul magának a tanúsítványnak a megszerzésére, azaz akik ezt a szakmai képzési programot sikeresen teljesítik, azok jogosulttá válnak a Horvát Kbt. 197. cikke szerinti közbeszerzési szakértői bizottságban való részvételre. A Képzési Rendelet 13. cikk (2) bekezdése szerint a szakmai képzési program 50 tanórából áll, és aki ezek legalább 75%-án részt vesz, annak a számára részvételi igazolást állítanak ki [Képzési Rendelet 13. cikk (4) bekezdés]. A részvételi igazolás három évig érvényes, amely idő alatt a képzésben résztvevő írásbeli vizsgát tehet [Képzési Rendelet 13. cikk (5) bekezdés]. A képzések részben decentralizáltak, mivel azokat nyújthatja a közbeszerzési politikáért felelős kormányzati szerv, az Állami Közigazgatási Iskola és egy úgynevezett képzési szolgáltató is. Ez utóbbiak magánszervezetek, amelyek 3 évenként megújítandó engedély birtokában végezhetnek közbeszerzési képzési szolgáltatási tevékenységet [Képzési Rendelet 18. cikk]. Az írásbeli vizsgát a közbeszerzési politikáért felelős kormányzati szerv tartja, a vizsgán történő részvétel ingyenes [Képzési Rendelet 20. cikk (1) és (3) bekezdés], a vizsga 50 kérdésből áll és 135 percig tart [Képzési Rendelet 23. cikk (2) és (3) bekezdés]. A jelölt akkor teljesítette sikeresen az írásbeli vizsgát, ha a lehetséges pontszámok legalább 70%-át

elérte [Képzési Rendelet 24. cikk (2) bekezdés]. Az oktatásban való részvételt követően tehát a résztvevő a Képzési Rendelet 4. cikk (1) bekezdése alapján írásbeli vizsgát tesz, amelynek eredményeként – siker esetén – tanúsítványt kap. Emellett a gyakorlati tevékenységnek is lehet szerepe, mivel a Képzési Rendelet 11. cikk (1) bekezdése szerint tanúsítvány adható ki annak is, aki a közbeszerzési politikáért felelős államigazgatási szervnél vagy a Közbeszerzési Eljárásokat Ellenőrző Állami Bizottságnál legalább kétéves szakmai gyakorlattal rendelkezik.

E tanúsítvány a Képzési Rendelet 4. cikk (2) bekezdése szerint a megszerzését követő három évig érvényes. A három év lejártát megelőzően a tanúsítvány megújítható a Képzési Rendelet 5. cikk (1)-(2) bekezdése szerint, amennyiben a közbeszerzési szakértő a tanúsítványának érvényességi ideje alatt teljesít összesen 32 órányi online továbbképzést. A tanúsítvány meghosszabbításában is szerepe lehet bizonyos gyakorlati tevékenységeknek, mivel a Képzési Rendelet 11. cikk (3) bekezdése szerint megújítható azon személyek számára is, akik a közbeszerzési politikáért felelős államigazgatási szervnél vagy a Közbeszerzési Eljárásokat Ellenőrző Állami Bizottságnál legalább kétéves szakmai gyakorlattal rendelkeznek.

A másik része a Képzési Rendelet szerinti képzéseknek túlmutat a tanúsítvány kiadásán, ezek az úgynevezett szakmai továbbképzési programok. A szakmai továbbképzés révén bővülnek a közbeszerzés területén meglévő ismeretek, új ismeretek szerezhethők, és erősödnek a közbeszerzési szakembereknek szükséges készségek [Képzési Rendelet 27. cikk (1) bekezdés]. E szakmai továbbképzési program alap-, közép- és felsőfokon történik [Képzési Rendelet 27. cikk (2) bekezdés]. A szakmai fejlesztési program tartalma a közbeszerzés különböző aspektusaira vonatkozik, de kapcsolódnia kell a Képzési Rendelet 3. mellékletében felsorolt ProcurCompHR kompetenciakeret egyik témájához. A ProcurCompHR⁸ egy európai uniós projekt keretében, a ProcurCompEU-nak megfelelően kifejlesztett kompetencia-keretrendszer és önértékelő eszköz a közbeszerzési

⁷ A platform neve: e-Izobrazba. Elérhető innen: <https://egradani-izobrazba.mingo.hr/> Lényegét tekintve a magyarországi Neptun-rendszerrel rokonítható, a tanuló/hallgató résztvevő nyilvántartása, tantárgyfelvétele és a tanúsítványának státusza, annak nyilvántartása is ebben a rendszerben történik.

⁸ A ProcurCompHR elérhető ezen a linken: <https://egradani-izobrazba.mingo.hr/ProcurCompEuQuestionnaire/Edit?vrst=ProcurCompEU>.

szakemberek számára, amelynek célja a közbeszerzés terén dolgozók készségeinek és tudásának felmérése, fejlesztése és standardizálása a hatékonyabb közbeszerzési eljárások érdekében, és amelyen keresztül a szakemberek anonim módon értékelhetik saját képességeiket. Ez a kompetencia-keretrendszer meghatározza azokat a kulcsfontosságú készségeket (pl. jogi ismeretek, projektmenedzsment, etika), amelyekre egy közbeszerzési szakembernek szüksége van.

A Képzési Rendelet továbbá nagy szabadságot és autonómiát biztosít abban is, hogy oktatói oldalon is be lehet kerülni a közbeszerzési képzési rendszerbe. A Képzési Rendelet 16. cikke alapján ezt mind tudományos (oktatói, előadói, tudományos publikációs), mind szakmai gyakorlati (akár valamely ellenőrző szervnél, akár közbeszerzések lebonyolítása terén megszerzett) követelmények teljesítésével el lehet érni. Ezeket a szakértő személyeket be lehet vonni a Képzési Rendelet szerinti oktatásba [Képzési Rendelet 16. cikk (3) bekezdés].

Összességében elmondható tehát, hogy Horvátországban is vannak valamiféle hivatalos státuszú közbeszerzési szakemberek az ajánlatkérő oldalán. Megállapítható az is, hogy egyértelmű képzési feltételeknek kell megfelelniük, és a szaktudásuk fennállását időről időre bizonyítaniuk kell. A rájuk vonatkozó képzési feltételek szigorúbbak, mint a magyarországi állami közbeszerzési szaktanácsadók esetén. Az állami közbeszerzési szaktanácsadók kötelező közbeszerzési szakmai képzéséről szóló 479/2023. (X. 31.) Korm. rendelet nem tartalmaz egységes tanulmányi és vizsgakövetelményeket. Jelenleg Magyarországon az állami közbeszerzési szaktanácsadói státusz megszerzéséhez közvetlenül vezető vizsga nincsen. Ugyanakkor a horvátországi tanúsítvány meghosszabbításához a követelményrendszer enyhébb, nem szükséges bizonyos mennyiségű közbeszerzési eljárásban való részvétel vagy előírt mennyiségű ellenőrzési gyakorlat teljesítése, mint például a 478/2023. (X. 31.) Korm. rendelet 9. § alapján. A Képzési Rendelet szerinti tanúsítványt a képzést követően tett sikeres vizsga birtokában bárki megszerezheti. Nem szükséges a tanúsítvány megszerzéséhez semmilyen előzetes végzettség.

Általában megállapítható a horvátországi tanúsítványal rendelkező közbeszerzési szakértőkről, hogy a felelősségi viszonyaik nem lépnek túl a munkavállalói vagy adott esetben a megbízási jogviszonyon, nincsen kifejezetten az ő felelősségvállalásuk előírva az eljárás közbeszerzési jogi szakszerűségért, nincsenek eljárási cselekmények, ajánlatkérő által kiállított dokumentumok, amelynek érvényességéhez, megfeleléséhez az ő ellenjegyzésük, jóváhagyásuk, aláírásuk szükséges, ennek következtében nem szükséges például felelősségbiztosítási szerződés megkötése és erkölcsi bizonyítvány vagy a feddhetetlenség egyéb igazolása sem. Fontos kiemelni, hogy Magyarországgal megegyezően, de Szlovákiától⁹ különbözően Horvátországban is kizárólag természetes személyek birtokolhatják ezt a státuszt.

A tanúsítványal rendelkező szakértők lehetnek akár az ajánlattevő alkalmazottai, akár egyéb személyek (illetve akár a központi beszerző szervnél alkalmazásban álló személyek). Így tehát nincsen akadálya annak sem, hogy a szakértelmüket a piacon értékesítsék, és így megbízási szerződést kötve az ajánlatkérő oldalán eljárjanak, lebonyolítsák a közbeszerzést. Sőt, annak sem látszik a Horvát Kbt. alapján akadálya, hogy a kiegészítő közbeszerzési szolgáltatást olyan gazdasági szereplők végezzék, amelyek vagy akik nem rendelkeznek a Képzési Rendelet szerinti tanúsítványal, amennyiben egyébként a Horvát Kbt. 197. cikke alapján egy fő, tanúsítványal rendelkező közbeszerzési szakértő az ajánlatkérő oldalán közreműködik.

Litvánia

A járulékos közbeszerzési szolgáltatásról általában Litvániában

Litvániában a közbeszerzéseket a Litván Köztársaság közbeszerzési törvényéről szóló I-1491. sz. 1996. augusztus 13-ai törvény (a továbbiakban: Litván Kbt.) szabályozza a legmagasabb szinten.¹⁰

Csakúgy, mint a magyarországi vagy a horvátországi szabályozásban, Litvániában is beépítette a jogalkotó a Litván Kbt-be a 2014/24/ EU irányelv korábbiakban már ismertetet, a járulékos közbeszerzési tevékenység-

⁹ Lásd Vén Gergely: A járulékos közbeszerzési tevékenység szabályozása Csehországban, Lengyelországban és Szlovákiában, valamint összefüggései az uniós és a magyar közbeszerzési joggal. In: Közbeszerzési Értesítő Plusz. 2025/5. sz., 38-47.

¹⁰ A litván közbeszerzési jogszabályok elérhetők innen: <https://vpt.lrv.lt/lt/teisine-informacija/teises-aktai/viesieji-pirkimai-ta/>.

ról szóló minimális szabályait. Ennek megfelelően a Litván Kbt. is ismeri a járulékos közbeszerzési tevékenységeket. A Litván Kbt. 2. cikk 22. pontja szerint a járulékos közbeszerzési tevékenységek elsősorban az alábbiak:

- olyan technikai infrastruktúra biztosítása, amely lehetővé teszi az ajánlatkérő számára, hogy közbeszerzési eljárásokat folytasson le áruk, szolgáltatások vagy munkák beszerzésére, vagy előzetes közbeszerzési szerződéseket kössön;
- tanácsadás a közbeszerzési eljárások lefolytatásával vagy a dokumentumok elkészítésével kapcsolatban;
- közbeszerzés előkészítése és a közbeszerzési eljárások megszervezése.

A Litván Kbt. 2. cikk 23. pontja továbbá szintén ismeri ennek a piacon szolgáltatásokat nyújtó változatát, a járulékos közbeszerzési szolgáltatás nyújtóját.

Emellett a Litván Kbt. 2. cikk 3. pontja a központi beszerző szervezetet is felhatalmazza azzal, hogy végzhessen közbeszerzést támogató tevékenységet. Amennyiben továbbá egy ajánlatkérő a központi beszerző szervezettel kiegészítő beszerzési tevékenység tárgyában szerződést kíván kötni, ezt a Litván Kbt. 82. cikk (3) bekezdés 3) pontjának 5. alpontja alapján a közbeszerzési eljárás jogszerű mellőzésével teheti. Tehát a jogalkotó Litvániában is bizonyos előnyben részesíti a központi beszerző szerv által nyújtott közbeszerzést támogató tevékenységet.

A hivatalos státuszú közbeszerzési szakértők Litvániában

Litvánia azonban szintén az Európai Unió azon országainak szűk körébe tartozik, amely speciális státuszt tart fenn azon személyek vagy legalábbis egy részük számára, akik az ajánlatkérő oldalán a közbeszerzési szakértelmet biztosítják.

A Litván Kbt. 19. cikk 1. alpontja szerint az ajánlatkérőnek a közbeszerzési eljárások lefolytatására egy úgynevezett közbeszerzési bizottságot kell létrehoznia. Ennek a közbeszerzési bizottságnak a Litván Kbt. 19. cikk 3. pontja szerint legalább három természetes személy tagja kell, hogy legyen, a tagoknak gazdasági, műszaki és jogi szakértelemmel kell rendelkezniük, illetve közülük legalább egy főnek járatosnak kell lennie a közbeszerzési jogban és közbeszerzési szakértői tanúsít-

vánnyal kell rendelkeznie. Litvániában tehát léteznek az ajánlatkérő oldalán eljáró, a közbeszerzési eljárás lebonyolításában közreműködő hivatalos státusszal bíró személyek, a tanúsítvánnyal rendelkező közbeszerzési szakértők. Ebben megegyezik a Horvát Kbt. által támasztott követelményekkel, ellenben eltér a Kbt. 27. § (3) bekezdésétől, mivel Magyarországon a közbeszerzési szakértőnek nem kell feltétlenül felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadónak vagy állami közbeszerzési szaktanácsadónak lennie, még akkor sem, ha ilyen személy bevonása a közbeszerzési eljárásba egyébként kötelező. A Litván Kbt. ugyanakkor a tanúsítvánnyal rendelkező közbeszerzési szakértők bevonását a Kbt.-hez hasonlóan nem teszi teljes körűvé, bár annál szélesebb körben vonja meg e személy kötelező bevonásának határait: a kis értékű beszerzések, a keretmegállapodások második szakasza és a dinamikus beszerzési rendszerek ajánlattételi szakasza mentesül az alól, hogy a közbeszerzési bizottságban közbeszerzési szakértői tanúsítvánnyal rendelkező személy vegyen részt. Követelmény a Litván Kbt. 19. cikk 3. pontja alapján az is, hogy a közbeszerzési bizottság tagjai – így a közbeszerzési szakértői tanúsítvánnyal rendelkező személy is – „jó hírnévvel” rendelkezzenek. A jó hírnév fogalmát a Litván Kbt. 2. cikk 17. pontja határozza meg, e szerint a fogalom a magyarországi erkölcsi bizonyítvánnyal igazolható feddhetetlenségnek, büntetlen előéletnek feleltethető meg. A Litván Kbt. 19. cikk 1. pontja szerint az ajánlatkérőnek arra is lehetősége van, hogy külön bizottságokat hozzon létre a közbeszerzés előkészítésére, a vitás kérdések vizsgálatára vagy a szerződés teljesítésére, vagy ezeket a feladatokat a közbeszerzési eljárásokat lebonyolító bizottságra ruházza át, de a bizottságok szakértőire, így a közbeszerzési szakértőre vonatkozó követelmények e „külön”-bizottságok tekintetében is fennállnak.

Hogyan tehet szert a litvániai közbeszerzési szakértő e tanúsítványra? A közbeszerzési szakértői tanúsítvány megszerzése céljából a Litván Kbt. 95. cikk 6. pontja alapján vizsgát kell tenni. A Litván Kbt. 92. cikk 6. pontja szerint a közbeszerzési szakértői tanúsítvány megszerzése céljából leteendő vizsgáért, a kiadásáért és a megújításáért díjat kell fizetni. A tananyagot és a tesztet a Litván Kbt. 95. cikk 4. pontjának 4.1. és 4.2. alpontja szerint a Közbeszerzési Szolgálat állítja össze és folytatja le. A sikeresen letett vizsgát követően a megszerzett tanúsítvány a Litván Kbt. 95. cikk 6. pontja szerint 5 évig

érvényes, amelyet újabb sikeres vizsgával lehet újabb 5 évvel meghosszabbítani. A Litván Kbt. csak e tanúsítvány megszerzésének az előbb felsorolt kereteit adja meg, a részletesebb szabályokat a litvániai Közbeszerzési Szolgálat igazgatójának a közbeszerzési szakértők ismereteinek ellenőrzésére irányuló eljárásról szóló 2022. június 6-i IS-109. sz. rendelete¹¹ (a továbbiakban: IS-109. sz. rendelet) tartalmazza.

Az IS-109. sz. rendelet 3. pontja szerint a tanúsítási eljárás, a tanúsítások nyilvántartása és felülvizsgálata – a horvátországihoz hasonlóan – egy online felületen (virtualios atestacijos sistemoje, a továbbiakban: VAS) zajlik.¹² Annak a litvániai közbeszerzési szakembernek, aki ezen tanúsítványt meg kívánja szerezni, személyazonosításra alkalmas módon regisztrálnia kell a VAS online felületén. Ugyanitt meg kell fizetnie a tanúsítási díjat, majd akár azonnal el is végezheti az 50 kérdésből álló tesztet, amelynek sikeres elvégzéséhez a kérdések 80%-ára helyes választ kell adnia. A közbeszerzési szakemberek tanúsítási kérdéseit a Közbeszerzési Szolgálat honlapján közzétett, a közbeszerzési szakemberek ismereteinek tesztelésére vonatkozó tartalmi követelményeknek megfelelően kell összeállítani. Ezeket a követelményeket a Közbeszerzési Szolgálat frissíti a közbeszerzést szabályozó törvények és rendeletek, valamint a bírósági gyakorlat változásai, illetve egyéb szükséges esetekben, feltüntetve a frissítés dátumát és a dokumentum verzióját (IS-109. sz. rendelet 8. és 13. pontja). A tanúsítási kérdéseket a Közbeszerzési Szolgálat felelős alkalmazottai állítják össze, frissítik, illetve egészítik ki (IS-109. sz. rendelet 9. pontja). A tanúsításra való felkészülés elősegítése érdekében továbbá információforrások [videóanyagok, a közbeszerzési törvény rendelkezései, közbeszerzési szabályzatok, dokumentumok (iránymutatások, ajánlások), bírósági gyakorlat] ismerete is szükséges, amelyekkel a beszerzési szakembernek tisztában kell lennie a tanúsításra való felkészülés során (IS-109. sz. rendelet 10. pont 10.3. alpontja). Az online vizsga során a jelentkezők nem viselhetnek és nem használhatnak személyes tárgyakat (karkötőket, órákat, fényképezőgépeket, mobiltelefonokat és egyéb információk fogadására, továbbítására, rögzítésére és/vagy tárolására szolgáló eszközöket), nem viselhetnek

kabátot, sapkát vagy más fejfedőt, kivéve orvosi vagy vallási okokból, valamint fejhallgatót, a VAS-hoz való hozzáférés és a tanúsítás elvégzéséhez használt számítógépen a tanúsítás során nem nyithatnak meg más weboldalakat vagy programokat, kivéve magát a VAS-t, nem használhatnak irodalmat, jegyzeteket, szemüveget (kivéve, ha az kizárólag látásjavításra szolgál), a tanúsítás során nem lehetnek jogosulatlan személyek a helyiségben, és a vizsgázók nem vehetnek igénybe segítséget más személyektől, a vizsgázó arcának a tanúsítási folyamat során végig látszania kell a monitor képernyőjén (IS-109. sz. rendelet 45. pont 45. 2. alpontja). Egy litvániai, tanúsítvánnyal rendelkező közbeszerzési szakembernek tehát nem kell semmilyen képzésen részt vennie a vizsga előtt, a felkészülését saját magának kell elvégeznie. Semmilyen előzetes végzettségi vagy gyakorlati követelmény sem áll fenn a tanúsításra jelentkező személlyel szemben, nem kell meghatározott időtartam alatt meghatározott számú közbeszerzési eljárás lebonyolításában részt vennie, vagy meghatározott időtartam alatt meghatározott számú közbeszerzési eljárás jogszabályon alapuló ellenőrzésében részt vennie. A tanúsítást követő öt év lejárta követően a megújításhoz sem szükséges semmilyen más követelményt teljesítenie a fentebb bemutatott vizsgán kívül.

Ezt követően szükséges megvizsgálni, hogy melyek is pontosan – a vonatkozó jogszabályok alapján – e tanúsítvánnyal rendelkező közbeszerzési szakember tevékenységének a keretei a közbeszerzési eljárásban. Fentebb már említésre került, hogy a Litván Kbt. 19. cikk 1. pontja szerint az ajánlatkérő által létrehozott közbeszerzési bizottság – amelynek a Litván Kbt. 19. cikk 1. pontja alapján a közbeszerzési szakértői tanúsítvánnyal rendelkező személy is a tagja –, a tevékenységét különböző résztvékenységekre is bonthatja, amelyek között szerepel az előkészítés is. Ugyanakkor a Litván Kbt. szerint is főszabályként véget ér a szerepe a közbeszerzési eljárás lezárásával. A jelenlegi litvániai szabályozás szerint nincsen olyan sajátos közigazgatási eljárás, amely arra szolgálna, hogy a közbeszerzési jogsértéseket, azok felelősét megállapítsa, bírságot szabjon ki és hasonló eszközökkel éljen. E helyett a Litván Kbt. 101. cikk 1. pontja szerint a közbeszerzési jogsértés megállapítása

¹¹ A rendelet szövege elérhető itt: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/45c4b880e63811ecb369fde863feb27d/asr>.

¹² A VAS elérhető ezen a linken: <https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos-3/atnaujinta-virtualios-atestacijos-sistemas-prisijungimo-instrukcija-0Uy/>.

iránti kérelemmel a helyi bírósághoz szükséges fordulni. Ebből viszont az következik, hogy a közbeszerzéseket érintő jogorvoslati eljárásban az ajánlatkérő képviselőjében a közbeszerzési szakértőknek nem lehet szerepe, az fogalmilag kizárt, hiszen itt egy bírósági eljárásról van szó.

A Litván Kbt. 19. cikk 1. pontja ugyanakkor a szerződés teljesítésének időszakát is kiemeli, mint olyat, amelyben a közbeszerzési bizottságnak, és ezen belül a közbeszerzési tanúsítvánnyal rendelkező tagjának szerepe lehet. A litvániai jogorvoslati bírósági gyakorlat szerint, tekintettel arra, hogy a közbeszerzés a tervezés pillanatától a szerződés végrehajtásának szakaszáig egyetlen folyamatot képez, a közbeszerzési bizottság hatáskörei tágabban értelmezhetők, és a beszerzés több szakaszára is kiterjedhetnek, azaz a közbeszerzési bizottság a beszerzés megkezdésétől a közbeszerzési szerződés teljesítésének befejezéséig eljárhat, illetve az ajánlatkérőnek joga van a teljesítés kapcsán önálló közbeszerzési bizottságot alakítania, benne természetesen a megfelelő szakértelemmel és tanúsítvánnyal rendelkező szakemberekkel.¹³

Megállapítható az is, hogy a közbeszerzési szakértői tanúsítvánnyal rendelkező személy nem tartozik speciális felelősséggel az általa elvégzett szakértői tevékenységért, nem szükséges szakmai felelősségbiztosítást kötnie. A felelőssége megegyezik a közbeszerzési bizottság többi tagjának a felelősségével. A közbeszerzési bizottság tagjai alapvetően az ajánlatkérő felé tartoznak felelősséggel. Ennek a tartalmát pedig az ajánlatkérő határozza meg a bizottság tagjainak kinevezésekor vagy a velük kötött szerződésben, akár esetileg, akár az adott ajánlatkérőnél érvényes közbeszerzési szabályzat alapján.¹⁴ A litvániai gyakorlat szerint azért nincs különös felelőssége a közbeszerzési bizottság szakértelemmel rendelkező tagjának, mert amikor szakértői ismeretekkel rendelkező személyt neveznek ki a közbeszerzési bizottságba, akkor ez a szakértő alkalmazhatja a szakértelmét megalapozó speciális ismereteit, de a közbeszerzési bizottság tagjaként nem ad formalizált szakértői következtetéseket, hanem a közbeszerzési bizottság munkájában a többi taggal egyenlő alapon vesz részt, ugyanolyan jogokkal (beleértve az egy szavazatot) rendelkezik a közbeszerzési bizottság határozatainak elfo-

gadásában, mint a közbeszerzési bizottság bármely más tagja.

Olyan feltételt sem ismer sem a Litván Kbt., sem más litvániai közbeszerzési jogszabály, hogy a bíráló bizottsági tagként eljáró, tanúsítvánnyal rendelkező közbeszerzési szakértők alkalmazásban álljanak az ajánlatkérőnél. Nincs korlátozva az sem, hogy milyen jogviszony alapján járhatnak el e minőségükben. Ez azt feltételezi, hogy ezeknek a hivatalos státuszú közbeszerzési szakértőknek Litvániában is van kialakult piaca. Abból, hogy a közbeszerzési szakértelmet igazoló tanúsítványt egy szigorúan ellenőrzött vizsga során lehet megszerzeni, az következik, hogy ilyen feladatokat kizárólag természetes személyek láthatnak el. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy ezek a személyek nem állhatnak alkalmazásban, nem társulhatnak stb. Annak a követelménynek, miszerint a közbeszerzési bizottságnak legyen legalább egy közbeszerzési tanúsítvánnyal rendelkező tagja sokféleképpen eleget lehet tenni, akár úgy is, hogy az ajánlatkérő megbízási szerződést köt egy gazdasági társasággal, amelynek munkavállalói vagy személyesen közreműködő tagjai között van ilyen személy, és személyesen ez a személy jár el a közbeszerzési bizottságban.

Összevetve a magyarországi állami közbeszerzési szaktanácsadók jelenlegi helyzetével, a litvániai megfelelőjük státuszának megszerzése és megtartása egyszerűbbnek látszik: egyetlen vizsgát kell letenni, nincs semmilyen tanfolyamon, konferencián, előadáson való részvételi kötelezettség, nincsenek szakmai gyakorlati követelmények. Az így megszerzett jogi státusz nem három, hanem öt évig tart, és a megújításához újabb vizsga szükséges, nem szükséges ellenben meghatározott időtartam alatt teljesített meghatározott mennyiségű szakmai gyakorlat. Lehetséges, hogy a tanúsítvány megszerzéséhez szükséges vizsga nehézsége meghaladja azoknak a követelményeknek a teljesíthetőségét, amiket például egy magyarországi állami közbeszerzési szaktanácsadónak teljesítenie kell e státusz megszerzéséig, de erre a kérdésre jelen tanulmány keretei között nehéz megállapítást tenni. Azonban az kétségtől megállapítható, hogy a litvániai jogosultság megszerzésének szabályai kevésbé komplikáltak.

¹³ Lásd a Litván Kbt. Nagykommentárját, amely elérhető ezen a linken: <https://klausk.vpt.lt/hc/lt/sections/360004647219-I-skyrius-%C4%AEstatymo-taikymo-sritis-pagrindin%C4%97s-s-%C4%85vokos-Klasifikacija>.

¹⁴ Lásd a Litván Kbt. Nagykommentárját.

STATISZTIKA

A közbeszerzések¹ főbb adatai havi megoszlásának statisztikai elemzése 2025 I-III. negyedévben

Rezső Orsolya, statisztikai elemző, Közbeszerzési Hatóság

DOI: 10.37371/KEP.2026.3.5

Címszavak: statisztika, közbeszerzés, közbeszerzési eljárás, közbeszerzési szerződés, szerződés értéke, egyajánlatos eljárás

2025 I-III. negyedévben az ajánlatkérők 5107 darab eredményes közbeszerzési eljárást² folytattak le 3369,6 milliárd forint értékben, ennek során összesen 11440 darab szerződést³ kötöttek meg, melynek összértéke 3374,3 milliárd forintot tett ki.⁴

Amennyiben ezeknek a főbb mutatóknak a havonkénti megoszlását vizsgáljuk (lásd: 1. ábra), megállapíthatjuk, hogy a megkötött szerződések számában jelen van egy jól kivehető negyedéves ciklikusság, konkrétan, hogy az egyes negyedévek legelső hónapjaiban kötik meg az ajánlatkérők a szerződéseik nagyobb részét.

A grafikonról is jól látható, hogy januárban, áprilisban és júliusban volt messze a legtöbb a közbeszerzési szerződések száma, ezek közül is kiemelkedik január, amikor is több, mint 2000 szerződést kötöttek meg az aján-

latkérők. A negyedévek első hónapjaiban a szerződések számaránya 15 százalék körüli értéken vagy afelett alakult, míg a többi hónapban csupán 7,5%-9,5% között mozgott ez a hányados.

A szerződések értékének és értékarányának alakulása viszont már hektikusabb képet mutatott. A május havi 788 milliárd forint szinte outliernek számított, a három-negyedéves összérték majdnem negyedét tette ki (23,4%), míg februárban és augusztusban a szerződések összértéke 120-130 milliárd forint közötti értéken állt, melyek 5 százalék alatti arányt jelentettek. A májusi kiemagasló értékösszeg oka egy egyszeri hatás volt, az MVM Tiszaújvárosi telephelye erőműfejlesztésre kötött szerződést több, mint 575 milliárd forint értékben és ez az építési beruházás felelt a májusi szerződéses összérték több, mint 70 százalékáért.

¹ A statisztika az egyes szerződéssel eredményesen lezárult részekhez kapcsolódó eredménytájékoztató hirdetmények alapján készül. Az uniós statisztikai gyakorlatnak megfelelően nem tüntetjük fel a keretmegállapodás megkötésére irányuló eljárások eredményeként kötött szerződéseket (keretmegállapodásokat), csak az eredményes keretmegállapodások alapján lehívott részekhez kapcsolódó szerződések adatait.

² Az eljárás alatt az eredményes, nem keretmegállapodás megkötésére irányuló teljes (akár több részből álló) közbeszerzési eljárásokat értjük.

³ A szerződés alatt az odaitélt, tehát eredményesen lezárult, de nem keretmegállapodás megkötésére irányuló eljárásrészekhez kapcsolódó szerződéseket értjük.

⁴ A megkötött közbeszerzési szerződések összértéke meghaladta az eredményes közbeszerzési eljárások értékének adatait. Ennek oka, hogy 2025 I-III. negyedévének végén 23 darab olyan részekre bontott közbeszerzési eljárás volt folyamatban, melynek még nem zárult le valamennyi része. A már lezárult részekhez kapcsolódóan megkötött szerződések összértéke 4,7 milliárd forintot tett ki, míg a még folyamatban lévő részek értékadatai a későbbiekben, az eredményről szóló tájékoztató hirdetmények közzétételét követően válnak ismertté.

1. ÁBRA A KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK (DB) ÉS ÉRTÉKÉNEK (MRD FT) ALAKULÁSA 2025 ELSŐ KILENC HÓNAPJÁBAN

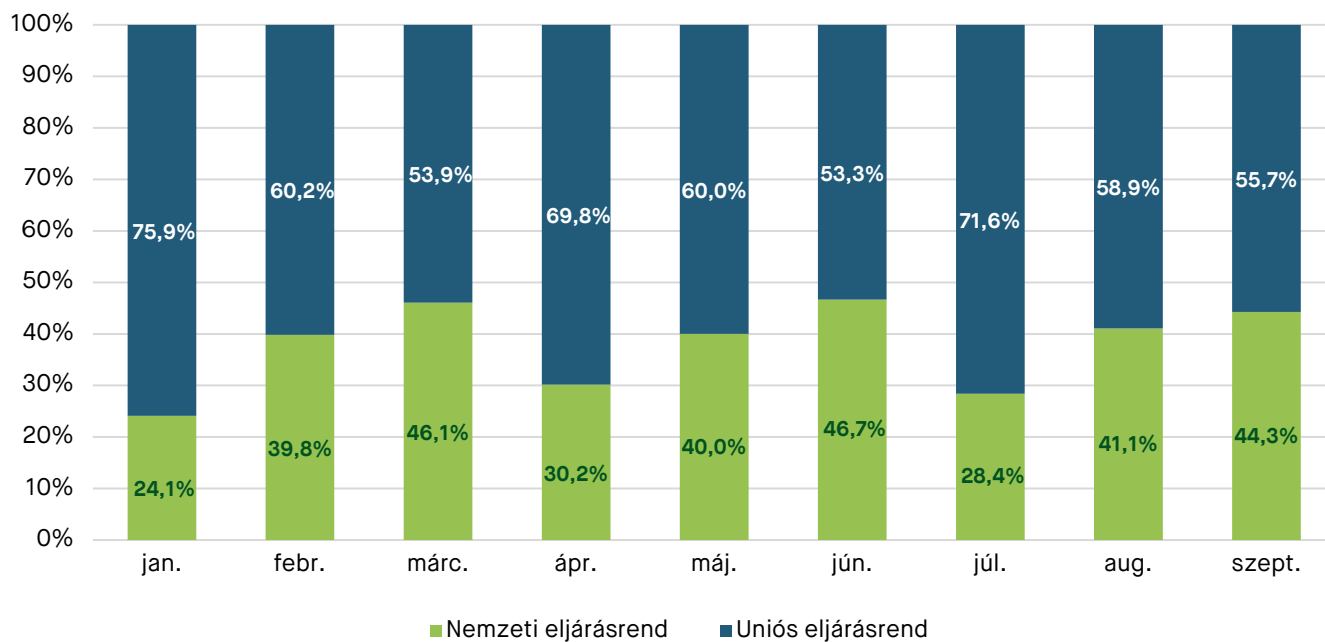

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2025 első kilenc hónapjában, mind a szerződések számát, mind az értékét alapul véve a közbeszerzések döntő többségét az uniós eljárásrendben valósították meg az ajánlatkérők. A közbeszerzési szerződések mintegy 35 százaléka a nemzeti, míg közel 65 százaléka az uniós eljárásrend keretében került megkötésre. Ha a szerződések számának az eljárásrendek szerinti megoszlását havi bontásban vizsgáljuk (lásd: 2. ábra) azt tapasztalhatjuk, hogy az egyes hónapokban a nemzeti-uniós arány is ezen aránypár körül mozog, kivéve januárban, márciusban és júniusban. Az év első hónapjában a szerződések több, mint háromnegyede az uniós rezsimben lezajló eljárásokhoz kapcsolódott, míg a harmadik és a hatodik hónapban kiegyenlítettebb, szinte fele-fele volt az uniós és nemzeti eljárásrendű szerződések számaránya.

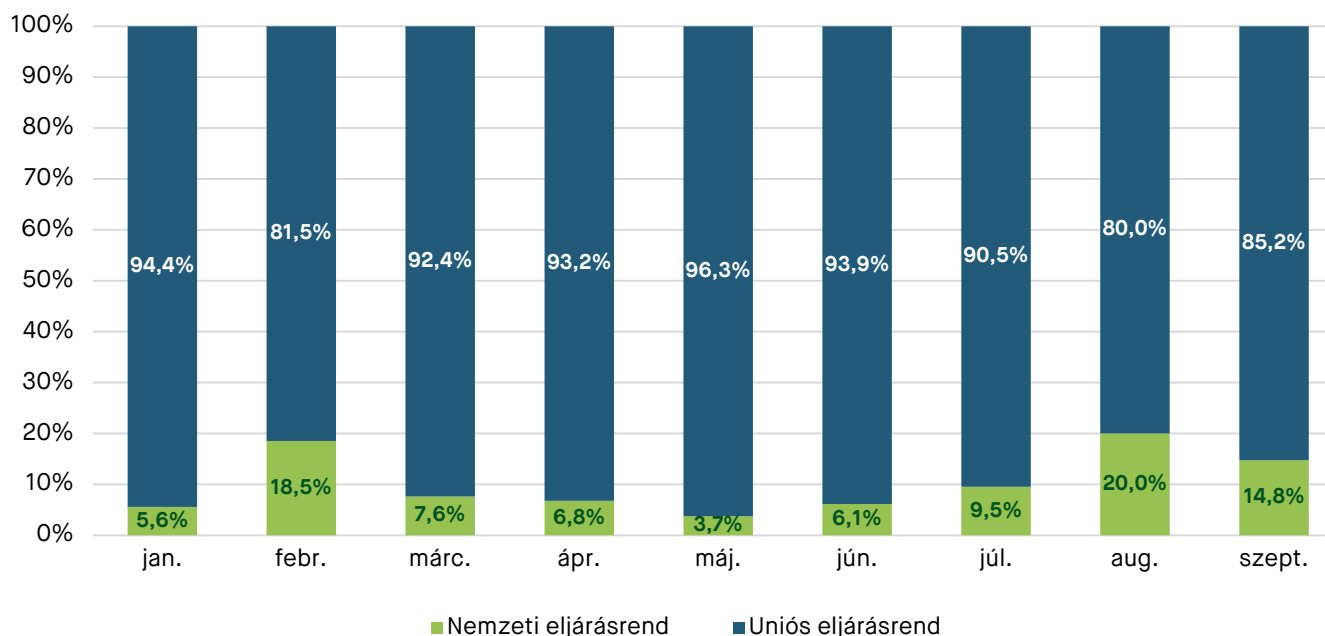
A közbeszerzési szerződések értékének megoszlása még jelentősebb súlyponteltolódást mutat az uniós rezsim irányába, ugyanis 2025 első három negyedében az összesített adatok alapján a közbeszerzési szerződések értékének több mint 90 százaléka az uniós eljárásrendben lefolytatott eljárásokhoz kapcsolódott, így értelemszerűen a nemzeti eljárásrendű szerződések aránya nem érte el a 10 százalékot. Amennyiben a havi megoszlást vesszük górcső alá, a 3. ábra grafikonján látható, hogy a vizsgált 9 hónap közül csak háromban, februárban, augusztusban és szeptemberben adódott 90 százaléknál kevesebbnek az uniós szerződések értékaránya, májusban pedig, amikor is a kiugróan magas értékösszeg realizálódott, a 96 százalékot is meghaladta ez a hányados.

2. ÁBRA A KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK (DB) MEGOSZTLÁSA ELJÁRÁSRENDEK SZERINT 2025 ELSŐ KILENC HÓNAPJÁBAN

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

3. ÁBRA A KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK ÉRTÉKÉNEK (MRD FT) MEGOSZTLÁSA ELJÁRÁSRENDEK SZERINT 2025 ELSŐ KILENC HÓNAPJÁBAN

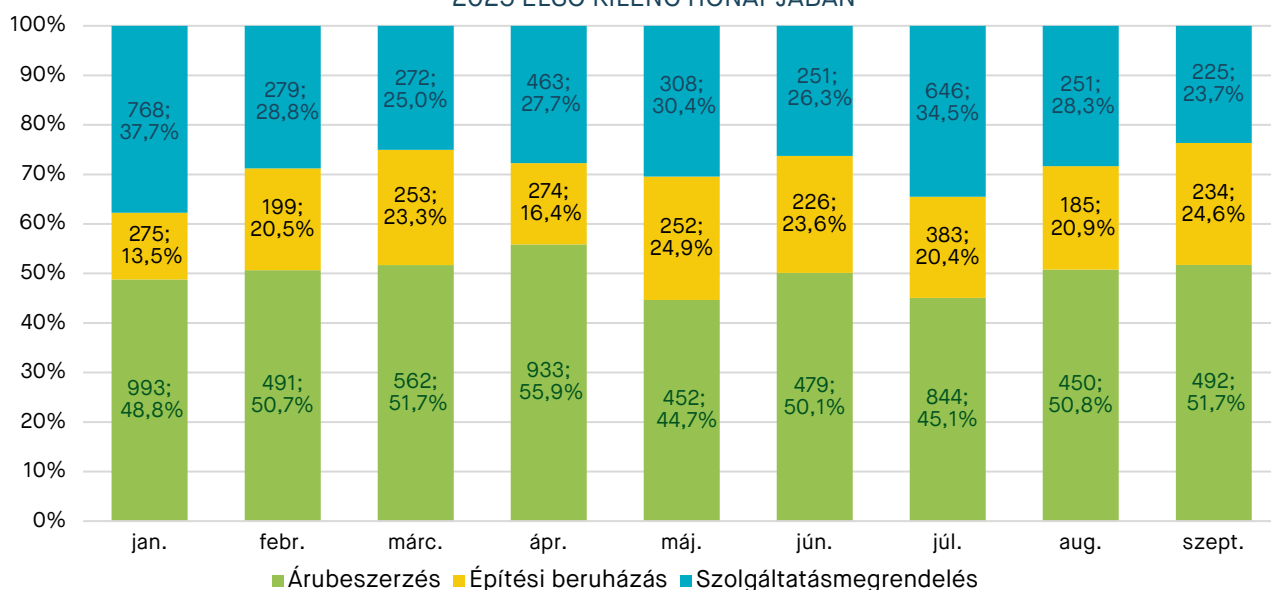

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2025 I-III. negyedévében a közbeszerzési szerződések számának szinte pontosan fele árubeszerzésre irányult. A szolgáltatásmegrendelések aránya 30 százalékot tett ki, míg az építési beruházások a közbeszerzések körülbelül egyötödét, azaz 20 százalékát jelentették. A beszerzési tárgyakhoz kapcsolódó szerződések számának

megoszlása megközelítőleg ezeket az arányokat hozta a vizsgált időszak minden egyes hónapjában (lásd: 4. ábra), ezektől az arányoktól a leginkább a január havi hányadosok különböztek, de azok sem jelentős mértékben, maximum 7,5 százalékponttal.

4. ÁBRA A KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK (DB) MEGOSZLÁSA A BESZERZÉSEK TÁRGYA SZERINT 2025 ELSŐ KILENC HÓNAPJÁBAN

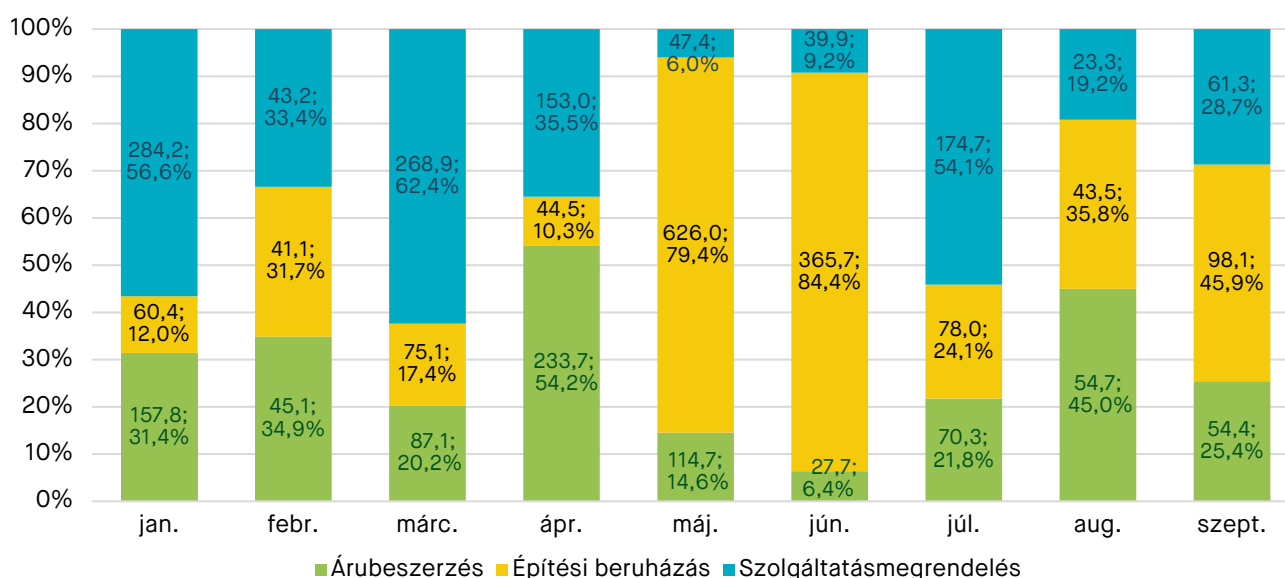

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Ugyanakkor a szerződések értékarányainak beszerzési tárgyak szerinti megoszlása az egyes hónapok között

már változatosabb grafikai képet eredményezett (lásd: 5. ábra)

5. ÁBRA A KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK ÉRTÉKÉNEK (MRD FT) MEGOSZLÁSA A BESZERZÉSEK TÁRGYA SZERINT 2025 ELSŐ KILENC HÓNAPJÁBAN

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

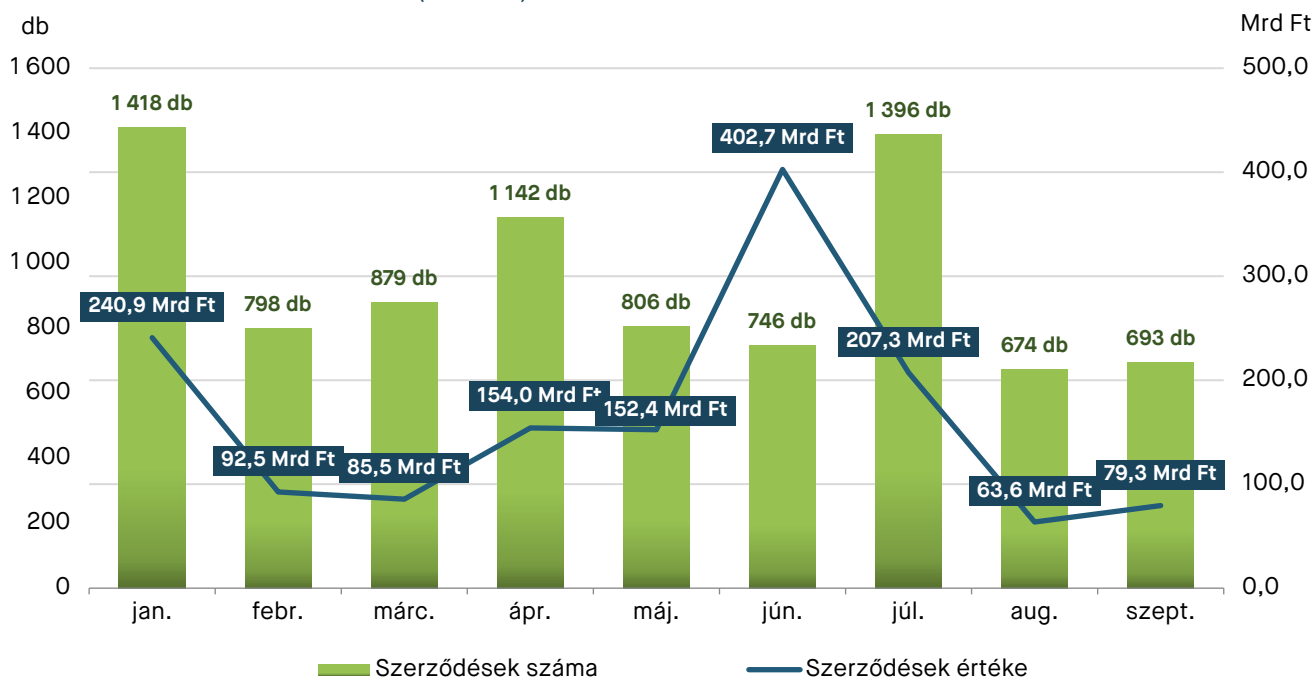
Az építési beruházás tárgyú közbeszerzések értékaránya 2025 I-III. negyedévében összesítve meghaladta a 40 százalékot (42,4%), de látható, hogy az egyes hónapokban realizált arányok ettől szignifikáns mértékben eltérnek: a májusi és a júniusi adat 37-42 százalékponttal magasabb, a januári és az áprilisi pedig 30-32 százalékponttal kevesebb lett. A májusihoz hasonlóan a júniusi óriási, majdnem 85 százalékos értékhányad mögött szintén egy MVM-es erőműlétesítés állt. A szolgáltatásmegrendelés tárgyú közbeszerzések havonkénti értékarányai is jelentős ingadozásokat mutatnak, márciusban szinte kétszer akkora lett ez az arány, mint az első három negyedév átlaga, ami közelítőleg egyharmad volt, míg májusban és júniusban 10 százalék alatt maradt. Az árubeszerzések esetében áprilisban adódott a legmagasabb értékösszeg és legnagyobb értékhányad is, utóbbi több mint kétszerese lett az első három negyedévi összesített 25 százalékos hányadnak, viszont júniusban még a 6,5 százalékot sem érte el az árubeszerzések értékaránya.

2025 I-III. negyedévében összesen 8552 darab közbeszerzési szerződés esetében hirdettek ki a mikro-, kis- és középvállalkozások szektorához tartozó (azaz kkv) céget nyertesként 1478,3 milliárd forint összértékben és az is elmondható, hogy 100 közbeszerzési szerződésből

75-öt a kkv-k nyertek el, - azaz a szerződéseknek majdnem háromnegyedéhez kapcsolódott nyertes kkv-, valamint minden közbeszerzésben elköltött 100 forintból 44 forint a kkv-khoz került. Ez azt jelenti, hogy a kkv szektor a közbeszerzésekben továbbra is fontos szerepet játszik, annak ellenére, hogy számarányuk kissé mérseklődött a korábbi évek azonos időszakaihoz képest.

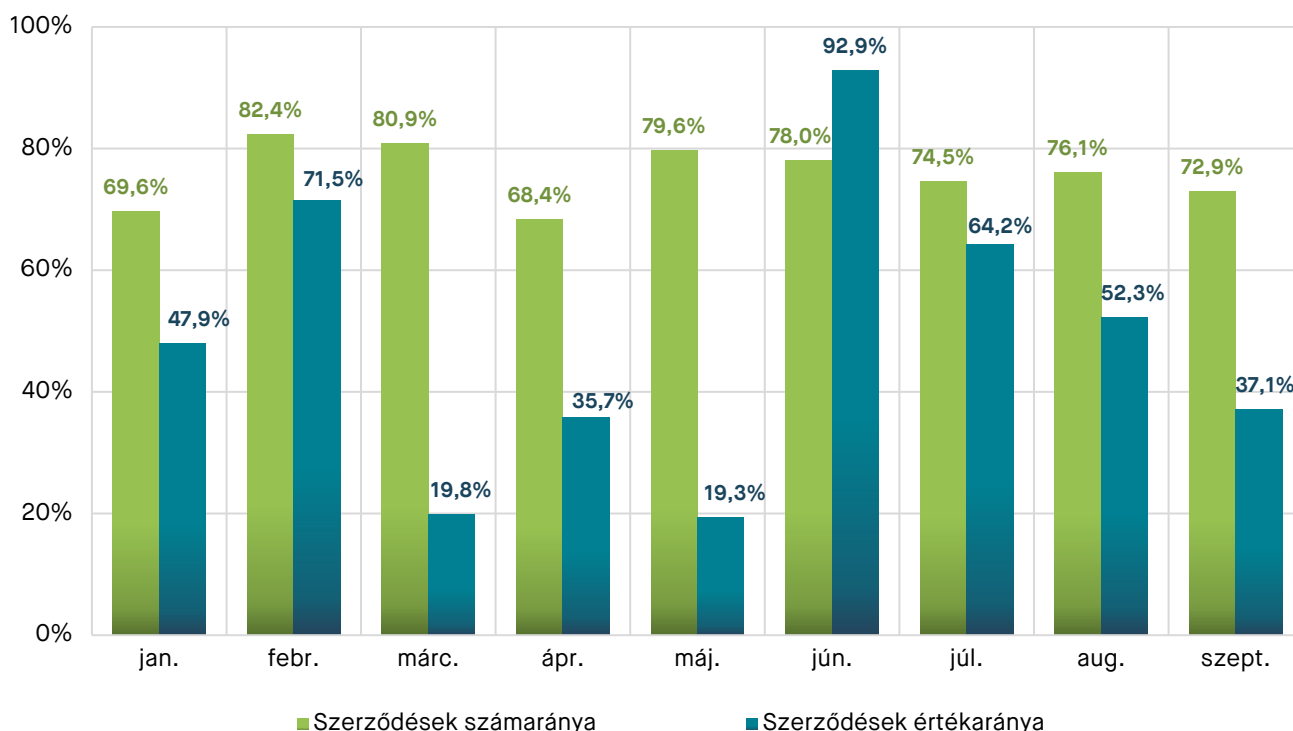
2025 első kilenc hónapjában a nyertes kkv-t tartalmazó közbeszerzési szerződések számának és értékének alakulását mutatja a 6. ábra. Ebben a vizsgált időszakban a kkv nyertesest is tartalmazó szerződések számának havonkénti megoszlása nagyon hasonló tendenciát követ, mint az összes közbeszerzési szerződés számát ábrázoló grafikonon (1. ábra). A kkv nyertesekhez kapcsolódó szerződések havonkénti értéke ugyanakkor nagyobb ingadozásokat mutat az összes szerződés megfelelő adataihoz viszonyítva. Márciusban és májusban csupán közel 20 forintot nyertek el a kkv-k a közbeszerzések 100 forintjából, viszont június hónapban szinte a teljes összeg, pontosabban annak 93 százaléka, a kkv szektorhoz kapcsolódott. Ennek az volt az oka, hogy a júniusi összérték túlnyomó többségéért felelős erőműfejlesztési beruházást megnyerő 3 cég között szerepelt egy külföldi tulajdonú, magát kkv szektorhoz tartozónak valló cég.

6. ÁBRA A NYERTES KKV-T TARTALMAZÓ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK (DB) ÉS ÉRTÉKÉNEK (MRD FT) ALAKULÁSA 2025 ELSŐ KILENC HÓNAPJÁBAN

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

7. ÁBRA A NYERTES KKV-T TARTALMAZÓ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁM- ÉS ÉRTÉKARÁNYA (%) AZ ÖSSZES MEGKÖTÖTT SZERZŐDÉSEN BELÜL 2025 ELSŐ KILENC HÓNAPJÁBAN

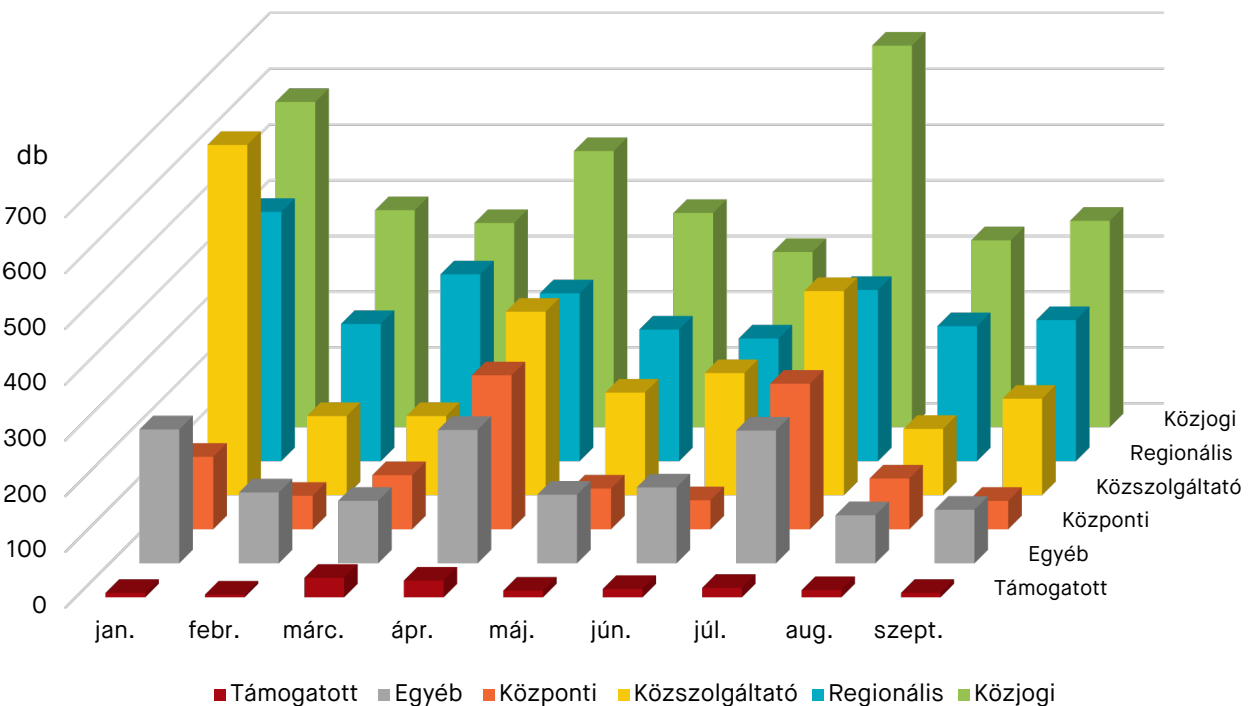

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Az ajánlatkérő szervezetek típusa (regionális/helyi szintű-, központi szintű-, közjogi-, közszolgáltató-, támogatott-, és egyéb szervezetek) szerint tanulmányozva a közbeszerzési szerződések számának havonkénti megoszlását egy szép háromdimenziós ábrát kapunk (8. ábra), az értékek megoszlását ábrázoló grafikon viszont 2-3 kiugróan magas oszlop miatt nem mutatna esztétikusan, ezért nem került itt megjelenítésre. Az szerző-

dések számának az ajánlatkérő szervezetek típusa szerinti megoszlása az egyes hónapokon belül nem tér el jelentős mértékben az első kilenc hónap összesített arányaitól, 10 százalékpontnál nagyobb különbség csak egy esetben adódott: januárban a közszolgáltató ajánlatkérőkhöz kapcsolódó szerződések számaránya meghaladta a 30 %-ot.

8. ÁBRA A KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK (DB) MEGOSZTLÁSA AZ AJÁNLATKÉRŐK TÍPUSA SZERINT 2025 ELSŐ KILENC HÓNAPJÁBAN

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

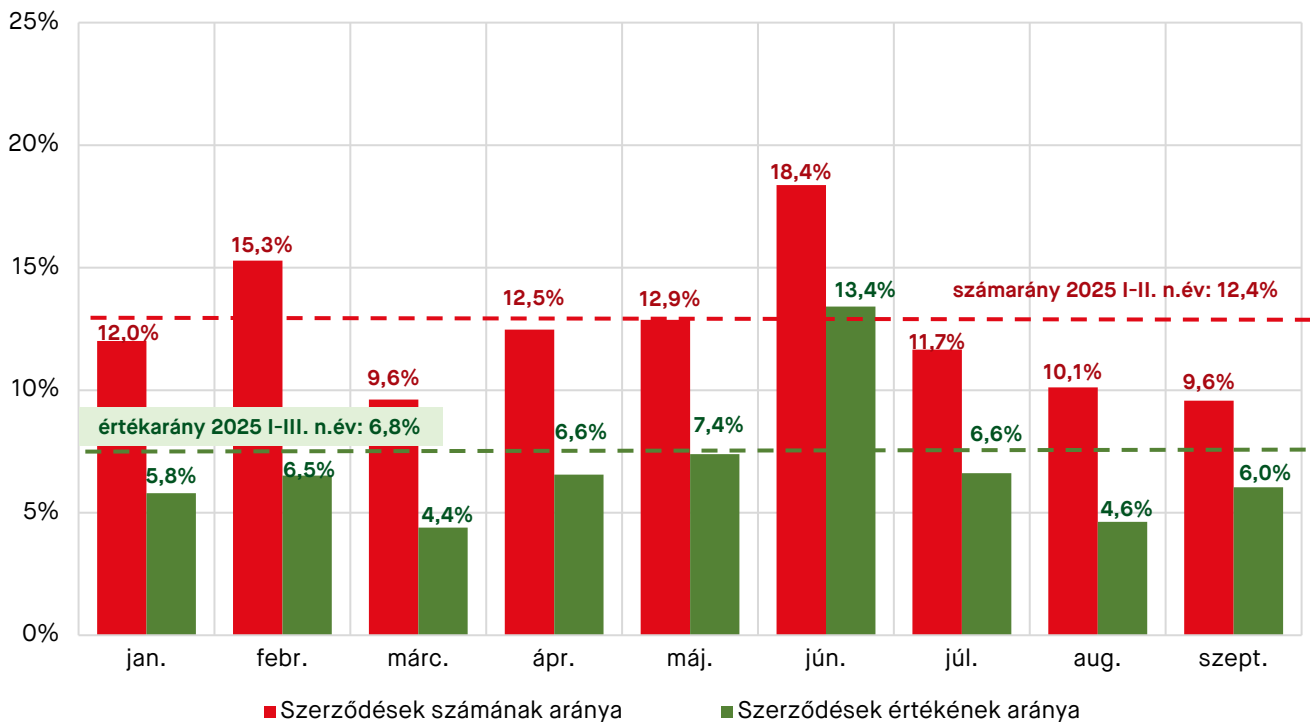
A szerződések értékének ajánlatkérő szervezetek típusa szerinti havi megoszlásában 3 kiugró értéket lehetett mérni: május és június hónapokban a közszolgáltató ajánlatkérőkhöz köthető szerződések értékaránya 80 százalék körüli szintet ért el a 47 százalékos első három negyedéves összesített hányadoshoz képest, ezek a már említett MVM erőműfejlesztések következményei. Márciusban pedig a központi szintű ajánlatkérők szerződéseinek az értékaránya közelítette meg a 70 százalékot, ami abból adódott, hogy itt lett elszámolva 2 nagy értékű közbeszerzés, mely a 2025-ös japán világkiállítás magyar pavilonjának létesítménygazdálkodási feladataihoz kapcsolódott.

A közbeszerzési piacon megvalósuló verseny intenzitásának mérésére több statisztikai mutatót is lehet vizsgálni. Az egyik legfontosabb mérőszám **az egyajánlatos⁵ közbeszerzések alakulása**, amely a verseny intenzitá-

sának egyik legérzékenyebb indikátora. A nemzeti eljárásrendű egyajánlatos szerződések havonkénti arányait szemlélve (9. ábra), látható, hogy az első kilenc havi átlagtól, melyeket szaggatott vonalak jelölnek, csupán júniusban tapasztalható egy érdemi eltérés mind a számarány, mind az értékarány tekintetében. A többi hónapban csak 1-2 százalékpontos a differencia az átlaghoz képest, júniusban ez 6-7 százalékpontot ért el, ekkor az értékarány közel a kétszerese lett az I-III. negyedéves arányszámnak. Június hónapban egy 1,3 milliárd forint összértékű speciális építési beruházás dobta meg az egyajánlatos közbeszerzések értékét és értékarányát, a veszprémi várhegyen liftakna és gyalogos folyosó kiépítésére nyertek el közbeszerzést. A számarányt pedig egy 43 részes orvosi eszközbeszerzésre kiírt eljárás emelte meg.

⁵A Közbeszerzési Hatóság az egyajánlatos közbeszerzési szerződésekre vonatkozó statisztikáiban sem a keretmegállapodás megkötésére irányuló szerződések (keretmegállapodások), sem az eredményes keretmegállapodások alapján lehívott részekhez kapcsolódó szerződések adatait nem szerepelteti.

9. ÁBRA AZ EGYAJÁNLTOS KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYA A NEMZETI ELJÁRÁSRENDEN 2025 ELSŐ KILENC HÓNAPJÁBAN

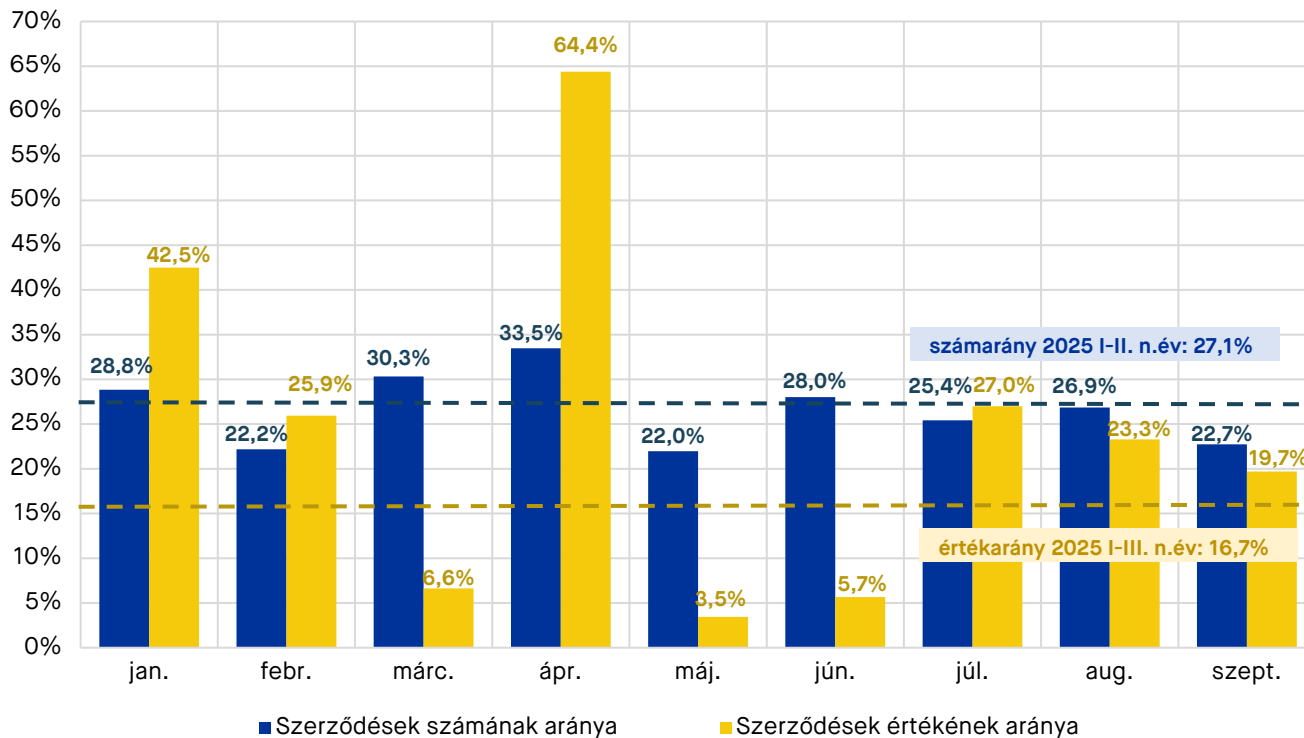

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2025 I-III. negyedévében az Európai Bizottság által is vizsgált, a nagy értékű közbeszerzéseket magába foglaló uniós eljárásrendben megkötött egyajánlatos közbeszerzési szerződések számának aránya 27,1%, értékaránya 16,7% volt, melyeket a 10. ábrán szaggatott vonalak jelölnek. Ez utóbbi hányadoshoz képest januárban két és félszeres, áprilisban pedig majdnem négyszeres lett az egyajánlatos közbeszerzések értékaránya.

Januárban a HungaroControl 28,4 Mrd Ft értékű speciális légitrafikormányítási szoftver beszerzése, és az MVM vállalatcsoport 2 postai szoftverbeszerzése összesen 24 Mrd Ft értékben, áprilisban pedig a MÁV 88 milliárd forintnyi tartályautós üzemanyagbeszerzése járult hozzá a kiugró értékösszeg és értékarány megjelenéséhez.

10. ÁBRA AZ EGYAJÁNLTATOS KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYA AZ UNIÓS ELJÁRÁSRENDBEN 2025 ELSŐ KILENC HÓNAPJÁBAN

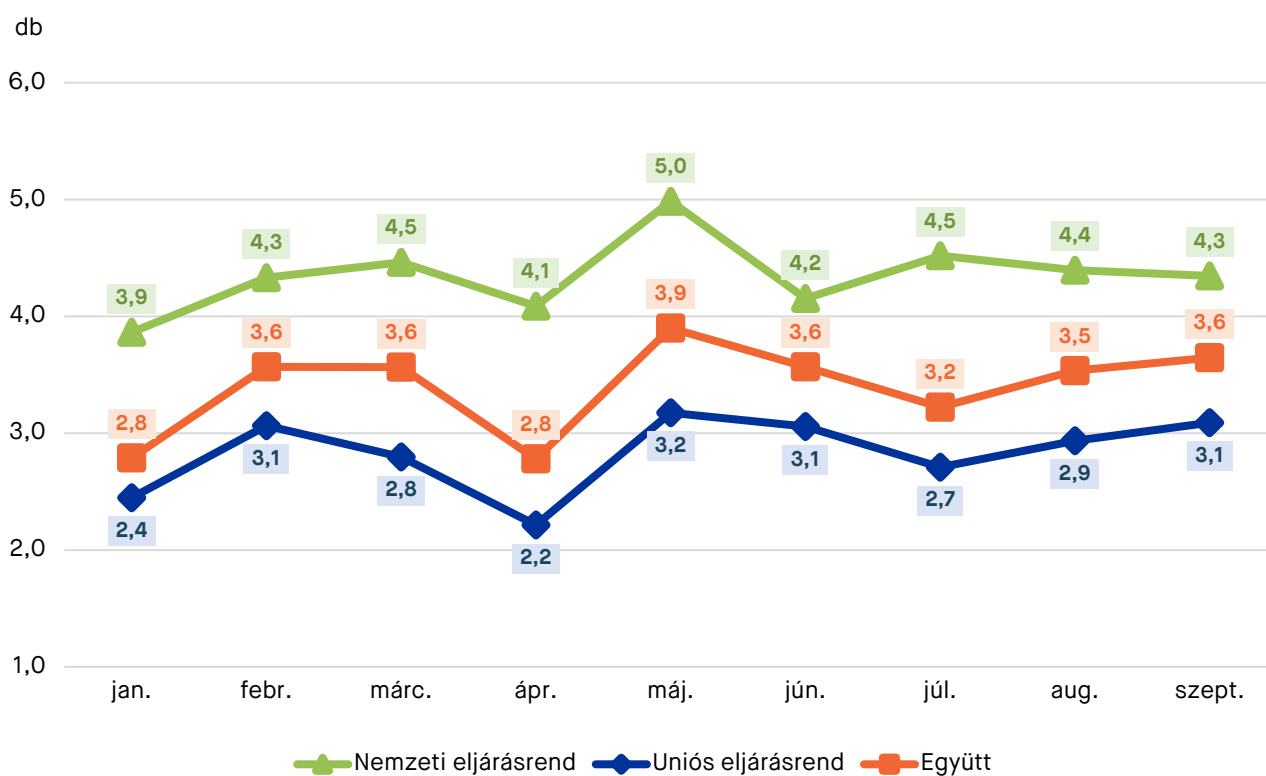

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A közbeszerzési piaci verseny alakulásának másik fontos mérőszáma az egy közbeszerzési szerződésre jutó ajánlatok átlagos száma. 2025 I-III. negyedévében a nemzeti rezsimben az ajánlatok átlagos száma 4,3 darab, az uniós eljárásrendben pedig 2,7 darab volt. Az összes közbeszerzési szerződés tekintetében pedig 3,3 db ajánlatból lehetett választani az ajánlatkérőknek. Az ajánlatok átlagos számának havi megoszlását mutatja a 11. ábra. A havonkénti megoszlásra is igaz, hogy a nemzeti rezsimben az ajánlatok átlagos száma kb. másfélszerese az uniós eljárásrendben mért értéknek, sőt az is elmond-

ható, hogy mindkét esetben május hónapban lehetett tapasztalni az értékek maximumát. Májusban egy nemzeti eljárásrendű szerződésre átlagosan 5 db, uniós eljárásrendű szerződésre pedig 3,2 db ajánlat jutott, tehát az ajánlatok fajlagos számának tekintetében májusban volt a legintenzívebb a verseny, de általánosságban is elmondható, hogy folyamatosan biztosított a versenyhelyzet a közbeszerzési piacon, mert január és április kivételével minden hónapban több, mint 3 ajánlat érkezett egy szerződésre.

11. ÁBRA EGY KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSRE JUTÓ AJÁNLATOK ÁTLAGOS SZÁMA (DB) ELJÁRÁSRENDEK SZERINT ÉS ÖSSZESEN 2025 ELSŐ KILENC HÓNAPJÁBAN

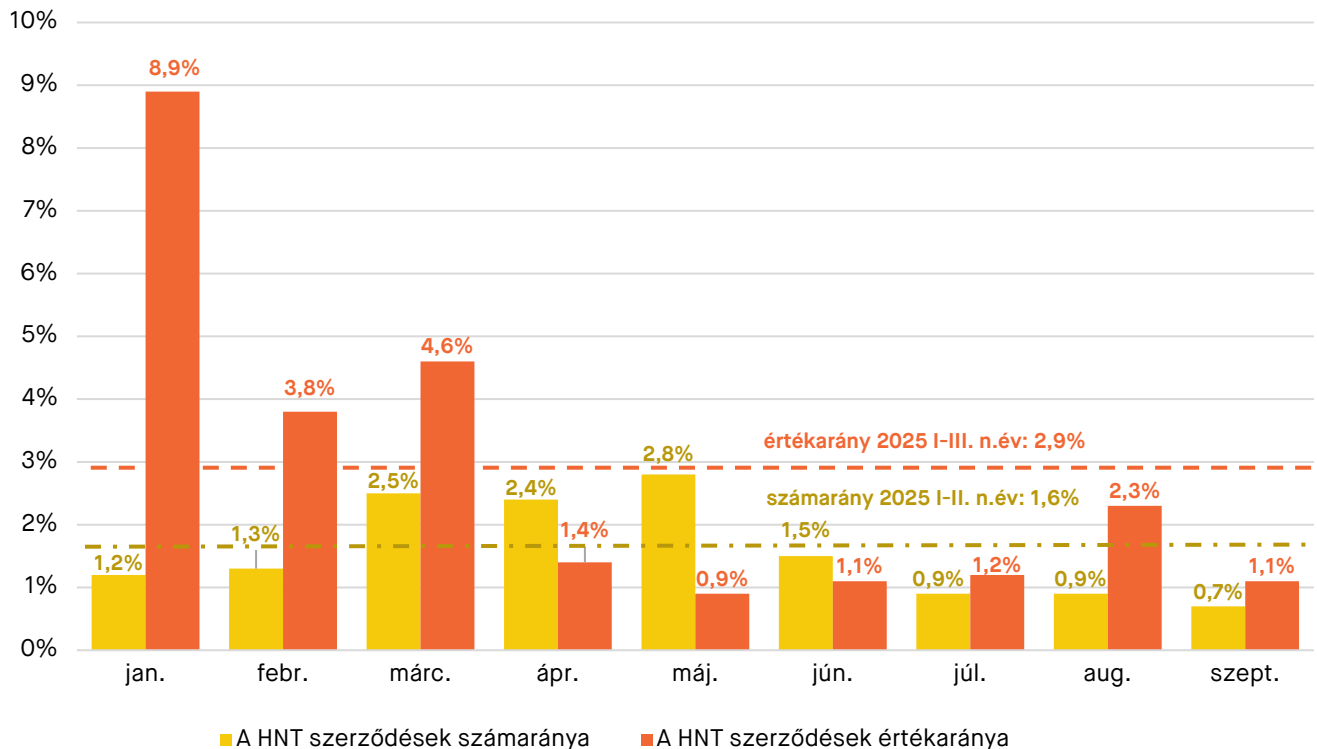

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Az eredményesen lezárult hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásokhoz (HNT) kapcsolódó közbeszerzési szerződések alakulása szintén a közbeszerzési piacon fennálló versenyhelyzet fontos mérőszáma, a verseny intenzitásának és a közbeszerzési eljárások nyitottságának jelzője. 2025 I-III. negyedévében a megkötött HNT szerződések számaránya és értékaránya az összes közbeszerzési szerződéshez viszonyítva összességében továbbra is nagyon alacsony szinten maradt: a számarányuk 1,6%, az értékarányuk 2,9%-ra jött ki. Ezekhez a

százalékokhoz képest az egyes hónapokban mért HNT számarányok csak minimális mértékű eltérést mutattak (lásd: 12. ábra), az értékarányok viszont az első negyedév hónapjaiban magasabban alakultak az átlagnál, januárban egy extrém módon kiugró arányt lehetett tapasztalni, ami az átlagérték több, mint háromszorosát jelentette. E mögött a HungaroControl 28,4 milliárd forintos speciális szoftverfejlesztéssel kapcsolatos közbeszerzése állt.

12. ÁBRA A HNT ELJÁRÁSOKHOZ KAPCSOLÓDÓ SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYA 2025 ELSŐ KILENC HÓNAPJÁBAN

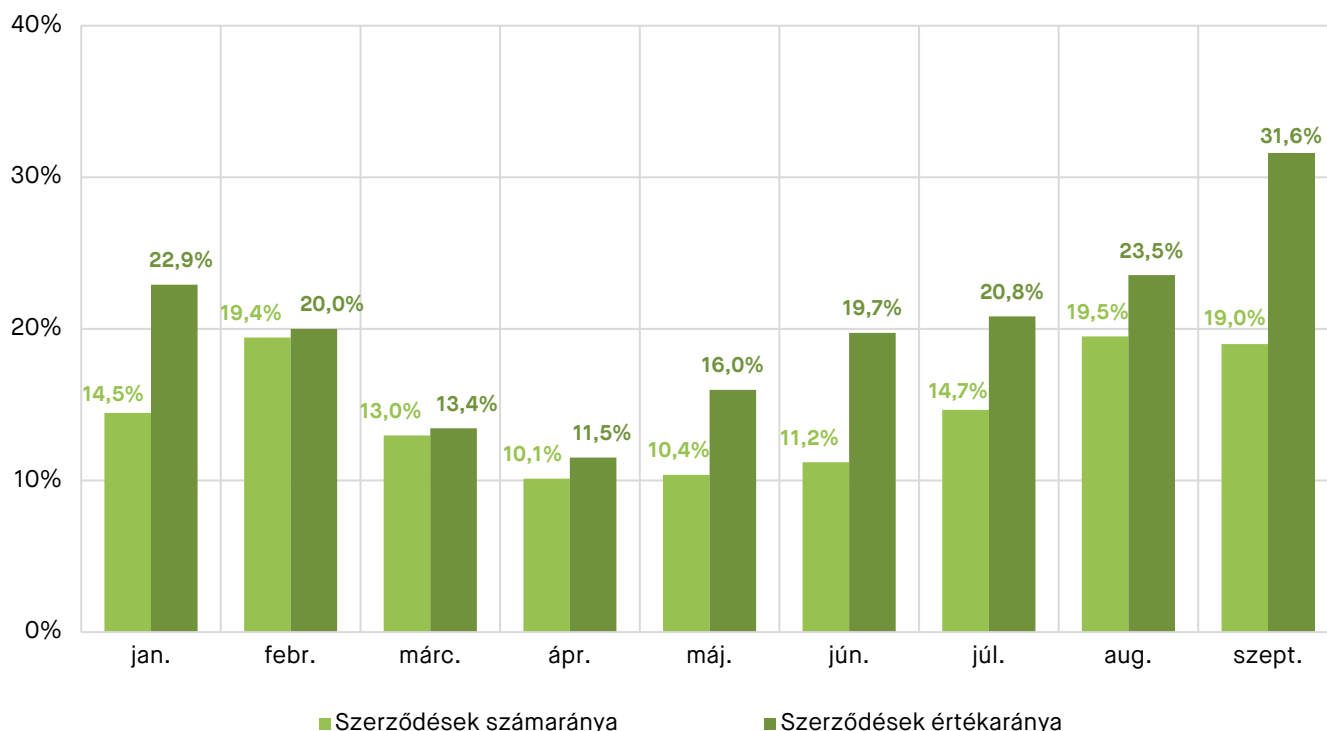

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A hazai jogszabályi környezet 2012-től kezdődően teszi lehetővé a fenntarthatósági (környezetvédelmi illetve szociális) szempontokat tartalmazó eljárások adatainak gyűjtését, ugyanakkor a hirdetményminták sajátosságai miatt jelenleg statisztikai adatgyűjtésre érdemben csak a nemzeti eljárásrendbe tartozó közbeszerzési eljárások esetében van lehetőség. Az uniós eljárásrendben alkalmazott – 2023 októberének végén bevezetett – eForms

mintákban már szerepelnek a stratégiai szempontú közbeszerzésekre vonatkozó kérdések, azonban ezek többnyire opcionálisak, és a tapasztalatok szerint a mezők kitöltése eddig elhanyagolható arányban történt meg, emiatt az uniós eljárásrendben a környezetvédelmi szempontok alkalmazásáról jelenleg nem áll rendelkezésre kellően teljes körű és megbízható adat.

13. ÁBRA A ZÖLD SZEMPONTOKAT TARTALMAZÓ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYAI A NEMZETI ELJÁRÁSRENDEN 2025 ELSŐ KILENC HÓNAPJÁBAN

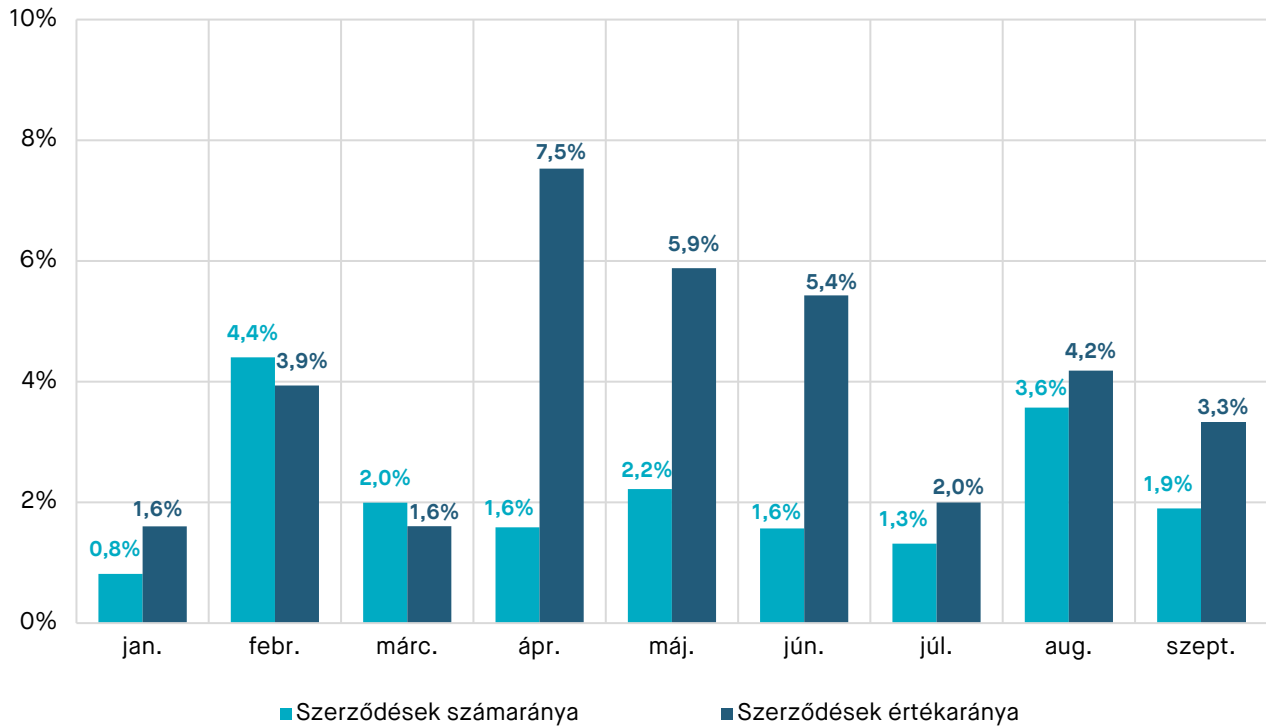
Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A zöld szempontokat tartalmazó közbeszerzési szerződések számaránya a nemzeti eljárásrenden belül 2025 első kilenc hónapjában 14,4%-ot ért el, értékaránya pedig ennél is magasabban alakult, közel 20 % lett. Ha az egyes hónapokban mért számarányokat nézzük (13. ábra), akkor áprilisban egy minimumot észlelhetünk, ekkor 10 százalékra süllyedt a zöld szerződések számaránya, de innen folyamatosan emelkedett minden hónapban egészen augusztusig, majd szeptemberben kicsit megtorpant és inkább stagnálást mutatott. Egyébként nagyobb perspektívából nézve is igaz ez, ugyanis 2021 óta a zöld közbeszerzési szerződések számaránya és az értékaránya is növekvő tendenciát követ. A zöld szerződések értékarányai pedig még meredekebben emelkedtek az áprilisi minimumról felfele, szeptemberben a háromszorosát érték el az előbbi adatnak.

A szociális szempontokat érvényesítő, nemzeti eljárásrendű közbeszerzési szerződéseknek mind a szám-, mind az értékaránya 2025 I-III. negyedévében 5 százalék alatt maradt, számarányuk 2%-ot, míg értékarányuk 3,9 % -ot ért csak el. Januárban 1 százalék alatt, 0,8 százalék volt a minimuma a számaránynak, ehhez képest a februári hányados majdnem elérte a 4,5 százalékot, mely maximális érték lett az első kilenc hónapot tekintve. Összeségében a szociális szerződések számarányának trendvonala stagnálást mutatott a vizsgált időszakban.

A szociális szerződések értékaránya áprilisban meghaladta a 7,5 százalékot, de onnan csökkenő tendenciát követett. Egyébként 2023 óta a szociális szerződések éves arányszámái, tehát mind a számarányuk, mind az értékarányuk folyamatosan mérséklődik.

14. ÁBRA A SZOCIÁLIS SZEMPONTOKAT TARTALMAZÓ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYAI A NEMZETI ELJÁRÁSRENDEN 2025 ELSŐ KILENC HÓNAPJÁBAN

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

KÖZBESZERZÉSEK? LEGYEN **APP**RAKÉSZ!

NAPI KÖZBESZERZÉS ALKALMAZÁS

MENEDZSER ÉRTEŚÍTŐ • STATISZTIKÁK • FELHÍVÁSFIGYELŐ • HIRDETMÉNYEK • HATÁROZATOK

Folyamatosan frissülő applikációknak már több mint 6000 felhasználója van. Ha praktikus és sokoldalú segítségre van szüksége a közbeszerzések világában, töltse le Ön is a Napi Közbeszerzést!

**KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG**